

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΜΟΙΒΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΑΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΝΑΝΤΙ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΟΣ

Η΄ ΜΕΙΚΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ, ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΝΔ Η΄

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ:

ΣΧΗΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ 1995-2015»

ΠΑΤΡΟΥΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΦΥΤΡΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΗ

ΠΡΕΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

Επιβλέπων: Αν. Καθηγητής Θ. Β. Σταματόπουλος

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ, 2016

Περιεχόμενα

Περίληψη	3
Abstract	4
Πρόλογος.....	5
Εισαγωγή.....	6
Κεφάλαιο 1. Σύστημα Εθνικών & Περιφερειακών Λογαριασμών ΕΕ-2010 (ESA 2010)	9
1.1 Ορισμός Εθνικών & Περιφερειακών Λογαριασμών	9
1.2 Εξέλιξη των Συστημάτων Εθνικών Λογαριασμών.....	10
1.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη βάση των οποίων υπολογίζονται οι Εθνικοί Λογαριασμοί.....	13
1.4 Στατιστικές μονάδες και ομαδοποίηση του ΕΣΛ 2010.....	16
1.5 Θεσμικές μονάδες και τομείς.....	17
1.6 Τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας (ΜΟΔ) και κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας	17
1.7 Μονάδες μόνιμοι κάτοικοι και μη μόνιμοι κάτοικοι· συνολική οικονομία και αλλοδαπή	18
1.7 Ροές και τα αποθέματα	19
1.8 Το σύστημα λογαριασμών και τα συγκεντρωτικά μεγέθη	19
1.9 Το πλαίσιο εισροών –εκροών	22
1.10 Μονάδες και Περιφερειακοί Λογαριασμοί	22
Κεφάλαιο 2. Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (ΑΠΑ) έναντι του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) στην έννοια της εθνικής παραγωγής.	25
2.1 Έννοια Προστιθέμενης Αξίας	25
2.2 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία και ΑΕΠ	26
Κεφάλαιο 3. Η ευρωζώνη και η ΝΔ περιφέρειά της (SWEAP).	27
3.1 Ιστορική Αναδρομή στην Ευρωπαϊκή Ένωση	27
3.2 Οικονομική και Νομισματική Ένωση	29
3.3 Θεσμικά Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	30
3.4 Οικονομική – Χρηματοπιστωτική Κρίση	31
3.5 Κράτη Μέλη Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	33
3.6 Ευρωζώνη & SWEAP.....	34
Κεφάλαιο 4. Περιγραφική στατιστική ανάλυση των στοιχείων των εθνικών λογαριασμών για την δομή της συνολικής καταναλωτικής δαπάνης της περιφέρειας της Ευρωζώνης 1995-2015 έναντι των χωρών του κέντρου της.....	37
4.1 Μεθοδολογία	37
4.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.....	38
4.2. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν Ελλάδα (ΕΛΣΤΑΤ).....	44
4.3 Κατά Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	48
4.4 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία	51
4.5 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	55
4.6 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας(ΕΛΣΤΑΤ).....	57
4.7 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία σε ποσοστό του ΑΕΠ	61
4.8 Ακαθάριστο Λειτουργικό Πλεόνασμα.....	61
4.9 Αμοιβές εξαρτημένης εργασίας.....	62
Συμπεράσματα	68
1. Περιορισμοί μελέτης	71
Βιβλιογραφία	72

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ	ΣΕΛ.
Πίνακας 1: Η ζώνη του Ευρώ	35
Πίνακας 2: ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €)	40
Πίνακας 3: ΑΕΠ σε τιμές αγοράς (εκφρασμένο σε δείκτη όγκου, έτους βάσης 2010)	42
Πίνακας 4: ΑΕΠ σε τιμές αγοράς (εκφρασμένο σε δείκτη όγκου, έτους βάσης 2010=100)	43
Πίνακας 5: Υπολογισμός ΑΕΠ Ελλάδας σε τρέχουσες τιμές (1995-2015) (εκατ. €)	46
Πίνακας 6: Υπολογισμός ΑΕΠ Ελλάδας σε σταθερές τιμές προηγούμενου έτους (1995-2015) (εκατ. €)	47
Πίνακας 7: Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €)	49
Πίνακας 7 α: Αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ 2004-2014 (%)	50
Πίνακας 7 β: Εξέλιξη της δαπάνης των νοικοκυριών για τις χώρες της ΝΔ Ευρώπης (2004-2009-2014)	50
Πίνακας 8: ΑΠΑ σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €)	52
Πίνακας 9: ΑΠΑ σε τιμές αγοράς (εκφρασμένο σε δείκτη όγκου, έτους βάσης 2010)	53
Πίνακας 10: ΑΠΑ σε τιμές αγοράς (εκφρασμένο σε δείκτη όγκου, έτους βάσης 2010=100)	54
Πίνακας 11: ΑΠΑ ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €)	56
Πίνακας 12: ΑΠΑ Ελλάδας ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €) (1995-2015) (A10)	59
Πίνακας 13: ΑΠΑ Ελλάδας ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας σε σταθερές τιμές προηγούμενου έτους (εκατ. €) (1995-2015) (A10)	60
Πίνακας 14: ΑΠΑ ως ποσοστό του ΑΕΠ	62

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	ΣΕΛ.
Διάγραμμα 1: Ταξινόμηση Μονάδων	18
Διάγραμμα 2: Ακολουθία Λογαριασμών	21
Διάγραμμα 3: ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €) – SWEAP	41
Διάγραμμα 4: ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €) – Κεντρική Περιφέρεια Ευρωζώνης	41

Περίληψη

Η παρούσα μελέτη αποσκοπούσε στην καταγραφή και τη διαχρονική αποτύπωση της εθνικής παραγωγής των κρατών της Νοτιοδυτικής περιφέρειας της Ευρωζώνης με τη χρήση και παρακολούθηση των Εθνικών Λογαριασμών (ΑΕΠ) και Περιφερειακών Λογαριασμών (ΑΠΑ), σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών (ESA 2010). Οι λογαριασμοί αυτοί είναι ιδιαίτερης σημασίας, καθώς η συστηματική καταγραφή τους μέσα σε ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς επιτρέπει τη συγκριτική αποτύπωση και παρακολούθηση των οικονομικών μεγεθών των χωρών, την ορθή παρακολούθηση των μεταβολών των μακροοικονομικών μεγεθών των χωρών, τον έγκαιρο εντοπισμό λανθασμένων επιλογών οικονομικής πολιτικής και την έγκαιρη λήψη ορθών μακροοικονομικών, νομισματικών και δημοσιονομικών αποφάσεων που οδηγούν στην ανάπτυξη μιας οικονομίας.

Στην παρούσα μελέτη αναλύθηκε το θεωρητικό υπόβαθρο των Εθνικών και Περιφερειακών λογαριασμών και του συστήματος παρακολούθησής τους, όπως αυτό καταγράφεται στο ESA 2010 και πραγματοποιήθηκε ανάλυση των λογαριασμών του ΑΕΠ και της ΑΠΑ. Η ερευνητική προσέγγιση της μελέτης περιλάμβανε την περιγραφική ανάλυση στοιχείων των Εθνικών λογαριασμών, Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν και Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία για την Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης τα έτη 1995-2015 έναντι των χωρών του Κέντρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και τις Ευρωζώνης στο σύνολό της. Ως Νοτιοδυτική Περιφέρεια της Ευρωζώνης (SWEAP) θεωρείται η **Πορτογαλία**, η **Ιρλανδία**, η **Ιταλία**, η **Ισπανία** και η **Ελλάδα**, ενώ ως χώρες του κέντρου της Ευρωζώνης επελέγησαν οι: **Γαλλία**, **Βέλγιο**, **Λουξεμβούργο**, **Γερμανία**, **Ολλανδία**, **Σλοβακία**, **Αυστρία**, **Σλοβενία**. Τα στοιχεία της συγκεκριμένης μελέτης αναλήφθηκαν από την Eurostat στις 12/04/2016.

Βασικό συμπέρασμα της παρούσας εργασίας είναι ότι η συνολική επίδοση των οικονομιών των κρατών μελών της Ευρωζώνης, αναλυόμενη καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης 20ετίας, επιδεινώθηκε εξαιτίας των επιπτώσεων της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Ιδιαίτερη ήταν η επίδραση της οικονομικής ύφεσης στα στοιχεία των Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών των κρατών μελών της νοτιοδυτικής περιφέρειας της Ευρωζώνης SWEAP, αλλά και ειδικότερα της Ελλάδας.

Abstract

Present study was designed in order to record and longitudinally present national production sizes of South-West Eurozone Periphery Members, with the use of National Accounts (GDP) and Regions Accounts (GVA), according to the European System of Accounts (ESA 2010). These accounts are particularly important as the systematic recording in a common reference framework, because they allow comparative mapping and monitoring of financial figures of a country, proper monitoring of changes in macroeconomic indicators of countries, early detection erroneous economic policy options and timely taking good macroeconomic, monetary and financial decisions that lead to the development of an economy.

This study analyze the theoretical background of national and regional accounts and their monitoring system, as recorded in the ESA 2010 and provide an analysis of the accounts GDP and GVA. Our research approach includes the descriptive data analysis of National Accounts, Gross Domestic Product and Gross Value Added for the Southwestern region of the Eurozone over the years 1995-2015 versus the same accounts of the European Union Centre countries and the Eurozone consensus. As South-West Eurozone Periphery (SWEAP) considered Portugal, Ireland, Italy, Spain and Greece, and as countries of the Eurozone center were selected: France, Belgium, Luxembourg, Germany, Netherlands, Slovakia, Austria, and Slovenia. The data of this study realized by Eurostat on 12.04.2016.

The main conclusion of the study is that the overall performance of the economies of the Eurozone Member States, analyzed throughout the 20 years (1995-2015), aggravated by the effects of the financial and economic crisis. The effect of the economic downturn was very important as a component of national and regional accounts in the Member States of the southwest region of the Eurozone SWEAP.

Πρόλογος

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εκπονήθηκε από τους ΠΑΤΡΟΥΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, ΦΥΤΡΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΗ και ΠΡΕΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ στο πλαίσιο ολοκλήρωσης των σπουδών τους στο τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας, του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Κρήτης και είχε ως στόχο την προσέγγιση και καταγραφή της οικονομικής δραστηριότητας των κρατών της Νοτιοδυτικής περιφέρειας της Ευρωζώνης μέσω της χρήσης των Εθνικών Λογαριασμών, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών (ESA 2010).

Οι συγκεκριμένοι λογαριασμοί είναι ιδιαίτερης σημασίας καθώς συστηματική καταγραφή τους είναι μια κοινή πλέον μέθοδος για πληθώρα χωρών με βασική επιδίωξη την ορθή παρακολούθηση των μεταβολών των μακροοικονομικών μεγεθών των χωρών, τον έγκαιρο εντοπισμό λανθασμένων επιλογών οικονομικής πολιτικής και την έγκαιρη λήψη ορθών οικονομικών αποφάσεων που οδηγούν στην ανάπτυξη μιας οικονομίας και τη χάραξη της μακροοικονομικής, νομισματικής και δημοσιονομικής της πολιτικής.

Η εργασία αυτή είναι ομαδική και κάθε μέλος συνέβαλλε τα μέγιστα για την εκπόνηση και γραφή της. Πιο συγκεκριμένα, η κατανομή της συγγραφής της εργασίας είχε ως εξής:

	ΠΑΤΡΟΥΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΦΥΤΡΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΗ	ΠΡΕΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
<i>ΜΕΡΟΣ I</i>	Κεφάλαιο 1	Κεφάλαιο 2	Κεφάλαιο 3
<i>ΜΕΡΟΣ II</i>	Κεφάλαιο 4		-
<i>ΜΕΡΟΣ II</i>	-	-	Συμπεράσματα και περιορισμοί μελέτης

Εισαγωγή

Η παρούσα πτυχιακή εργασία είχε σκοπό να προσεγγίσει την καταγραφή της οικονομικής δραστηριότητας των κρατών της Νοτιοδυτικής περιφέρειας της Ευρωζώνης μέσω της χρήσης των Εθνικών Λογαριασμών, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών (ESA 2010). Το σύστημα αυτό έχει προσαρμοστεί στις ανάγκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσφέροντας ένα ενιαίο σύστημα μέτρησης των δημοσιονομικών, νομισματικών και άλλων μεγεθών. Η Ε.Ε. επιτρέπει στα μέλη της να εφαρμόζουν τα δικά τους παραδοσιακά συστήματα λογαριασμών εντός της χώρας, ενώ ταυτόχρονα τις υποχρεώνει να προσαρμόζουν τους λογαριασμούς τους στο ΕΣΛ 2010, για τη σύγκριση με άλλα κράτη της Ε.Ε.

Οι συγκεκριμένοι λογαριασμοί είναι ιδιαίτερης σημασίας καθώς η κοινή και συστηματική καταγραφή τους έχει ως συνέπεια την ορθή παρακολούθηση των μεταβολών των μακροοικονομικών μεγεθών των χωρών, τον έγκαιρο εντοπισμό λανθασμένων επιλογών οικονομικής πολιτικής και την έγκαιρη λήψη ορθών οικονομικών αποφάσεων που οδηγούν στην ανάπτυξη μιας οικονομίας.

Η καταγραφή και παρακολούθηση των οικονομικών κάθε χώρας πρέπει να διέπεται από συγκεκριμένες κοινές αρχές με σκοπό να μπορεί να πραγματοποιείται συγκριτική μελέτη και παρακολούθηση των οικονομικών μεγεθών των χωρών. Οι Εθνικοί και Περιφερειακοί λογαριασμοί είναι εκείνοι που περιγράφουν με κάθε λεπτομέρεια τις οικονομικές δραστηριότητες του συνόλου της οικονομίας ενός κράτους και παρουσιάζουν την πραγματοποιηθείσα διαδρομή μεταξύ της παραγωγής, της κατανάλωσης και της επένδυσης του οικονομικού κυκλώματος.

Στην παρούσα μελέτη, αφού αναλύθηκε το θεωρητικό υπόβαθρο των Εθνικών και Περιφερειακών λογαριασμών και του συστήματος παρακολούθησής τους, όπως αυτό καταγράφεται στο ESA 2010, πραγματοποιήθηκε περιγραφική ανάλυση των λογαριασμών του ΑΕΠ και της ΑΠΑ. Η ερευνητική προσέγγιση της μελέτης περιλαμβάνει την ανάλυση στοιχείων των Εθνικών λογαριασμών, Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν και Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία για την Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης τα έτη 1995-2015 έναντι των χωρών του Κέντρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και τις Ευρωζώνης στο σύνολο της. Τη Νοτιοδυτική Περιφέρεια της Ευρωζώνης (SWEAP) αποτελούν η **Πορτογαλία**, η **Ιρλανδία**, η **Ιταλία**, η **Ισπανία** και η **Ελλάδα**. Από την άλλη πλευρά, οι χώρες του κέντρου της Ευρωζώνης είναι οι: **Γαλλία**, **Βέλγιο**, **Λουξεμβούργο**, **Γερμανία**, **Ολλανδία**, **Σλοβακία**, **Αυστρία**, **Σλοβενία**.

Βασικό συμπέρασμα της παρούσας εργασίας είναι ότι η συνολική επίδοση των οικονομιών των κρατών μελών της Ευρωζώνης, αναλυόμενη καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης 20ετίας, επιδεινώθηκε εξαιτίας των επιπτώσεων της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Ιδιαίτερη ήταν η επίδραση της οικονομικής ύφεσης στα στοιχεία των Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών των κρατών μελών της νοτιοδυτικής περιφέρειας της Ευρωζώνης SWEAP.

Η δομή της παρούσας εργασίας περιλαμβάνει το πρώτο μέρος που αφορά στη θεωρητική και αποτελείται από 3 Κεφάλαια. Το Κεφάλαιο 1 αφορά στο Σύστημα Εθνικών & Περιφερειακών Λογαριασμών ΕΕ-2010 (ESA 2010), το Κεφάλαιο 2 αναφέρεται στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (ΑΠΑ) έναντι του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) στην έννοια της εθνικής παραγωγής και στο Κεφάλαιο 3 περιγράφεται η ευρωζώνη και η ΝΔ περιφέρειά της (SWEAP). Το δεύτερο μέρος της παρούσας εργασίας αφορά στην εμπειρική διερεύνηση του θέματος και αποτελείται

από το Κεφάλαιο 4. Πρόκειται ουσιαστικά για την περιγραφική στατιστική ανάλυση των στοιχείων των εθνικών λογαριασμών για την δομή της συνολικής καταναλωτικής δαπάνης της περιφέρειας της Ευρωζώνης 1995-2015 έναντι των χωρών του κέντρου της, ενώ παράλληλα γίνεται ιδιαίτερη μνεία στην Ελλάδα με αναλυτική περιγραφή και ανάλυση του τρόπου υπολογισμού του ΑΕΠ και της ΑΠΑ την εξεταζόμενη περίοδο. Το τρίτο και τελευταίο μέρος της μελέτης αφορά στα συμπεράσματα αυτής και τους περιορισμούς της.

ΜΕΡΟΣ Ι: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Κεφάλαιο 1. Σύστημα Εθνικών & Περιφερειακών Λογαριασμών ΕΕ-2010 (ESA 2010)

Κάθε κράτος αναπτύσσει ένα σύστημα παρακολούθησης των εθνικών του λογαριασμών, το οποίο προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες ανάγκες και απαιτήσεις της χώρας με αποτέλεσμα τα συστήματα που εφαρμόζονταν από τα κράτη μέλη της ΕΕ να ήταν πολύ διαφορετικά μεταξύ τους. Σε μια ενιαία νομισματική ένωση, όμως, υπήρχε η ανάγκη για συγκρισιμότητα των μεγεθών μεταξύ των χωρών και για το σκοπό αυτό δημιουργήθηκε ένα ενιαίο Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών (ΣΕΛ) με την τελευταία τροποποίηση του το 2010 (ESA 2010).

Το σύστημα αυτό έχει προσαρμοστεί στις ανάγκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσφέροντας έτσι ένα ενιαίο σύστημα μέτρησης των δημοσιονομικών, νομισματικών και άλλων μεγεθών. Η ΕΕ επιτρέπει στα μέλη της να εφαρμόζουν τα δικά τους παραδοσιακά συστήματα λογαριασμών εντός της χώρας, ενώ ταυτόχρονα τις υποχρεώνει να προσαρμόζουν τους λογαριασμούς τους στο ΕΣΛ 2010, για τη σύγκριση με άλλα κράτη της ΕΕ.

1.1 Ορισμός Εθνικών & Περιφερειακών Λογαριασμών

Η εκτίμηση των οικονομικών μεγεθών μιας χώρας βασίζεται στο σύστημα των εθνικών λογαριασμών. Οι εθνικοί λογαριασμοί χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση της τρέχουσας οικονομικής δραστηριότητας κάθε χώρας. Η βασική ιδέα στην οποία στηρίζεται το σύστημα εθνικών λογαριασμών είναι ότι ο όγκος της οικονομικής δραστηριότητας σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, μετριέται με βάση της ποσότητας του παραγόμενου προϊόντος, χωρίς σε αυτή την ποσότητα να υπολογίζονται οι ποσότητες που χρησιμοποιούνται στα ενδιάμεσα στάδια παραγωγής (προσέγγιση προϊόντος ή παραγωγής), των εισοδημάτων που αποκτούν οι παραγωγοί (προσέγγιση εισοδήματος) και της δαπάνης των τελικών αγοραστών (προσέγγιση δαπάνης). Η θεμελιώδης αρχή που διέπει τους εθνικούς λογαριασμούς είναι ότι οι τρείς προσεγγίσεις δίνουν ταυτόσημες μετρήσεις που σχετίζονται με την οικονομική δραστηριότητα της χώρας, εκτός από την περίπτωση που υπάρχουν προβλήματα ελλείπων ή λανθασμένων στοιχείων (Abel, Bernanke & Croushore 2010).

Οι εθνικοί λογαριασμοί συνιστούν ένα λογιστικό πλαίσιο που χρησιμοποιείται για την αποτίμηση της τρέχουσας οικονομικής δραστηριότητας (Abel, Bernanke & Croushore 2010). Σύμφωνα με τη Eurostat, οι εθνικοί λογαριασμοί (ΕΛ), που συχνά αποκαλούνται μακροοικονομικοί λογαριασμοί, είναι στατιστικές που εστιάζουν στη δομή και την εξέλιξη των οικονομιών, περιγράφουν και αναλύουν, με προσιτό και αξιόπιστο τρόπο, τις οικονομικές αλληλεπιδράσεις (συναλλαγές) μέσα σε μια οικονομία. Οι Εθνικοί Λογαριασμοί αφορούν στο σύνολο της οικονομίας μιας χώρας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ή της ζώνης του ευρώ.

Οι εθνικοί λογαριασμοί αποτελούν μία πλήρη και συστηματική ποσοτική περιγραφή των οικονομικών φαινομένων σε μια χώρα, σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο (ΕΛΣΤΑΤ, 2011). Η περιγραφή αυτή είναι πλήρης, καθώς οι λογαριασμοί αυτοί περιγράφουν ολόκληρη την οικονομία, αποτελούν, δηλαδή, ένα πλήρες στατιστικό σύστημα, σε αντίθεση με άλλες στατιστικές που αναφέρονται σε κάποιο συγκεκριμένο πεδίο της οικονομίας. Επιπλέον η περιγραφή είναι συστηματική, καθώς

κάθε μεμονωμένη εγγραφή στους εθνικούς λογαριασμούς αποτελεί μέρος ενός πλήρως συνεπούς συστήματος, με κάθε συναλλαγή να καταγράφεται δύο φορές, τόσο σαν εισροή όσο και σαν εκροή. Τα οικονομικά φαινόμενα αναφέρονται σε δραστηριότητες, όπως η παραγωγή, η κατανάλωση των νοικοκυριών, η κατανάλωση του δημοσίου, η επένδυση, η αποταμίευση κλπ. και η χρονική περίοδος αναφέρεται συνήθως στην περίοδο ενός έτους ή ενός τριμήνου.

Οι βασικοί σκοποί κατάρτισης και παρακολούθησης των Εθνικών Λογαριασμών είναι οι εξής, σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (2011):

- Η παρουσίαση της συνολικής εικόνας της λειτουργίας μιας οικονομίας.
- Ο υπολογισμός των οικονομικών δεικτών.
- Η παροχή στοιχείων που είναι απαραίτητα για το σχεδιασμό και την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των κοινωνικοοικονομικών πολιτικών ενός κράτους.
- Η παροχή στοιχείων χρήσιμων στην οικονομική θεωρία, μέσα από ένα αναλυτικό πλαίσιο.

Οι περιφερειακοί λογαριασμοί, από την άλλη μεριά, αποτελούν την περιφερειακή εξειδίκευση των αντίστοιχων λογαριασμών της εθνικής οικονομίας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2010). Πιο συγκεκριμένα, οι περιφερειακοί λογαριασμοί είναι η ανάλυση, σε περιφερειακό επίπεδο, σημαντικών συγκεντρωτικών μεγεθών, όπως η ακαθάριστη προστιθεμένη αξία κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και το εισόδημα των νοικοκυριών. Ουσιαστικά, τα εθνικά σύνολα που προκύπτουν από τη μελέτη των εθνικών λογαριασμών κρύβουν διάφορες ως προς τις περιφερειακές οικονομικές συνθήκες και επιδόσεις. Ο πληθυσμός και οι οικονομικές δραστηριότητες είναι ανομοιόμορφα κατανομημένα στις εκάστοτε περιφέρειες. Για παράδειγμα, οι αστικές περιφέρειες είναι ειδικευμένες σε υπηρεσίες, ενώ η γεωργία, οι εξορυκτικές δραστηριότητες και η μεταποίηση τείνουν να επικρατούν σε μη αστικές περιοχές. Σημαντικά ζητήματα, επίσης, όπως η παγκοσμιοποίηση, η καινοτομία, η δημογραφική γήρανση, η φορολογία, η φτώχεια, η ανεργία και το περιβάλλον έχουν συχνά περιφερειακή οικονομική διάσταση. Συνεπώς, οι περιφερειακοί λογαριασμοί αποτελούν ένα σημαντικό συμπλήρωμα στη μελέτη και παρακολούθηση των εθνικών λογαριασμών. Οι περιφερειακοί λογαριασμοί περιέχουν το ίδιο σύνολο λογαριασμών με τους εθνικούς λογαριασμούς, στο βαθμό που καθιστούν ορατές τις περιφερειακές οικονομικές δομές, εξελίξεις και διαφορές.

Οι περιφερειακοί λογαριασμοί εξυπηρετούν σημαντικούς ειδικούς διοικητικούς σκοπούς, όπως είναι (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2010):

- η χορήγηση των εσόδων από ένα ειδικό εθνικό φόρο στις περιφερειακές κυβερνήσεις και
- η κατανομή κεφαλαίων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής πολιτικής για τη συνοχή.

1.2 Εξέλιξη των Συστημάτων Εθνικών Λογαριασμών

Η προσπάθεια καταγραφής των οικονομικών μεγεθών μιας χώρας έχει τις ρίζες της στον 17ο αιώνα. Ωστόσο, τα σύγχρονα συστήματα των Εθνικών Λογαριασμών με την μορφή που παρουσιάζονται στις μέρες μας είναι αποτέλεσμα των προσπαθειών του τελευταίου αιώνα. Η ανάπτυξη της οικονομικής επιστήμης σε συνδυασμό με την ανάγκη παρέμβασης του κράτους στην οικονομία, έπειτα από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, οδήγησε στην ανάγκη συλλογής και εκτίμησης των οικονομικών και κοινωνικών στοιχείων κάθε χώρας, η οποία ήταν απαραίτητη στην οριοθέτηση και

στον προσδιορισμό της κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής. Επίσης, μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο παρατηρείται μεγάλη αύξηση στον αριθμό των κρατών που διενεργούν μελέτες και συγκεντρώνουν διάφορες εκτιμήσεις για τον υπολογισμό των μακρομεγεθών της οικονομίας.

Τα σύγχρονα συστήματα εθνικών λογαριασμών εμφανίζονται το 1944 μετά από μια σύσκεψη Αμερικανών, Καναδών και Άγγλων στατιστικών. Πιο συγκεκριμένα, ο R. Stone, ο M. Gilbert και άλλοι διατύπωσαν ένα σύστημα κατάρτισης Εθνικών Λογαριασμών που στόχευε στην αποτίμηση των διαθέσιμων πόρων της συμμαχίας. Τα Ηνωμένα Έθνη, το 1946 υιοθέτησαν το συγκεκριμένο σύστημα και το αποδέχτηκαν ως το πρώτο τυποποιημένο σύστημα Εθνικών Λογαριασμών. Το 1952, τα Ηνωμένα Έθνη ζήτησαν από τον R. Stone να προσαρμόσει το τυποποιημένο σύστημα στις ανάγκες ανάπτυξης των οικονομιών και έτσι φτάσαμε στο πρώτο ολοκληρωμένο σύστημα εθνικών λογαριασμών το οποίο και δημοσιεύτηκε το 1953 (Πετράκη-Κώττη & Κώττη, 2000). Επίσης, η συνεχώς αυξανόμενη χρήση αντίστοιχων συστημάτων κατά τις δεκαετίες του '50 και του '60 από πολλές χώρες, είχαν ως αποτέλεσμα την δημιουργία του Συστήματος Εθνικών Λογαριασμών (ΕΣΛ 1968), υπό την επίβλεψη των Ηνωμένων Εθνών και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ολοκληρωμένων Οικονομικών Λογαριασμών (ΕΣΟΛ 1970), υπό την επίβλεψη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ΕΣΛ-ESA) είναι ένα ολοκληρωμένο σύνολο πινάκων, λογαριασμών και ισολογισμών που βασίζονται σε ένα σύνολο διεθνώς συμφωνημένων εννοιών, ορισμών, συνθηκών, ταξινομήσεων και λογιστικών κανόνων, που έχουν ως σκοπό να παρουσιάσουν μία συστηματική, συγκρίσιμη και πληρέστερη εικόνα της οικονομικής δραστηριότητας κάθε κράτους μέλους (Κ-Μ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Το ΕΣΛ 1995 είναι πλήρως συμβατό με τις αναθεωρημένες παγκόσμιες κατευθυντήριες γραμμές για τους εθνικούς λογαριασμούς, δηλαδή το Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών (ΣΕΛ 1993—SNA), το οποίο καταρτίστηκε από κοινού από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τον ΟΟΣΑ και τη Διεθνή Τράπεζα, με τις απαραίτητες προσαρμογές στις συνθήκες και τις ανάγκες δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της δίνουν μεγάλη σημασία στα συγκεκριμένα στοιχεία που συλλέγονται μέσα από το σύστημα ΕΣΛ καθώς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση και την παρακολούθηση της κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής τους. Η οικονομική σύγκλιση και η νομισματική ένωση, η χορήγηση οικονομικής βοήθειας σε περιφέρειες της ΕΕ και ο προσδιορισμός των ιδίων πόρων της ΕΕ βασίζεται στα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών. Το κεντρικό πλαίσιο του ΕΣΛ 95 είναι:

- Ταξινόμηση των οικονομικών μονάδων και ταξινόμηση των συναλλαγών
- Σύστημα των λογαριασμών και τα μικροοικονομικά μεγέθη
- Πλαίσιο εισροών-εκροών

Η προσαρμογή των εθνικών λογαριασμών στο νέο οικονομικό περιβάλλον, τις εξελίξεις που έχουν συντελέσει στους τρόπους συλλογής των δεδομένων σε συνδυασμό με τις αλλαγές στις ανάγκες των χρηστών, οδήγησαν στις 26 Ιουνίου του 2013 στην αντικατάσταση του ESA 95 από το νέο Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών (ESA 2010). Η Ελληνική Στατιστική Αρχή εφαρμόζει το ESA 2010 από τις 12 Μαρτίου του 2014, καθώς ενημέρωσε για την αναθεώρηση των εθνικών λογαριασμών που περιλάμβαναν την αξιοποίηση νέων και

επικαιροποιημένων στοιχείων από διάφορες πηγές για την παραγωγή των ετήσιων εθνικών λογαριασμών, με ποιοτικό έλεγχο των μεθόδων, όπου αυτό ήταν απαραίτητο. Σύμφωνα με τον νέο αυτό κανονισμό δόθηκε απάντηση σε ένα ερώτημα των χρηστών που είχε να κάνει σχετικά με την κάλυψη του κενού που αφορούσε την έλλειψη μιας συνεχούς χρονοσειράς στοιχείων για μια μακρά χρονική περίοδο. Οι κυριότεροι λόγοι που οδήγησαν στην αναθεώρηση του συστήματος Εθνικών Λογαριασμών είναι οι εξής (ΕΛΣΑΤ, 2014):

A. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

1. Μεθοδολογικές Αλλαγές

- Υπολογισμός της Έρευνας και Ανάπτυξης (E&A) ως πάγιο στοιχείο του ενεργητικού
- Υπολογισμός στρατιωτικού εξοπλισμού ως Ακαθάριστος Σχηματισμός Πάγιου Κεφαλαίου
- Ταξινόμηση θεσμικών μονάδων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα με επικαιροποιημένα κριτήρια του ESA 2010
- Αλλαγή τρόπου στατιστικής καταγραφής των αγαθών που αποστέλλονται στο εξωτερικό για μεταποίηση/ επεξεργασία
- Αλλαγή τρόπου στατιστικής καταγραφής του διαμεσολαβητικού εμπορίου
- Αλλαγή στον υπολογισμό των Υπηρεσιών Χρηματοπιστωτικής Διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

2. Λοιπές μεθοδολογικές αλλαγές

- Νέα εκτίμηση για το απόθεμα κεφαλαίου, την ανάλωση παγίου κεφαλαίου για το σύνολο της οικονομίας και τον τομέα της Γενικής Κυβέρνησης
- Νέα εκτίμηση δαπανών κατασκευής νέων κατοικιών και εργασιών σε εξέλιξη
- Υπολογισμός της παραγωγής λογισμικού για ίδια χρήση (own account software)
- Ενσωμάτωση των κοινωνικών μεταβιβάσεων στην τελική καταναλωτική δαπάνη Γενικής Κυβέρνησης και αφαίρεση τους από την τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών
- Απάλειψη της καταγραφής των κερδών/ζημιών κτήσεως στις μεταβολές αποθεμάτων

B. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

- Ενσωμάτωση αποτελεσμάτων ερευνών διάρθρωσης των επιχειρήσεων για τα έτη 2010-2011
- Ενσωμάτωση αποτελεσμάτων απογραφής πληθυσμού του έτους 2011
- Χρήση επικαιροποιημένου μητρώου επιχειρήσεων για το 2010
- Εκτιμήσεις τελικής καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών βάση των αποτελεσμάτων της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ) για τα έτη 2010-2013
- Ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της έρευνας που πραγματοποιήθηκε από την Διεύθυνση Εθνικών Λογαριασμών σχετικά με τα δεδομένα των υποτομέων του τομέα των Χρηματοοικονομικών Εταιρειών

- Εκτιμήσεις για τα Μη κερδοσκοπικά Ιδρύματα που εξυπηρετούν τα Νοικοκυριά (ΜΚΙΕΝ) βάσει του επικαιροποιημένου μητρώου
- Εκτίμηση υπηρεσιών στέγασης
- Νέα μέθοδος υπολογισμού του αποπληθωριστή της τελικής κατανάλωσης της Γενικής Κυβέρνησης
- Ενσωμάτωση στοιχείων εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού από νέα πηγή
- Ενσωμάτωση ενημερωμένων στοιχείων εξωτερικού εμπορίου για πετρελαιοειδή

1.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη βάση των οποίων υπολογίζονται οι Εθνικοί Λογαριασμοί

Η μακροοικονομική ασχολείται με τον καθορισμό/ υπολογισμό των συνολικών μεγεθών της οικονομίας (π.χ. συνολική παραγωγή, γενικό επίπεδο τιμών). Τα βασικά οικονομικά μεγέθη τα οποία εξετάζει η μακροοικονομική είναι το πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, τον ρυθμό του πληθωρισμού και το ποσοστό της ανεργίας. Όπως γίνεται αντιληπτό όλα αυτά τα μεγέθη επηρεάζουν την δημοσιονομική, νομισματική, συναλλαγματική και εισοδηματική πολιτική κάθε χώρας. Συγκεκριμένα, το σύστημα εθνικών λογαριασμών (ESA 2010) παρακολουθεί και υπολογίζει τους λογαριασμούς που αφορούν τον Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας.

Εθνικό προϊόν

Το ακαθάριστο εθνικό προϊόν είναι η αξία σε χρηματικές μονάδες του συνόλου των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγει μια οικονομία σε μια δεδομένη χρονική περίοδο. Το ΑΕΠ εκφράζεται σε χρηματικές μονάδες με βάση τις αγοραίες τιμές που μας επιτρέπουν τη σύγκριση ανομοιογενών προϊόντων. Όμως σε αυτό το σημείο δημιουργούνται προβλήματα λόγω των μεταβολών των τιμών των αγαθών. Επομένως, η διαχρονική μελέτη των μεταβολών του ΑΕΠ που θα αναφέρεται σε τρέχουσες τιμές, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όχι μόνο στις μεταβολές της παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών στις αντίστοιχες περιόδους αλλά και στην μεταβολή του επιπέδου των τιμών. Τα δεδομένα που συλλέγουμε για να είναι συγκρίσιμα θα πρέπει να αποπληθωριστούν, ώστε το ΑΕΠ να εκφραστεί σε σταθερές τιμές.

Εθνική δαπάνη

Οι δαπάνες του ΑΕΠ μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής:

1. Κατανάλωση (C): οι δαπάνες των νοικοκυριών για την αγορά καταναλωτικών αγαθών.
2. Επένδυση (I): ορίζεται ως το άθροισμα της δαπάνης των επιχειρήσεων για την απόκτηση κεφαλαιουχικών αγαθών, των δαπανών των νοικοκυριών για την κατασκευή σπιτιών και των μεταβολών των αποθεμάτων των επιχειρήσεων.
3. Κρατική Δαπάνη(G): είναι οι κρατικές επενδύσεις (έργα υποδομής) και οι δαπάνες για αγορά καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών (μισθοί δημοσίων υπαλλήλων, τροφοδοσία νοσοκομείων)

4. Εξαγωγές (X): είναι τα αγαθά που παράγονται στην χώρα αλλά πωλούνται στο εξωτερικό, όπου με αυτόν τον τρόπο έχουμε εισροή χρηματικών πόρων από τους κατοίκους/ καταναλωτές των χωρών που τα αγοράζουν.
5. Εισαγωγές (M): είναι τα αγαθά που παράγονται στο εξωτερικό και τα οποία πωλούνται και καταναλώνονται στο εσωτερικό της χώρας.

Η έκφραση του ΑΕΠ ως Δαπάνη έχει την εξής μορφή:

$$\text{GDP} = \text{C} + \text{I} + \text{G} + (\text{X} - \text{M})$$

Όπου,

- GDP = Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- C = Κατανάλωση
- I = Επένδυση
- G = Κρατική Δαπάνη
- X = Εξαγωγές
- M = Εισαγωγές

Όπως γίνεται αντιληπτό ο κρατικός τομέας επιδρά σημαντικά στον υπολογισμό του ΑΕΠ. Επιπλέον, οι φόροι και οι μεταβιβαστικές πληρωμές δεν υπολογίζονται στην μέτρηση του ΑΕΠ καθώς, δεν αποτελούν προστιθέμενη αξία ή καθαρό προϊόν αλλά απλή αναδιανομή του υπάρχοντος εισοδήματος από όσους φορολογούνται σε όσους επιδοτούνται.

Εθνικό εισόδημα

Το ακαθάριστο (ή καθαρό) εισόδημα (σε αγοραίες τιμές) αντιπροσωπεύει το συνολικό εισπρακτέο πρωτογενές εισόδημα των θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων: εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών μείον επιδοτήσεις, εισόδημα περιουσίας (εισπρακτέο μείον πληρωτέο), (ακαθάριστο ή καθαρό) λειτουργικό πλεόνασμα και (ακαθάριστο ή καθαρό) μεικτό εισόδημα (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 549/2013).

Τα εισοδήματα που δημιουργούνται σε μια οικονομία μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο κατηγοριοποιούνται ως εξής:

1. Μισθοί (W): είναι το σύνολο των αμοιβών του συντελεστή εργασίας για την συμβολή του στην παραγωγική διαδικασία. Εκτός από τις αμοιβές σε χρήματα υπάρχουν και αμοιβές σε είδος, όπως η παροχή κατοικίας ή τροφής.
2. Έγγεια Πρόσοδος (R): είναι το σύνολο των εισοδημάτων που προέρχονται από την ενοικίαση εδάφους και κτιρίων.
3. Τόκοι (IN): είναι το εισόδημα που εισπράττουν οι κάτοχοι χρηματικού κεφαλαίου, λόγω του ότι αποδέχονται να μην χρησιμοποιήσουν προσωρινά το κεφάλαιο τους αλλά επιλέγουν να το δανείσουν έναντι αμοιβής.
4. Κέρδη (Π): είναι η διαφορά μεταξύ συνολικών εισπράξεων και συνολικών πληρωμών. Είναι πιθανό ένα μέρος των κερδών να παραμένει στην επιχείρηση για χρηματοδότηση μελλοντικών επενδύσεων και να μη διανεμηθεί στους κατόχους. Επομένως, το εισόδημα από κέρδη ισούται με τα συνολικά κέρδη μετά την αφαίρεση των αδιανέμητων κερδών.

Αθροίζοντας τα παραπάνω εισοδήματα θα πρέπει να ισούνται με το άθροισμα των δαπανών για την απόκτηση του ΑΕΠ.

Όπως γίνεται αντιληπτό και οι τρεις μέθοδοι υπολογισμού του ΑΕΠ μας προσφέρουν μια ισοδύναμη εκτίμηση του, το οποίο είναι το πιο γνωστό μέτρο της οικονομικής δραστηριότητας μιας οικονομίας. Άρα, με τον όρο ΑΕΠ ορίζουμε το προϊόν που παράγεται από τους συντελεστές παραγωγής που βρίσκονται στην εγχώρια οικονομία ανεξάρτητα από το αν αυτοί κατέχονται από αλλοδαπούς ή ημεδαπούς. Πρόκειται για το μέγεθος που χρησιμοποιείται ευρέως για την εκτίμηση του πόσο εύρωστη και ανεπτυγμένη είναι μια οικονομία.

Επιπλέον, μπορεί κάποιος να υπολογίσει το Καθαρό Εθνικό Προϊόν (ΚΕΠ), άμα στην μέθοδο υπολογισμού της δαπάνης χρησιμοποιήσει την καθαρή επένδυση. Η επένδυση είναι η παραγωγή κεφαλαιουχικών αγαθών, δηλαδή η δημιουργία πραγματικού κεφαλαίου. Ένα μέρος της επένδυσης προορίζεται για την αντικατάσταση του φθαρμένου κεφαλαίου (λόγω της συμμετοχής του στην παραγωγική διαδικασία). Το υπόλοιπο μέρος αποτελεί αύξηση του κεφαλαίου. Το σύνολο της επένδυσης ορίζεται ως ακαθάριστη επένδυση, αν από αυτήν αφαιρέσουμε την φθορά του κεφαλαίου (αποσβέσεις) τότε αναφερόμαστε στην καθαρή επένδυση. $ΚΕΠ = ΑΕΘΠ - Αποσβέσεις$.

Τέλος, κατά τον υπολογισμό του ΑΕΠ μπορούμε να υποπέσουμε σε πολλά λάθη και παραλείψεις οι οποίες οφείλονται στις αμοιβές από έκτακτη δουλειά, εργασία παράνομου εργάτη, από κρυφές συναλλαγές και στην πραγματοποίηση διπλών ή και τριπλών υπολογισμών που θα μας οδηγήσουν σε λανθασμένο υπολογισμό του ΑΕΠ.

Διαθέσιμο εισόδημα

Το ακαθάριστο (ή καθαρό) εθνικό διαθέσιμο εισόδημα είναι το άθροισμα των ακαθάριστων (ή καθαρών) διαθέσιμων εισοδημάτων των θεσμικών τομέων. Το ακαθάριστο (ή καθαρό) εθνικό διαθέσιμο εισόδημα ισούται με το ακαθάριστο (ή καθαρό) εθνικό εισόδημα (σε αγοραίες τιμές), μείον τις τρέχουσες μεταβιβάσεις (τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας κ.λπ., κοινωνικές εισφορές, κοινωνικές παροχές και λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις) που καταβάλλονται σε μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, συν τις τρέχουσες μεταβιβάσεις που εισπράττουν οι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι από την αλλοδαπή (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 549/2013).

Το διαθέσιμο εισόδημα είναι το άθροισμα των ατομικών εισοδημάτων, τα οποία υπάρχουν στην διάθεση των ατόμων, προς κατανάλωση ή αποταμίευση. Το ΑΕΠ δεν ισούται με το διαθέσιμο εισόδημα γιατί:

1. Το κράτος επιβάλλει άμεση φορολογία εισοδήματος τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στα νοικοκυριά.
2. Το κράτος παρέχει χρηματικά εισοδήματα στις ασθενέστερες πληθυσμιακές ομάδες (ανεξάρτητα από την συμβολή τους στην παραγωγική διαδικασία) στα πλαίσια της δικαιότερης διανομής εισοδήματος (οι συγκεκριμένες αμοιβές αποκαλούνται μεταβιβαστικές πληρωμές).
3. Οι επιχειρήσεις δε διανέμουν το σύνολο των κερδών στους ιδιοκτήτες, αλλά μέρος τους το διατηρούν στην εταιρεία.

Άρα συνεπάγεται ότι:

$$Y_d = GDP - T_a - \Pi + F$$

Όπου,

- Y_d = Διαθέσιμο Εισόδημα
- NI = Εθνικό Εισόδημα
- T_a = Άμεσοι Φόροι
- Π = Αδιανέμητα Κέρδη
- F = Μεταβιβαστικές Πληρωμές

Το ονομαστικό ΑΕΠ μετρά το εισόδημα σε τρέχουσες τιμές. Το πραγματικό ΑΕΠ μετρά το εισόδημα σε σταθερές τιμές, δηλαδή μετρά το ΑΕΠ κάθε έτους στις τιμές που επικρατούσαν σε ένα συγκεκριμένο έτος βάσης.

Πραγματικό ΑΕΠ = Ονομαστικό ΑΕΠ / Δείκτη Τιμών

Προσαρμόζοντας, το ονομαστικό ΑΕΠ στις μεταβολές του γενικού επιπέδου τιμών που οφείλεται στον πληθωρισμό, αποκτούμε έναν πιο αξιόπιστο δείκτη για διαχρονικές συγκρίσεις, καθώς μεταβολές του πραγματικού ΑΕΠ αντικατοπτρίζουν μεταβολές της παραγόμενης ποσότητας των προϊόντων και υπηρεσιών στην οικονομία. Αντίθετα, διαχρονικές αυξήσεις του ονομαστικού ΑΕΠ μπορούν να προκύψουν και μόνο από την αύξηση του επιπέδου τιμών που δεν συνδέονται με την αύξηση του παραγόμενου προϊόντος στην οικονομία. Ο δείκτης τιμών που χρησιμοποιείται καλείται αποπληθωριστής του ΑΕΠ.

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ισούται με:

Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ = Ονομαστικό ΑΕΠ / Πληθωρισμός Χώρας

Είναι ένας αρκετά αξιόπιστος δείκτης της ποσότητας των αγαθών και των υπηρεσιών που είναι διαθέσιμα ανά άτομο στην οικονομία, παρόλα αυτά δεν παύει να αναφερόμαστε σε έναν δείκτη που δείχνει την αναλογία ανά άτομο. Η ποσότητα των αγαθών και υπηρεσιών που αναλογεί σε συγκεκριμένα άτομα εξαρτάται επίσης από την διανομή του εισοδήματος.

Το πραγματικό και το κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ εξακολουθούν να είναι ατελή μέτρα ευημερίας, καθώς δεν περιλαμβάνουν τις εκτός αγοράς δραστηριότητες, τα επιβλαβή προϊόντα, καθώς και χρήσιμες δραστηριότητες, όπως οι καθημερινές δουλειές του σπιτιού ή ανεπίσημες δραστηριότητες όπως η φοροδιαφυγή. Στην πράξη το ΑΕΠ είναι το μέτρο των οικονομικών επιδόσεων που χρησιμοποιείται περισσότερο, καθώς ο υπολογισμός οποιουδήποτε πιο αξιόπιστου μέτρου είναι εξαιρετικά δαπανηρός αν όχι αδύνατος.

1.4 Στατιστικές μονάδες και ομαδοποίηση του ΕΣΛ 2010

Το σύστημα ΕΣΛ 2010 χρησιμοποιεί δύο είδη μονάδων και δύο αντίστοιχους τρόπους υποδιαίρεσης της οικονομίας, που διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους και εξυπηρετούν ξεχωριστούς αναλυτικούς σκοπούς. Η ομαδοποίηση των θεσμικών μονάδων σε τομείς με βάση τις κύριες λειτουργίες τους, τη συμπεριφορά τους και τους στόχους τους, εξυπηρετεί τον πρώτο σκοπό της περιγραφής του εισοδήματος, της δαπάνης και των χρηματοοικονομικών ροών καθώς και των ισολογισμών. Η ομαδοποίηση των τοπικών μονάδων οικονομικής δραστηριότητας (τοπικές ΜΟΔ) σε κλάδους με βάση το είδος δραστηριότητάς τους, εξυπηρετεί τον δεύτερο σκοπό της περιγραφής των παραγωγικών διεργασιών και της ανάλυσης των εισροών-εκροών (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 549/2013).

Η οικονομία μιας χώρας είναι ένα σύστημα στο οποίο οι θεσμοί και οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν μέσω ανταλλαγών και μεταβιβάσεων αγαθών, υπηρεσιών και μέσων πληρωμής (π.χ. χρήματα), για την παραγωγή και κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών.

Στην οικονομία, οι μονάδες που αλληλεπιδρούν είναι οικονομικές οντότητες που είναι σε θέση να κατέχουν περιουσιακά στοιχεία, να συνάπτουν υποχρεώσεις και να συμμετέχουν σε οικονομικές δραστηριότητες και σε συναλλαγές με άλλες οντότητες. Είναι γνωστές ως θεσμικές μονάδες.

Ο ορισμός των μονάδων που χρησιμοποιούνται στους εθνικούς λογαριασμούς εξυπηρετεί διάφορους σκοπούς. Πρώτον, οι μονάδες αποτελούν τα βασικά δομικά στοιχεία για τον καθορισμό των οικονομιών με γεωγραφικούς όρους π.χ. κράτη, περιφέρειες και ομαδοποιήσεις κρατών, όπως νομισματικές και πολιτικές ενώσεις. Δεύτερον, αποτελούν τα βασικά δομικά στοιχεία για την ομαδοποίησή τους σε θεσμικούς τομείς. Τρίτον, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό των ροών και των αποθεμάτων που πρέπει να καταγράφονται. Οι συναλλαγές μεταξύ διαφόρων τμημάτων της ίδιας θεσμικής μονάδας, καταρχήν, δεν καταγράφονται στους εθνικούς λογαριασμούς.

1.5 Θεσμικές μονάδες και τομείς

Οι θεσμικές μονάδες είναι οικονομικές οντότητες που μπορούν να κατέχουν αγαθά και περιουσιακά στοιχεία, να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις και να επιδίδονται σε οικονομικές δραστηριότητες και συναλλαγές με άλλες μονάδες. Για τους σκοπούς του συστήματος ΕΣΛ 2010, οι θεσμικές μονάδες ομαδοποιούνται σε πέντε αλληλοαποκλειόμενους εγχώριους θεσμικούς τομείς:

1. Μη χρηματοοικονομικές εταιρείες
2. Χρηματοοικονομικές εταιρείες
3. Γενική κυβέρνηση
4. Νοικοκυριά
5. Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά

Οι πέντε αυτοί τομείς απαρτίζουν τη συνολική εγχώρια οικονομία. Ο κάθε τομέας υποδιαιρείται σε υποτομείς.

1.6 Τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας (ΜΟΔ) και κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας

Οι θεσμικές μονάδες που ασκούν περισσότερες από μία δραστηριότητες, διαχωρίζονται με βάση το είδος της δραστηριότητας. Η έννοια της τοπικής ΜΟΔ επιτρέπει την πραγματοποίηση της εν λόγω παρουσίασης.

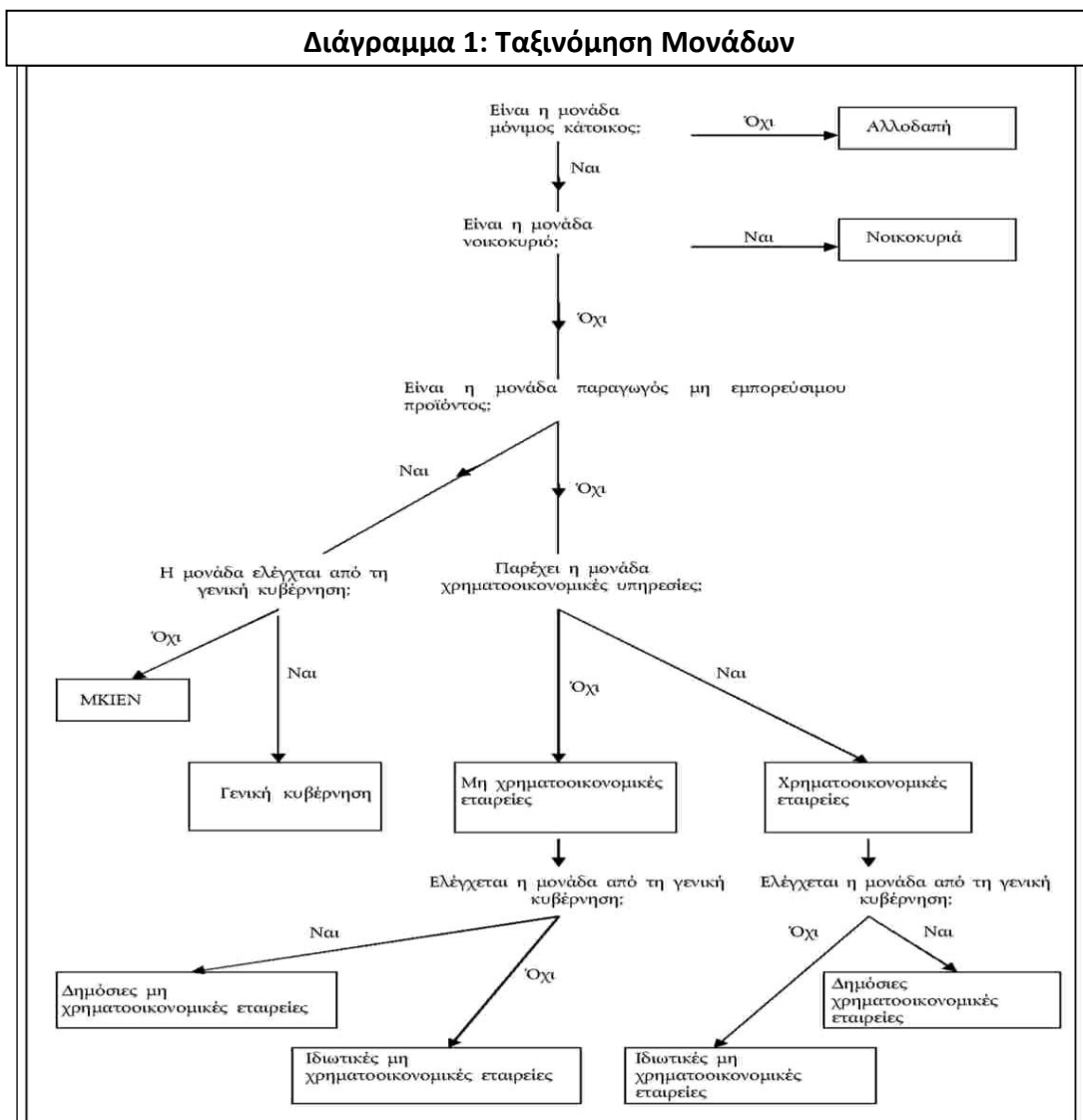
Μια τοπική ΜΟΔ περιλαμβάνει όλα τα μέρη μιας θεσμικής μονάδας, υπό την ιδιότητά της ως παραγωγός, που βρίσκονται στην ίδια ή σε γειτονικές τοποθεσίες και που συμβάλλουν στην άσκηση μιας δραστηριότητας σε επίπεδο τάξης (τετραψήφιο) της NACE αναθ. 2.

Για κάθε δευτερεύουσα δραστηριότητα καταγράφονται τοπικές ΜΟΔ και η ομάδα όλων των τοπικών ΜΟΔ που επιδίδονται στο ίδιο ή σε παρόμοιο είδος δραστηριότητας που αποτελεί έναν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Τέλος, μια θεσμική μονάδα περιλαμβάνει μία ή περισσότερες τοπικές ΜΟΔ, ενώ μια τοπική ΜΟΔ ανήκει σε μία και μόνο μία θεσμική μονάδα.

1.7 Μονάδες μόνιμοι κάτοικοι και μη μόνιμοι κάτοικοι· συνολική οικονομία και αλλοδαπή

Η συνολική οικονομία ορίζεται με βάση των μονάδων “μόνιμοι κάτοικοι”. Μια μονάδα θεωρείται μόνιμος κάτοικος μιας χώρας όταν έχει ένα κέντρο κυρίαρχου οικονομικού συμφέροντος στην οικονομική επικράτεια της χώρας αυτής, δηλαδή όταν επιδίεται για μεγάλη χρονική περίοδο (τουλάχιστον ένα έτος) σε οικονομικές δραστηριότητες στην εν λόγω επικράτεια.

Ορισμένες μονάδες, μόνιμοι κάτοικοι πραγματοποιούν συναλλαγές με μονάδες μη μόνιμους κατοίκους (δηλαδή με μονάδες που είναι μόνιμοι κάτοικοι άλλων οικονομιών). Οι συναλλαγές αυτές είναι οι εξωτερικές συναλλαγές της οικονομίας και ομαδοποιούνται στον λογαριασμό της αλλοδαπής. Έτσι, η αλλοδαπή διαδραματίζει ρόλο παρόμοιο με τον ρόλο ενός θεσμικού τομέα, μολονότι οι μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι περιλαμβάνονται μόνο αν πραγματοποιούν συναλλαγές με θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους.

Πηγή: EUR-Lex/ Προσβαση στο Δίκαιο της Ε.Ε/Εγγραφα

URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:02013R0549-20150824>

1.7 Ροές και τα αποθέματα

Οι ροές αφορούν ενέργειες και αποτελέσματα γεγονότων που συμβαίνουν μέσα σε μια δεδομένη χρονική περίοδο, ενώ τα αποθέματα αφορούν θέσεις σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Οι ροές αντανακλούν τη δημιουργία, τον μετασχηματισμό, την ανταλλαγή, τη μεταβίβαση ή την εξαφάνιση οικονομικής αξίας. Συνεπάγονται μεταβολές της αξίας των περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων μιας θεσμικής μονάδας. Οι οικονομικές ροές είναι δύο ειδών: συναλλαγές και λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων.

Η συναλλαγή είναι οικονομική ροή που προκύπτει είτε από την αλληλεπίδραση μεταξύ θεσμικών μονάδων οι οποίες ενεργούν με κοινή συμφωνία είτε από ενέργεια στο εσωτερικό μιας θεσμικής μονάδας η οποία (ενέργεια) είναι χρήσιμο να αντιμετωπίζεται ως συναλλαγή, επειδή η μονάδα λειτουργεί υπό δύο διαφορετικές ιδιότητες. Οι συναλλαγές διαιρούνται σε τέσσερις κύριες ομάδες:

- **Συναλλαγές προϊόντων:** που περιγράφουν την καταγωγή (εγχώρια παραγωγή ή εισαγωγές) και τη χρήση (ενδιάμεση ανάλωση, τελική κατανάλωση, σχηματισμός κεφαλαίου —που καλύπτει την ανάλωση πάγιου κεφαλαίου— ή εξαγωγές) των προϊόντων.
- **Διανεμητικές συναλλαγές:** που περιγράφουν τον τρόπο με τον οποίο η προστιθέμενη αξία που δημιουργείται από την παραγωγή κατανέμεται στην εργασία, το κεφάλαιο και τη γενική κυβέρνηση, καθώς και την αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου (φόροι εισοδήματος και περιουσίας και λοιπές μεταβιβάσεις).
- **Χρηματοοικονομικές συναλλαγές:** που περιγράφουν την καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή την καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων για κάθε είδος χρηματοοικονομικού μέσου. Οι συναλλαγές αυτές πραγματοποιούνται τόσο ως αντίστοιχα μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών όσο και ως συναλλαγές που αφορούν μόνο χρηματοοικονομικά μέσα.
- **Συναλλαγές που δεν περιλαμβάνονται στις τρεις ανωτέρω ομάδες:** αποκτήσεις μείον διαθέσεις μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Από την άλλη πλευρά τα αποθέματα είναι τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που κατέχει κάποιος σε μια χρονική στιγμή. Τα αποθέματα καταγράφονται στην αρχή και στο τέλος κάθε λογιστικής περιόδου. Οι λογαριασμοί που παρουσιάζουν τα αποθέματα καλούνται ισολογισμοί.

1.8 Το σύστημα λογαριασμών και τα συγκεντρωτικά μεγέθη

Ο λογαριασμός καταγράφει τις μεταβολές της αξίας μιας μονάδας ή ενός τομέα ανάλογα με τη φύση των οικονομικών ροών που εμφανίζονται στον λογαριασμό. Πρόκειται για πίνακα με δύο στήλες. Οι τρέχοντες λογαριασμοί είναι εκείνοι που παρουσιάζουν την παραγωγή, τη δημιουργία και την κατανομή του εισοδήματος, τη διανομή και την αναδιανομή του εισοδήματος, καθώς και τη χρήση του. Οι λογαριασμοί συσσώρευσης είναι οι λογαριασμοί κεφαλαίου και οι

χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί, καθώς και οι λοιποί λογαριασμοί μεταβολών του όγκου.

Το σύστημα ΕΣΛ 2010 χρησιμοποιεί τον όρο «πόροι» για τη δεξιά πλευρά των τρεχόντων λογαριασμών, στην οποία και εμφανίζονται οι συναλλαγές οι οποίες αυξάνουν την οικονομική αξία μιας μονάδας ή ενός τομέα. Η αριστερή πλευρά των λογαριασμών δείχνει τις «χρήσεις», δηλαδή τις συναλλαγές που μειώνουν την οικονομική αξία. Η δεξιά πλευρά των λογαριασμών συσσώρευσης καλείται ως «μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης», ενώ η αριστερή πλευρά καλείται ως «μεταβολές περιουσιακών στοιχείων». Οι ισολογισμοί εμφανίζονται με τις «υποχρεώσεις και την καθαρή θέση» (δηλαδή τη διαφορά μεταξύ περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) στη δεξιά πλευρά ενώ τα «περιουσιακά στοιχεία» εμφανίζονται στην αριστερή πλευρά των λογαριασμών. Επιπροσθέτως, η σύγκριση δύο διαδοχικών ισολογισμών δείχνει τις μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης καθώς και τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων.

Για μια μονάδα ή έναν τομέα, οι εθνικοί λογαριασμοί βασίζονται στην αρχή της διπλογραφίας. Αυτό συνεπάγεται στο γεγονός ότι κάθε συναλλαγή πρέπει να καταγράφεται δύο φορές: μία φορά ως πόρος (ή ως μεταβολή υποχρεώσεων) και μία φορά ως χρήση (ή ως μεταβολή περιουσιακών στοιχείων). Το σύνολο των συναλλαγών που καταγράφονται ως πόροι ή μεταβολές υποχρεώσεων και το σύνολο των συναλλαγών που καταγράφονται ως χρήσεις ή μεταβολές περιουσιακών στοιχείων πρέπει να ισούνται μεταξύ τους, πράγμα που επιτρέπει τον έλεγχο της συνέπειας των λογαριασμών.

Με εξαίρεση ορισμένες μεταβλητές που αφορούν τον πληθυσμό και την εργασία, το σύστημα ΕΣΛ 2010 εμφανίζει όλες τις ροές και όλα τα αποθέματα σε νομισματικούς όρους. Οι ροές και τα αποθέματα μετρούνται σύμφωνα με την ανταλλακτική αξία τους, δηλ. την αξία με την οποία οι ροές και τα αποθέματα ανταλλάσσονται ή θα μπορούσαν να ανταλλαγούν με χρήματα. Έτσι, οι αγοραίες τιμές είναι το βασικό στοιχείο αναφοράς του ΕΣΛ για την αποτίμηση.

Οι ροές καταγράφονται σε δεδουλευμένη βάση: δηλαδή όταν δημιουργείται, μετασχηματίζεται ή εξαφανίζεται η οικονομική αξία, ή όταν εμφανίζονται, μετασχηματίζονται ή διαγράφονται απαιτήσεις και υποχρεώσεις.

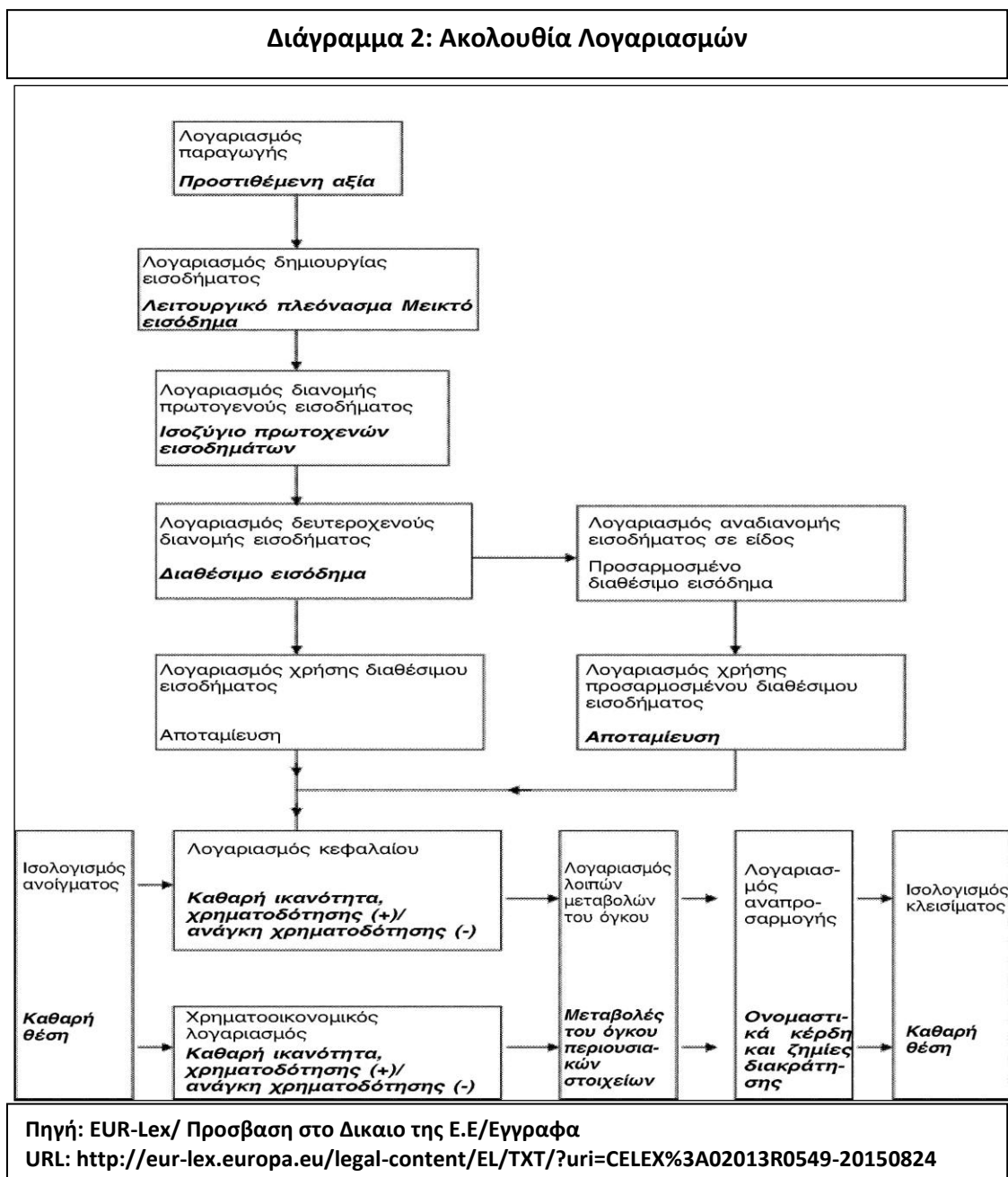
Για τις μονάδες ή τις ομάδες μονάδων, διαφορετικοί λογαριασμοί καταγράφουν συναλλαγές οι οποίες συνδέονται με μια πτυχή της οικονομικής ζωής (π.χ. την παραγωγή). Στον λογαριασμό της παραγωγής, οι συναλλαγές δεν θα παρουσιάζουν ισορροπία (δηλαδή δεν θα είναι ισοσκελισμένες) μεταξύ των χρήσεων και των πόρων χωρίς την εισαγωγή ενός εξισωτικού μεγέθους. Ομοίως, μεταξύ του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων και του συνόλου των υποχρεώσεων μιας θεσμικής μονάδας ή τομέα πρέπει να εισάγεται ένα εξισωτικό μέγεθος (καθαρή θέση). Τα εξισωτικά μεγέθη είναι από τη φύση τους χρήσιμα μεγέθη μέτρησης των οικονομικών επιδόσεων. Τα εξισωτικά αυτά μεγέθη όταν αθροίζονται για το σύνολο της οικονομίας, αποτελούν σημαντικά συγκεντρωτικά μεγέθη.

Το σύστημα ΕΣΛ 2010 βασίζεται σε μια ακολουθία αλληλένδετων λογαριασμών. Η πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τις θεσμικές μονάδες και τους τομείς αποτελείται από τρέχοντες λογαριασμούς, λογαριασμούς συσσώρευσης και ισολογισμούς.

Οι τρέχοντες λογαριασμοί αφορούν την παραγωγή, τη δημιουργία, τη διανομή και αναδιανομή εισοδήματος και τη χρήση αυτού του εισοδήματος με τη μορφή

τελικής κατανάλωσης. Οι λογαριασμοί συσσώρευσης καλύπτουν τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων καθώς και τις μεταβολές της καθαρής θέσης (όπου καλείται η διαφορά για κάθε θεσμική μονάδα ή ομάδα μονάδων, μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων). Οι ισολογισμοί παρουσιάζουν τα αποθέματα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και την καθαρή θέση.

Η ακολουθία λογαριασμών για τις τοπικές ΜΟΔ και τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας περιορίζεται στους πρώτους τρέχοντες λογαριασμούς: το λογαριασμό παραγωγής και το λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος, όπου εξισωτικό μέγεθος είναι το λειτουργικό πλεόνασμα.

1.9 Το πλαίσιο εισροών –εκροών

Το πλαίσιο εισροών –εκροών (Εισ./Εκ.) συγκεντρώνει τα συστατικά μέρη της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (ΑΠΑ), τις εισροές και εκροές του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας, την προσφορά και τη ζήτηση των προϊόντων καθώς και τη σύνθεση των χρήσεων και των πόρων σε όλους τους θεσμικούς τομείς της οικονομίας. Το εν λόγω πλαίσιο υποδιαιρεί την οικονομία, έτσι ώστε να παρουσιάζονται οι συναλλαγές όλων των αγαθών και των υπηρεσιών μεταξύ των κλάδων της οικονομικής δραστηριότητας και των τελικών καταναλωτών για μια συγκεκριμένη περίοδο (π.χ. για ένα τρίμηνο). Οι πληροφορίες μπορούν να παρουσιαστούν με δύο τρόπους:

- Με πίνακες προσφοράς και χρήσεων: οι οποίοι παρουσιάζουν τη συνολική οικονομία ανάλογα με τον κλάδο της οικονομικής δραστηριότητας (π.χ. αυτοκινητοβιομηχανία) και ανάλογα με τα προϊόντα (π.χ. αθλητικά είδη). Οι πίνακες αυτοί δείχνουν τις σχέσεις μεταξύ των συστατικών μερών της ΑΠΑ, των εισροών και εκροών των κλάδων, καθώς και της προσφοράς και ζήτησης προϊόντων. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων συνδέουν τους διάφορους θεσμικούς τομείς της οικονομίας (π.χ., δημόσιες επιχειρήσεις), παρέχοντας λεπτομερή στοιχεία για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές των αγαθών και υπηρεσιών, για τις δημόσιες δαπάνες, τις δαπάνες των νοικοκυριών και των ΜΚΙΕΝ, καθώς και για τον σχηματισμό κεφαλαίου.
- Με συμμετρικούς πίνακες εισροών –εκροών: οι οποίοι προκύπτουν από τα στοιχεία των πινάκων προσφοράς και χρήσεων και από άλλες πρόσθετες πηγές και διαμορφώνουν τη θεωρητική βάση για μελλοντικές αναλύσεις.

1.10 Μονάδες και Περιφερειακοί Λογαριασμοί

Στην εθνική οικονομία διακρίνονται δύο είδη μονάδων. Το πρώτο είδος αφορά τις εγγραφές για τη θεσμική μονάδα το οποίο και περιλαμβάνει τις ροές οι οποίες επηρεάζουν το εισόδημα, τις κεφαλαιακές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές, τις λοιπές ροές και τους ισολογισμούς. Το δεύτερο είδος περιλαμβάνει τις εγγραφές για την τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας (τοπική ΜΟΔ) οι οποίες και δείχνουν τις ροές που εμφανίζονται στην παραγωγική διεργασία και στη χρήση των αγαθών και των υπηρεσιών.

Οι περιφερειακοί λογαριασμοί διακρίνονται δύο είδη θεσμικών μονάδων, ανάλογα με το περιφερειακό επίπεδο:

1. Οι μονοπεριφερειακές μονάδες, των οποίων το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού ενδιαφέροντος βρίσκεται σε μία περιφέρεια. Παραδείγματα μονοπεριφερειακών μονάδων είναι τα νοικοκυριά, εταιρείες των οποίων οι τοπικές ΜΟΔ βρίσκονται όλες στην ίδια περιφέρεια, οι περισσότερες αρχές τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης, ένα μέρος των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και των ΜΚΙΕΝ.
2. Οι πολυπεριφερειακές μονάδες, των οποίων το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού ενδιαφέροντος βρίσκεται σε περισσότερες περιφέρειες. Εταιρείες και ΜΚΙΕΝ είναι παραδείγματα μονάδων τα οποία και μπορούν να δραστηριοποιούνται σε διάφορες περιφέρειες. Άλλα παραδείγματα πολυπεριφερειακών μονάδων είναι οι θεσμικές μονάδες των οποίων οι

δραστηριότητες τους εκτείνονται σε ολόκληρη τη χώρα, όπως η κεντρική κυβέρνηση και ένας μικρός αριθμός εταιρειών που ασκούν μονοπώλιο.

Όλες οι συναλλαγές των μονοπεριφερειακών θεσμικών μονάδων υπάγονται στην περιφέρεια στην οποία έχουν το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού τους ενδιαφέροντος. Όσον αφορά τα νοικοκυριά, το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού τους ενδιαφέροντος βρίσκεται στην περιφέρεια στην οποία είναι μόνιμοι κάτοικοι, και όχι στην περιφέρεια στην οποία εργάζονται. Άλλες μονοπεριφερειακές μονάδες έχουν το επίκεντρο του κυρίαρχου οικονομικού ενδιαφέροντός τους στην περιφέρεια στην οποία είναι εγκατεστημένες. Ορισμένες από τις συναλλαγές των πολυπεριφερειακών μονάδων δεν είναι δυνατόν να υπαχθούν σε περιφέρειες. Αυτό συμβαίνει για τις περισσότερες διανεμητικές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Κατά συνέπεια, τα εξισωτικά μεγέθη πολυπεριφερειακών μονάδων, όπως η αποταμίευση και η καθαρή χορήγηση δανείων, δεν καταγράφονται στο περιφερειακό επίπεδο για τις πολυπεριφερειακές μονάδες.

Οι επιχειρήσεις μπορούν να ασκήσουν παραγωγικές δραστηριότητες σε περισσότερες από μια τοποθεσίες. Στην περίπτωση των περιφερειακών λογαριασμών, είναι απαραίτητο να κατανεμηθούν οι δραστηριότητες ανά τοποθεσία. Σε αυτήν την περίπτωση όπου οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων κατανέμονται ανά τοποθεσία, τα κατανεμημένα μέρη καλούνται τοπικές μονάδες.

Οι θεσμικές μονάδες μπορούν να ταξινομηθούν βάσει των οικονομικών δραστηριοτήτων. Για την ταξινόμηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων της οικονομίας κατά κλάδο της οικονομικής δραστηριότητας είναι απαραίτητος ο επιμερισμός των επιχειρήσεων σε μικρότερες και περισσότερο ομοιογενείς μονάδες οι οποίες καλούνται μονάδες οικονομικής δραστηριότητας (ΜΟΔ). Ο επιμερισμός αυτός είναι απαραίτητος, δεδομένου ότι πολλές επιχειρήσεις έχουν σημαντικές δευτερεύουσες δραστηριότητες οι οποίες και διαφέρουν από την κύρια δραστηριότητά τους, με αποτέλεσμα το κύριο προϊόν ενός κλάδου της οικονομικής δραστηριότητας να είναι, για ορισμένες περιπτώσεις, ένα μικρό ποσοστό της συνολικής παραγωγής.

Η τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας (τοπική ΜΟΔ) είναι το τμήμα μιας ΜΟΔ που αντιστοιχεί σε μια τοπική μονάδα. Όταν μια ΜΟΔ ασκεί παραγωγικές δραστηριότητες σε διάφορες περιοχές, οι πληροφορίες για τη ΜΟΔ επιμερίζονται ώστε να εξαχθούν περιφερειακοί λογαριασμοί. Για τον επιμερισμό αυτόν απαιτούνται πληροφορίες για το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας ή, αν αυτές δεν διατίθενται, για την απασχόληση και τον ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου. Για τις επιχειρήσεις οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε μία μόνο τοποθεσία και η κύρια δραστηριότητα τους αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος της προστιθέμενης αξίας, η τοπική ΜΟΔ ταυτίζεται με την επιχείρηση.

Ένας κλάδος οικονομικής δραστηριότητας για μια περιφέρεια αποτελείται από μια ομάδα τοπικών ΜΟΔ που ασχολούνται με την ίδια ή με παρόμοια δραστηριότητα. Κατά τον ορισμό μιας τοπικής ΜΟΔ, διακρίνονται τρεις περιπτώσεις:

1. Μια παραγωγική δραστηριότητα με σημαντική εισροή εργασίας σε συγκεκριμένη τοποθεσία. Σημαντική εισροή εργασίας, στο πλαίσιο αυτό, είναι κατ' ελάχιστον το ετήσιο ισοδύναμο ενός ατόμου το οποίο εργάζεται σε τακτική βάση μισή μέρα.

2. Μια παραγωγική δραστηριότητα χωρίς σημαντική εισροή εργασίας σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία δεν πρέπει, γενικά, να θεωρείται ξεχωριστή τοπική ΜΟΔ και η παραγωγή θα πρέπει να αποδοθεί στην τοπική μονάδα που είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση αυτής της παραγωγής. Ωστόσο, υπάρχουν εξαιρέσεις και, ενδεικτικά, αναφέρονται οι ανεμόμυλοι, η άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου, οι διαδικτυακοί κόμβοι και τα πλήρως αυτοματοποιημένα πρατήρια βενζίνης. Αυτές οι παραγωγικές δραστηριότητες μπορούν να ασκούνται σε μια περιφέρεια, αλλά η διαχείρισή τους να πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου σε διαφορετική περιφέρεια. Το παραγόμενο προϊόν τέτοιων δραστηριοτήτων δεν καταγράφεται στην περιφέρεια στην οποία πραγματοποιείται η διαχείρισή τους, επειδή η παραγωγή πραγματοποιείται σε άλλη περιφέρεια. Ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου πρέπει να καταγράφεται στην ίδια περιφέρεια με αυτήν του συναφούς παραγόμενου προϊόντος και της συναφούς προστιθέμενης αξίας.
3. Για μια παραγωγική δραστηριότητα χωρίς σταθερή τοποθεσία, εφαρμόζεται η έννοια της μόνιμης κατοικίας (βλ. σημείο 2.04) σε εθνικό επίπεδο. Για παράδειγμα, σημαντικά κατασκευαστικά έργα που αναλαμβάνονται από εργολήπτες άλλων περιφερειών, καταγράφονται ως ξεχωριστή τοπική ΜΟΔ. Παραδείγματα σημαντικών κατασκευαστικών έργων είναι η κατασκευή γεφυρών, φραγμάτων και σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, τα οποία χρειάζονται παραπάνω από ένα έτος για να ολοκληρωθούν και η διαχείρισή τους ανατίθεται σε τοπικό γραφείο στο εργοτάξιο. Για κατασκευαστικά έργα που διαρκούν λιγότερο από χρόνο, η μόνιμη κατοικία της μητρικής κατασκευαστικής εταιρείας χρησιμοποιείται για την κατανομή της παραγωγής ανά περιφέρεια.

Οι περιφερειακοί λογαριασμοί βασίζονται στις συναλλαγές μονάδων που είναι μόνιμοι κάτοικοι μιας περιφερειακής επικράτειας. Γενικά, οι περιφερειακοί λογαριασμοί καταρτίζονται με τη χρήση της μεθόδου από κάτω προς τα πάνω, από πάνω προς τα κάτω ή ένα μείγμα μεθόδων από κάτω προς τα πάνω και από πάνω προς τα κάτω. Σύμφωνα με τη μέθοδο από κάτω προς τα πάνω ή την ανοδική μέθοδο για την εκτίμηση ενός περιφερειακού συγκεντρωτικού μεγέθους, συλλέγονται στοιχεία απευθείας από τις μονάδες-μόνιμους κατοίκους και καταρτίζονται αθροιστικά οι περιφερειακές εκτιμήσεις.

Η μέθοδος από πάνω προς τα κάτω κατανέμει ένα εθνικό σύνολο στις περιφέρειες, χωρίς να επιχειρεί να διακρίνει μεταξύ μονάδων -μόνιμων κατοίκων κατά περιφέρεια. Το εθνικό μέγεθος επιμερίζεται με τη χρήση δείκτη ο οποίος και κατανέμεται στις περιφέρειες με τον ίδιο τρόπο όπως και η μεταβλητή η οποία πρόκειται να εκτιμηθεί.

Κεφάλαιο 2. Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (ΑΠΑ) έναντι του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) στην έννοια της εθνικής παραγωγής.

2.1 Έννοια Προστιθέμενης Αξίας

Τα αγαθά διακρίνονται σε τελικά και ενδιάμεσα. Τελικά αγαθά είναι αυτά που αγοράζονται για τελική χρήση και όχι περαιτέρω μετασχηματισμό, ενώ ενδιάμεσα αγαθά είναι αυτά που αγοράζονται για περαιτέρω επεξεργασία και όχι για τελική χρήση. Το ΑΕΠ περιλαμβάνει μόνον την αξία των τελικών προϊόντων και υπηρεσιών (αγαθών) τα οποία παράγει μια οικονομία. Η χρήση του όρου «τελικά προϊόντα και υπηρεσίες» γίνεται με σκοπό να αποφευχθεί ο υπολογισμός της αξίας δύο ή περισσότερες φορές των αγαθών και των υπηρεσιών. Ένας άλλος τρόπος αποφυγής λαθών κατά τον υπολογισμό του ΑΕΠ είναι η χρήση της μεθόδου της Προστιθέμενης Αξίας. Συνήθως κάθε προϊόν δέχεται επεξεργασία σε διάφορα στάδια της παραγωγής, πριν λάβει τη μορφή του τελικού προϊόντος. Σε κάθε στάδιο παραγωγής υπολογίζεται η αξία κάθε σταδίου, η οποία προστίθεται στο προϊόν και το άθροισμα των προστιθέμενων αξιών κάθε σταδίου αποτελεί και την τελική αξία του προϊόντος (Λιανός, Παπαβασιλείου & Χατζηανδρέου).

Η προστιθέμενη αξία, που είναι το εξισωτικό μέγεθος στον λογαριασμό παραγωγής, είναι το μόνο εξισωτικό μέγεθος το οποίο και αποτελεί μέρος του ολοκληρωμένου συστήματος δεικτών τιμών και όγκου. Σε αντίθεση με τις διάφορες ροές αγαθών και υπηρεσιών, η προστιθέμενη αξία δεν αντιπροσωπεύει καμία συγκεκριμένη κατηγορία συναλλαγών και δεν μπορεί να αναλυθεί άμεσα σε συνιστώσα τιμής και συνιστώσα όγκου.

Η προστιθέμενη αξία από άποψη όγκου ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ της παραγωγής από άποψη όγκου και της ενδιάμεσης ανάλωσης από άποψη όγκου:

$VA = \sum P(0) Q(1) - \sum p(0) q(1)$, όπου P και Q είναι τιμές και ποσότητες της παραγωγής και p και q είναι τιμές και ποσότητες της ενδιάμεσης ανάλωσης (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 549/2013).

Η θεωρητικά ορθή μέθοδος για τον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας από άποψη όγκου είναι με διπλό αποπληθωρισμό, δηλαδή ξεχωριστό αποπληθωρισμό των δύο ροών του λογαριασμού παραγωγής (παραγωγή και ενδιάμεση ανάλωση) και υπολογισμό του υπολοίπου αυτών των δύο επανεκτιμημένων ροών.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν τα στατιστικά δεδομένα εξακολουθούν να είναι ελλιπή ή ανεπαρκώς αξιόπιστα, μπορεί να είναι απαραίτητη η χρήση ενός μοναδικού δείκτη. Από την άλλη πλευρά, αν υπάρχουν ικανοποιητικά δεδομένα σχετικά με την προστιθέμενη αξία σε τρέχουσες τιμές, μια εναλλακτική λύση για τον διπλό αποπληθωρισμό είναι ο άμεσος αποπληθωρισμός της τρέχουσας προστιθέμενης αξίας με ένα δείκτη τιμών της παραγωγής. Αυτό προϋποθέτει ότι υιοθετείται η υπόθεση ότι οι τιμές της ενδιάμεσης ανάλωσης μεταβάλλονται με τον ίδιο ρυθμό που μεταβάλλονται οι τιμές της παραγωγής. Μια άλλη πιθανή διαδικασία είναι η προβολή της προστιθέμενης αξίας του έτους βάσης με ένα δείκτη του όγκου της παραγωγής. Αυτός ο δείκτης όγκου μπορεί να υπολογιστεί είτε άμεσα από ποσοτικά στοιχεία είτε

με τον αποπληθωρισμό της τρέχουσας αξίας της παραγωγής με έναν κατάλληλο δείκτη τιμών. Η μέθοδος αυτή υποθέτει στην πραγματικότητα ότι οι μεταβολές του όγκου είναι οι ίδιες για την παραγωγή και για την ενδιάμεση ανάλωση.

Για ορισμένους κλάδους εμπορεύσιμων και μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών, όπως οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, οι επιχειρηματικές υπηρεσίες ή η άμυνα, μπορεί να μην είναι δυνατόν να υπάρχουν ικανοποιητικές εκτιμήσεις των μεταβολών της τιμής ή του όγκου για την παραγωγή. Στις περιπτώσεις αυτές οι κινήσεις της προστιθέμενης αξίας από άποψη όγκου μπορούν να εκτιμηθούν μέσω των μεταβολών του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας σε λόγους αμοιβών του προηγούμενου έτους και της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου από άποψη όγκου. Οι υπεύθυνοι για την κατάρτιση των δεδομένων μπορεί να αναγκαστούν να χρησιμοποιήσουν τέτοια μέσα, ακόμη και αν δεν υπάρχει βάσιμος λόγος που να δικαιολογεί την υπόθεση ότι η παραγωγικότητα της εργασίας παραμένει αμετάβλητη βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα.

Επομένως, από την ίδια τη φύση τους, οι δείκτες όγκου και τιμών για την προστιθέμενη αξία είναι διαφορετικοί από τους αντίστοιχους δείκτες για τις ροές αγαθών και υπηρεσιών. Τα ίδια ισχύουν για τους δείκτες τιμών και όγκου των συγκεντρωτικών εξισωτικών μεγεθών, όπως το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν. Η αξία του ΑΕΠ ισοδυναμεί με το άθροισμα όλων των προστιθεμένων αξιών όλων των κλάδων, δηλαδή με ένα άθροισμα εξισωτικών μεγεθών, προσθέτοντας τους φόρους και αφαιρώντας τις επιδοτήσεις των προϊόντων, και μπορεί να θεωρηθεί ότι αντιπροσωπεύει ένα εξισωτικό μέγεθος μεταξύ των συνολικών τελικών χρήσεων και των εισαγωγών.

2.2 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία και ΑΕΠ

Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία είναι η διαφορά μεταξύ παραγωγής και ενδιάμεσης κατανάλωσης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Ισούται πρακτικά με το άθροισμα των δημιουργούμενων εισοδημάτων. Συνεπώς, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία είναι ίση με το άθροισμα του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, της ανάλωσης πάγιου κεφαλαίου, του καθαρού λειτουργικού πλεονάσματος / μεικτού εισοδήματος και των λοιπών φόρων αφαιρώντας τις επιδοτήσεις παραγωγής. Έτσι, είναι δυνατόν να ελεγχθεί η συνοχή της προσέγγισης με βάση το εισόδημα με την προσέγγιση με βάση την παραγωγή για τη μέτρηση του ΑΕΠ.

Η προσέγγιση της παραγωγής μετρά το περιφερειακό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές, ως το ποσό της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας σε βασικές τιμές, προσθέτοντας τους φόρους και αφαιρώντας τις επιδοτήσεις των προϊόντων. Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές μετρίεται ως η διαφορά μεταξύ παραγόμενου προϊόντος σε βασικές τιμές και ενδιάμεσης ανάλωσης σε τιμές αγοραστή.

Αντίθετα, η προσέγγιση του εισοδήματος μετρά το περιφερειακό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε αγοραίες τιμές, μετρώντας και συναθροίζοντας τις διάφορες χρήσεις στο περιφερειακό κομμάτι του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος της συνολικής οικονομίας: εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα και φόροι μείον επιδοτήσεις επί της παραγωγής. Η προσέγγιση του εισοδήματος για το περιφερειακό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν συμπίπτει με την προσέγγιση της παραγωγής.

Συχνά, οι πληροφορίες για το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα δεν είναι διαθέσιμες κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και κατά περιφέρεια, αλλά μπορούν να προέλθουν από τους λογαριασμούς των επιχειρήσεων. Οι φόροι (εξαιρώντας τις επιδοτήσεις) της παραγωγής συνίστανται σε φόρους (εξαιρώντας τις επιδοτήσεις) επί των προϊόντων και άλλους φόρους (μείον επιδοτήσεις) επί της παραγωγικής διαδικασίας. Αυτό μπορεί να είναι ένας δείκτης για την κατανομή της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας κατά περιφέρεια.

Για τον υπολογισμό του ΑΕΠ σε αγοραίες τιμές για τις περιφέρειες, οι φόροι και οι επιδοτήσεις προϊόντων κατανέμονται στις περιφέρειες αυτές. Κατά περίπτωση, αυτοί οι υπερπεριφερειακοί φόροι και επιδοτήσεις κατανέμονται βάσει του σχετικού μεγέθους της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας όλων των κλάδων στην περιφέρεια, αποτιμημένες σε βασικές τιμές.

Κεφάλαιο 3. Η ευρωζώνη και η ΝΔ περιφέρειά της (SWEAP).

Η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν αποτέλεσμα μιας προσπάθειας οραματιστών ηγετών της Ευρώπης με σκοπό την επίτευξη της ειρήνης και της σταθερότητας στην Ευρώπη. Οι ιδρυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούνται από μια ομάδα ανθρώπων οι οποίοι προέρχονται από τον αντιστασιακό χώρο μέχρι και τον δικηγορικό χώρο. Αυτοί, έχουν κοινά ιδανικά τα οποία περιλαμβάνουν την ειρηνική, ενωμένη και ευημερούσα Ευρώπη. Η ενότητα αυτή για τους ιδρυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ένα έργο το οποίο και βρίσκεται σε εξέλιξη.

3.1 Ιστορική Αναδρομή στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η εξέλιξη αυτή έχει περάσει κάποιες σημαντικές περιόδους όπως (European Union):

- **1945 – 1959:** Η βασική προτεραιότητα των ηγετών της Ευρώπης ήταν να τεθεί ένα τέλος στους αιματηρούς πολέμους μεταξύ των γειτονικών χωρών που μας οδήγησαν στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Η ένωση των κρατών της Ευρώπης πραγματοποιείται ήδη από το 1950, σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο μέσα από την δημιουργία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Χάλυβα η οποία στόχευε στην διασφάλιση της διαρκούς ειρήνης. Τα 6 ιδρυτικά μέλη είναι το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες. Την δεκαετία του '50 κυριαρχεί ο Ψυχρός Πόλεμος μεταξύ ανατολής και δύσης. Το 1956, οι Ρώσοι καταστέλλουν το κύμα διαμαρτυρίας που ξεσπά στην Ουγγαρία, ενώ το 1957 η Ρωσία πρωτοστατεί στον «αγώνα δρόμου του διαστήματος», εκτοξεύοντας τον πρώτο διαστημικό δορυφόρο. Τέλος το 1957, με την συνθήκη της Ρώμης ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) ή κοινή αγορά.

- **1960 – 1969:** Η δεκαετία '60 αποτελεί μια περίοδο οικονομικής ανάπτυξης για την Ευρώπη. Την χρονική αυτή περίοδο, εμφανίζεται για πρώτη φορά μια πραγματική «κουλτούρα των νέων». Το διάστημα αυτό είναι ευνοϊκό για την οικονομία ως συνέπεια, μεταξύ άλλων, της κατάργησης των δασμών στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κράτη μέλη συμφωνούν, επίσης, να ελέγχουν από κοινού την παραγωγή τροφίμων, ούτως ώστε να υπάρχει επάρκεια τροφίμων για όλους – και σύντομα δημιουργείται ακόμη και πλεόνασμα στη γεωργική παραγωγή. Τέλος, τον Μάιο του 1968 λαμβάνουν χώρα φοιτητικές εξεγέρσεις στο Παρίσι.
- **1970 – 1979:** Η κοινότητα εξελίσσεται και οδηγούμαστε στην πρώτη διεύρυνσή της. Η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο προσχωρούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιανουαρίου του 1973, αυξάνοντας έτσι τον αριθμό των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε 9. Ο σύντομος, αλλά βίαιος αραβοϊσραηλινός πόλεμος (Οκτώβριος, 1973) είχε ως αποτέλεσμα όχι μόνο την ενεργειακή κρίση αλλά και την εμφάνιση οικονομικών προβλημάτων στην Ευρώπη. Χάρη στην περιφερειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τεράστια ποσά μεταφέρονται στις φτωχότερες περιφέρειες με στόχο τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την ανάπτυξη υποδομών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αυξάνει την επιρροή του στις υποθέσεις της Ε.Ε. και, το 1979, όλοι οι πολίτες μπορούν για πρώτη φορά να εκλέξουν απευθείας τα μέλη του.
- **1980 – 1989:** Η Ευρώπη αλλάζει σε συνδυασμό με την πτώση του τείχους του Βερολίνου. Το 1981, η Ελλάδα γίνεται το 10^ο μέλος της Ε.Ε., ενώ η Ισπανία και η Πορτογαλία ακολουθούν πέντε χρόνια αργότερα. Το 1986 υπογράφεται η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, η οποία παρέχει τη βάση για ένα φιλόδοξο εξαετές πρόγραμμα το οποίο αποσκοπεί στην εξάλειψη των εμποδίων στο ελεύθερο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. Με τον τρόπο αυτό, η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη οδηγεί στη δημιουργία της «Ενιαίας Αγοράς».
- **1990 – 1999:** Οδηγούμαστε σε μια Ευρώπη χωρίς σύνορα. Το 1993, η Ενιαία Αγορά ολοκληρώνεται με την καθιέρωση των «τεσσάρων ελευθεριών»: της ελεύθερης κυκλοφορίας αγαθών, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων. Τη δεκαετία του '90 υπογράφονται, επίσης, δύο συνθήκες: το 1993 υπογράφεται η συνθήκη του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση και, το 1999, η συνθήκη του Άμστερνταμ. Το διάστημα εκείνο άρχισε να υπάρχει ο προβληματισμός για το πώς θα προστατευθεί το περιβάλλον και, επίσης, για τον τρόπο με τον οποίο οι Ευρωπαίοι μπορούν να αναλάβουν κοινή δράση σε θέματα ασφάλειας και άμυνας. Το 1995, η Ευρωπαϊκή Ένωση αποκτά τρία ακόμη νέα μέλη, την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία. Επιπλέον, οι Ευρωπαίοι πολίτες μπορούν να ταξιδεύουν χωρίς να υποβάλλονται σε έλεγχο διαβατηρίων στα εσωτερικά σύνορα.
- **2000 – 2009:** Πλέον το ευρώ είναι το νέο νόμισμα πολλών Ευρωπαϊκών χωρών. Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρχίζουν να συνεργάζονται στενότερα με σκοπό την καταπολέμηση του εγκλήματος. Η πολιτική διχοτόμηση μεταξύ της Ανατολικής και της Δυτικής Ευρώπης θεωρείται πως λήγει με την προσχώρηση στην Ε.Ε. 10 νέων χωρών το 2004 και άλλων δύο χωρών το 2007. Η χρηματοπιστωτική κρίση που πλήττει την παγκόσμια οικονομία τον Σεπτέμβριο του 2008, οδηγεί σε στενότερη οικονομική συνεργασία μεταξύ των χωρών της

Ε.Ε. Τέλος, η Ε.Ε. την περίοδο αυτή καταφέρνει και αποκτά σύγχρονους θεσμούς και πιο αποτελεσματικές μεθόδους εργασίας.

- **2010 – μέχρι σήμερα:** Η Ευρώπη στην αρχή της νέας δεκαετία ξεκινά με μια σοβαρή χρηματοπιστωτική κρίση η οποία και θα πρέπει να αντιμετωπίσει. Ταυτόχρονα όμως ξεκινάει, έχοντας την ελπίδα ότι οι επενδύσεις σε νέες, πράσινες, φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες σε συνδυασμό με την ευρωπαϊκή συνεργασία, θα συμβάλουν στη διαρκή ανάπτυξη και ευημερία.

3.2 Οικονομική και Νομισματική Ένωση

Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συντονίζουν τις εθνικές και οικονομικές πολιτικές τους έτσι ώστε να μπορούν να αναλαμβάνουν από κοινού δράση όταν βρίσκονται αντιμέτωπες με προκλήσεις, όπως οι οικονομικές και οι χρηματοπιστωτικές κρίσεις. Ο συντονισμός αυτός είναι ακόμη εντονότερος μεταξύ των 19 χωρών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως το νόμισμά τους.

Όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. (ανεξάρτητα από το αν βρίσκονται εντός ή εκτός της Ευρωζώνης) ανήκουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), ένα πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας που στοχεύει στην προώθηση της απασχόλησης και της διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης, καθώς και στη συντονισμένη αντιμετώπιση των παγκόσμιων οικονομικών και χρηματοπιστωτικών προκλήσεων.

Η μεγαλύτερη κρίση που είχε να αντιμετωπίσει η Ευρωζώνη ήταν η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, με συνέπεια οι εθνικές κυβερνήσεις, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και η Επιτροπή να καταβάλλουν από κοινού προσπάθειες ώστε:

- Να αποκατασταθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για οικονομική ανάπτυξη και αύξηση της απασχόλησης – με τον συντονισμό της εποπτείας και των παρεμβάσεων, καθώς και με τη στήριξη των τραπεζών.
- Να προστατευθούν οι αποταμιεύσεις – με αύξηση των κρατικών εγγυήσεων για τραπεζικούς λογαριασμούς έως 100.000 ευρώ τουλάχιστον ανά καταθέτη και τράπεζα.
- Να διατηρηθεί η ροή πιστώσεων με προσιτούς όρους για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.
- Να θεσπιστεί ένα καλύτερο ευρωπαϊκό σύστημα οικονομικής και δημοσιονομικής διακυβέρνησης.

Για να θωρακίσουν το τραπεζικό σύστημα από σοβαρές διαταραχές, ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ προσέφυγαν στη διάσωση των τραπεζών τους χορηγώντας τους έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε πρωτοφανή κλίμακα. Το διάστημα 2008-2011, διοχετεύθηκε στο τραπεζικό σύστημα ποσό ύψους 1,6 τρις. ευρώ, που αντιστοιχεί στο 13% του ετήσιου ΑΕΠ της Ε.Ε., υπό μορφή εγγυήσεων ή άμεσων κεφαλαίων.

Η Ε.Ε. για να μπορέσει να διασφαλίσει την χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να εξαλείψει τις εντάσεις στις αγορές κρατικών χρεογράφων της Ευρωζώνης, δημιούργησε τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) ο οποίος και αποτελεί ένα δίκτυο ασφαλείας για τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, με πραγματική δανειοδοτική ικανότητα έως και 500 δισ. ευρώ.

Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Ένωση το διάστημα 2011-2013, θέσπισε αυστηρότερους κανόνες με σκοπό τον αποτελεσματικότερο έλεγχο του δημοσίου χρέους και των ελλειμμάτων – μεριμνώντας ώστε οι κυβερνήσεις να μην δαπανούν πέραν των δυνατοτήτων τους.

Οι κανόνες που αποτελούν εγγύηση για την οικονομική σταθερότητα και τη δημοσιονομική πειθαρχία είναι το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), και ενισχύουν την εφαρμογή του:

- Δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στη μείωση των υψηλών επιπέδων δημόσιου χρέους.
- Τροποποιώντας τη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος.
- Δρομολογώντας έναν ετήσιο κύκλο συντονισμού της οικονομικής πολιτικής, υπό την καθοδήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κάθε χρόνο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβαίνει σε διεξοδική ανάλυση των προγραμμάτων οικονομικών μεταρρυθμίσεων των κρατών μελών της ΕΕ και παρέχει συστάσεις για τους επόμενους 12-18 μήνες.
- Επιβάλλοντας αυστηρότερους δημοσιονομικούς κανόνες, μεταξύ άλλων, σημαντικές κυρώσεις για τις χώρες της Ευρωζώνης που παραβιάζουν τους δημοσιονομικούς κανόνες.
- Θεσπίζοντας νέες ρυθμίσεις για την παρακολούθηση επικίνδυνων οικονομικών ανισορροπιών – όπως οι «φούσκες» των τιμών των περιουσιακών στοιχείων (τιμές κατοικιών, μετοχών, κ.λπ.) και η εξασθένιση της ανταγωνιστικότητας – και λαμβάνοντας μέτρα για την αντιμετώπισή τους προτού αυτές θέσουν σε κίνδυνο την οικονομική σταθερότητα μιας χώρας, ολόκληρης της Ευρωζώνης ή της Ε.Ε. στο σύνολό της.

3.3 Θεσμικά Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η διαχείριση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης ασκείται από τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. και από τα αρμόδια εθνικά θεσμικά όργανα, τα οποία κατέχουν διακριτούς ρόλους. Η διαδικασία διαχείρισης είναι γνωστή ως «οικονομική διακυβέρνηση» και υλοποιείται από τους ακόλουθους φορείς:

- **ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:** Καταρτίζει οικονομικές προβλέψεις και παρακολουθεί μια σειρά από οικονομικούς δείκτες σε όλες τις χώρες της ΕΕ, προκειμένου να διασφαλίζει ότι αυτές συμμορφώνονται προς τους από κοινού συμφωνηθέντες κανόνες του Σύμφωνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Η Επιτροπή αξιολογεί την οικονομική κατάσταση και εκδίδει ανά τακτά χρονικά διαστήματα συστάσεις προς το Συμβούλιο Υπουργών, όπου εκπροσωπούνται οι κυβερνήσεις όλων των χωρών της ΕΕ.
- **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ :** Οι αρχηγοί κρατών από όλες τις χώρες της ΕΕ καθορίζουν τους βασικούς πολιτικούς στόχους.
- **ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩ:** Τουλάχιστον δυο φορές τον χρόνο, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων της ευρωζώνης συνεδριάζουν για να συντονίσουν τη διακυβέρνηση του ευρώ.
- **ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε. (ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ECOFIN):** Στο Συμβούλιο Υπουργών συμμετέχουν οι αρμόδιοι υπουργοί όλων των χωρών της Ε.Ε. ανά τομέα πολιτικής. Το Συμβούλιο «Ecofin» αποτελείται από τους υπουργούς

Οικονομικών όλων των χωρών της Ε.Ε., οι οποίοι συντονίζουν και προωθούν το νομοθετικό έργο σε διάφορους τομείς της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής της Ε.Ε. Μεταξύ των τομέων αυτών περιλαμβάνονται ο συντονισμός της οικονομικής πολιτικής, η οικονομική εποπτεία, η παρακολούθηση των δημοσιονομικών πολιτικών και της πορείας των δημόσιων οικονομικών των χωρών της Ε.Ε., το ευρώ, οι χρηματοπιστωτικές αγορές, οι κινήσεις κεφαλαίων και οι οικονομικές σχέσεις με τις χώρες που βρίσκονται εκτός της Ε.Ε. Βάσει των προτάσεων της Επιτροπής, το Συμβούλιο Υπουργών λαμβάνει νομικά δεσμευτικές αποφάσεις για τις χώρες της Ε.Ε.

- **ΕΥΡΩΟΜΑΔΑ (EUROGROUP):** Οι υπουργοί Οικονομικών όλων των χωρών της ευρωζώνης συνεδριάζουν και συζητούν θέματα που συνδέονται με το ευρώ. Οι συνεδριάσεις αυτές διεξάγονται συνήθως πριν από το Συμβούλιο «Ecofin», όπου εγκρίνονται επισήμως οι σχετικές αποφάσεις.
- **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ :** Θεσπίζει από κοινού με τους υπουργούς Οικονομικών (Συμβούλιο «Ecofin») τις συναφείς νομικές πράξεις και ασκεί το δημοκρατικό έλεγχο της διαχείρισης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.
- **ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ:** Καταρτίζουν τους εθνικούς προϋπολογισμούς με βάση τα από κοινού συμφωνηθέντα όρια για το δημοσιονομικό έλλειμμα / το δημόσιο χρέος και υλοποιούν τις αποφάσεις που λαμβάνει το Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ. Είναι αρμόδιες, μεταξύ άλλων, για τις οικονομικές πολιτικές, την εκπαίδευση, την εργασία, την κοινωνική πολιτική και τις συντάξεις.
- **ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ :** Διαχειρίζεται, ως θεσμικώς ανεξάρτητο όργανο, τη νομισματική πολιτική της ευρωζώνης: μεριμνά για τη σταθεροποίηση των τιμών μέσω του καθορισμού των επιτοκίων με σκοπό τον έλεγχο του πληθωρισμού σε μεσοπρόθεσμη βάση.

3.4 Οικονομική – Χρηματοπιστωτική Κρίση

Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση που αντιμετωπίζει η ευρωζώνη από τα τέλη του 2009 έχουν σοβαρές επιπτώσεις σε πολλές χώρες εντός και εκτός της ευρωζώνης. Η κατάσταση αυτή, αποτέλεσε το αποκορύφωμα διάφορων επιμέρους κρίσεων και παραγόντων, μεταξύ των οποίων η χρηματοπιστωτική (ή τραπεζική) κρίση, η οικονομική κρίση και η κρίση δημοσίου χρέους, καθώς και των σκληρών δοκιμασιών στις όποιες υποβλήθηκαν αρκετές χώρες της Ε.Ε. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015).

⇒ Από το 2000: Χρέη και οικονομικές αποκλίσεις

Επί σειρά ετών, αρκετές χώρες της Ε.Ε. συσσώρευαν χρέη και ελλείμματα. Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης βρισκόταν πλέον σε οριακό σημείο. Το 2004 αρκετές χώρες είχαν παραβεί τους κανόνες του, η εφαρμογή των οποίων παρουσίαζε σοβαρές δυσκολίες. Οι οικονομικοί παράγοντες των χωρών που συμμετέχουν σε ένα κοινό νόμισμα πρέπει να διαθέτουν αρκετή ευελιξία ώστε να προσαρμόζονται στις οικονομικές μεταβολές. Ωστόσο, οι οικονομικές αποκλίσεις μεταξύ των χωρών στο πεδίο της παραγωγικότητας του εργατικού δυναμικού και των αποδοχών εξακολουθούσαν να μεγαλώνουν. Επιπλέον, κάποιες χώρες είχαν πάει πλέον να είναι

ανταγωνιστικές από οικονομική άποψη. Σε μερικές εξ αυτών των χωρών οι ανισορροπίες αναπτύσσονταν επί σειρά ετών και δεν αντιμετωπίστηκαν δεόντως. Ταυτόχρονα, η Ε.Ε. δεν διέθετε τα απαιτούμενα εργαλεία για την αντιμετώπιση τους, ενώ παράλληλα είχε ήδη υλοποιήσει τη νομισματική ένωση η οποία όμως δεν βασιζόταν σε πλήρη οικονομική ένωση.

⇒ **2007-2008: Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση**

Το 2007 και το 2008, αρκετές μεγάλες τράπεζες των ΗΠΑ, περιλαμβανομένης της Lehman Brothers, της τέταρτης μεγαλύτερης επενδυτικής τράπεζας των ΗΠΑ, οδηγήθηκαν στη χρεοκοπία ως συνέπεια της επικίνδυνης έκθεσής τους στην αγορά ενυπόθηκων δανείων. Δεδομένης της διασύνδεσης των οικονομιών σε παγκόσμιο επίπεδο, η μετάδοση της χρηματοπιστωτικής κρίσης έπληξε τις τράπεζες σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ο διατραπεζικός δανεισμός διακόπηκε και η πιστωτική αγορά παρέλυσε. Για να αποτρέψουν την κατάρρευση ολόκληρου του τραπεζικού συστήματος, μεταξύ του 2008 και του 2011 οι εντός και εκτός ευρωζώνης χώρες της Ε.Ε. αντέδρασαν μέσω της παροχής ρευστότητας ύψους 1,6 τρισεκατομμυρίου ευρώ στις τράπεζές τους υπό τη μορφή εγγυήσεων και άμεσης εισφοράς κεφαλαίων (το ποσό αυτό αντιστοιχεί σχεδόν στο 13% του ΑΕγχΠ της Ε.Ε.). Το ποσό αυτό επιβάρυνε τα ήδη υφιστάμενα δημοσιονομικά ελλείμματα και το δημόσιο χρέος.

⇒ **2009: Η οικονομική κρίση**

Η οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιήλθε σε βαθιά ύφεση το 2009. Οι χώρες της Ε.Ε. κατάρτισαν πολιτικές τόνωσης της οικονομικής δραστηριότητας προκειμένου να αντιστρέψουν την οικονομική επιβράδυνση.

⇒ **2010-2012: Η κρίση του δημόσιου χρέους**

Στα τέλη του 2009, ορισμένες από τις πιο εκτεθειμένες οικονομίες της ευρωζώνης (Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία) δεν ήταν πλέον σε θέση να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα του καλπάζοντος δημόσιου χρέους τους και ταυτόχρονα να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Η κατάσταση αυτή πυροδότησε την κρίση του «δημόσιου χρέους». Οι επενδυτές των χρηματοπιστωτικών αγορών αμφισβήτησαν αφενός την ικανότητα αυτών των χωρών να εξοφλήσουν τα χρέη τους και, αφετέρου, τη συνολική τους ανταγωνιστικότητα. Το επιτόκιο που απαιτήσαν οι επενδυτές για την αγορά κρατικών ομολόγων διαμορφώθηκε σε ύψος που δεν επέτρεπε στις εν λόγω χώρες να δανειστούν από τις χρηματοπιστωτικές αγορές μέσω της έκδοσης νέων ομολόγων. Καθώς μάλιστα ένα μέρος αυτών των ομολόγων βρισκόταν στα χέρια επενδυτών από άλλες χώρες της ευρωζώνης, π.χ. τραπεζών, η κρίση απέκτησε ακόμη μεγαλύτερες διαστάσεις. Οι τράπεζες απώλεσαν την εμπιστοσύνη τους και έπαψαν να δανείζουν σε επιχειρήσεις και σε νοικοκυριά, με αποτέλεσμα να προκληθεί «πιστωτική ασφυξία».

Για να ξεπεραστεί η κρίση, έπρεπε να εξυγιανθούν τα δημόσια οικονομικά και να εφαρμοστούν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με στόχο την ανάκτηση της ανταγωνιστικότητας. Οι χώρες της ευρωζώνης ίδρυσαν τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, ο οποίος παρέχει μεγάλα δάνεια στις χώρες με τις πλέον πιεστικές ανάγκες. Το 2011 καταγράφηκε ήπια οικονομική ανάκαμψη. Ωστόσο, το 2012 η οικονομία της Ε.Ε. επλήγη και πάλι από ελαφρά ύφεση.

⇒ **2013-2014: Η ανάκαμψη από την κρίση**

Το 2013 άρχισε η αργή ανάκαμψη της οικονομίας της Ε.Ε. από την παρατεταμένη ύφεση. Η οικονομική πολιτική της ΕΕ εστίασε στη βιώσιμη ανάπτυξη και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας , ενώ παράλληλα επέτρεψε στα κράτη μέλη να επιβραδύνουν τον ρυθμό εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών τους, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά των οικονομιών τους και τις εκάστοτε ειδικές περιστάσεις. Ταυτόχρονα, οι χώρες της Ε.Ε. κατανόησαν την ανάγκη εντατικοποίησης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με στόχο την ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής στην Ευρώπη.

Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας εξακολουθεί να αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση. Ειδικότερα, η Ελλάδα και η Ισπανία πλήττονται από ποσοστά ανεργίας άνω του 25%. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι χώρες της Ε.Ε. έχουν θέσει σε εφαρμογή μια ευρεία δέσμη μέτρων για την επιστροφή των ανέργων στην εκπαίδευση , την κατάρτιση και την απασχόληση , καθώς και για την προαγωγή μιας ισχυρής και διαρκούς οικονομικής ανάπτυξης.

3.5 Κράτη Μέλη Ευρωπαϊκής Ένωσης

*Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται από **28 κράτη μέλη** (Euroa.eu):*

- Αυστρία (1995)
- Βέλγιο (1958)
- Βουλγαρία (2007)
- Γαλλία (1958)
- Γερμανία (1958)
- Δανία (1973)
- **Ελλάδα (1981)**
- Εσθονία (2004)
- Ηνωμένο Βασίλειο (1973)
- **Ιρλανδία (1973)**
- **Ισπανία (1986)**
- **Ιταλία (1958)**
- Κάτω Χώρες (1958)
- Κροατία (2013)
- Κύπρος (2004)
- Λεττονία (2004)
- Λιθουανία (2004)
- Λουξεμβούργο (1958)
- Μάλτα (2004)
- Ουγγαρία (2004)
- Πολωνία (2004)
- **Πορτογαλία (1986)**
- Ρουμανία (2007)
- Σλοβακία (2004)
- Σλοβενία (2004)
- Σουηδία (1995)
- Τσεχική Δημοκρατία (2004)
- Φιλανδία (1995)

Εικόνα 1: Χώρες που συμμετέχουν στην Ε.Ε.

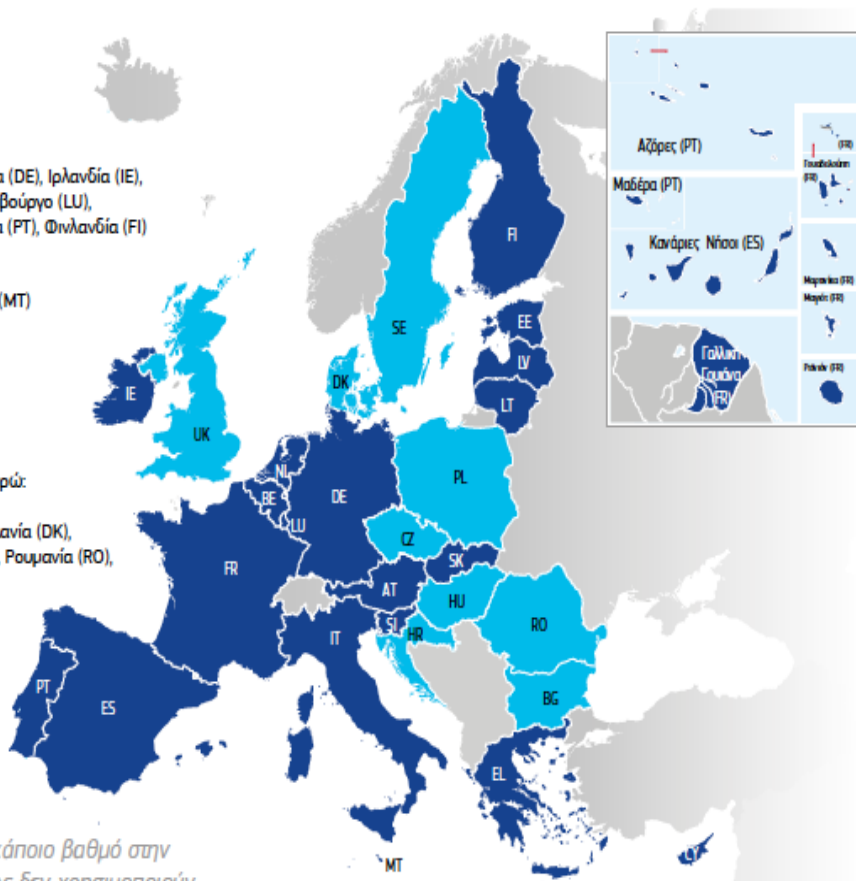
ΠΟΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ;

Ημερομηνία ένταξης στην ευρωζώνη:

1η Ιανουαρίου 1999: Βέλγιο (BE), Γερμανία (DE), Ιρλανδία (IE), Ισπανία (ES), Γαλλία (FR), Ιταλία (IT), Λουξεμβούργο (LU), Κάτω Χώρες (NL), Αυστρία (AT), Πορτογαλία (PT), Φινλανδία (FI)
1η Ιανουαρίου 2001: Ελλάδα (EL)
1η Ιανουαρίου 2007: Σλοβενία (SI)
1η Ιανουαρίου 2008: Κύπρος (CY), Μάλτα (MT)
1η Ιανουαρίου 2009: Σλοβακία (SK)
1η Ιανουαρίου 2011: Εσθονία (EE)
1η Ιανουαρίου 2014: Λετονία (LV)
1η Ιανουαρίου 2015: Λιθουανία (LT)

Χώρες της ΕΕ που δεν χρησιμοποιούν το ευρώ:

Βουλγαρία (BG), Τσεχική Δημοκρατία (CZ), Δανία (DK), Κροατία (HR), Ουγγαρία (HU), Πολωνία (PL), Ρουμανία (RO), Σουηδία (SE), Ηνωμένο Βασίλειο (UK)

Όλες οι χώρες της ΕΕ συμμετέχουν σε κάποιο βαθμό στην οικονομική και νομισματική ένωση, όμως δεν χρησιμοποιούν όλες το ευρώ. Δύο χώρες (η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο) επέλεξαν να μη συμμετέχουν στο ευρώ κατά τη σύναψη της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Άλλες δεν έχουν ακόμη εκπληρώσει τα κριτήρια που απαιτούνται από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ για την υιοθέτηση του ευρώ, π.χ. τα κριτήρια σχετικά με τη σταθερότητα των τιμών και των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

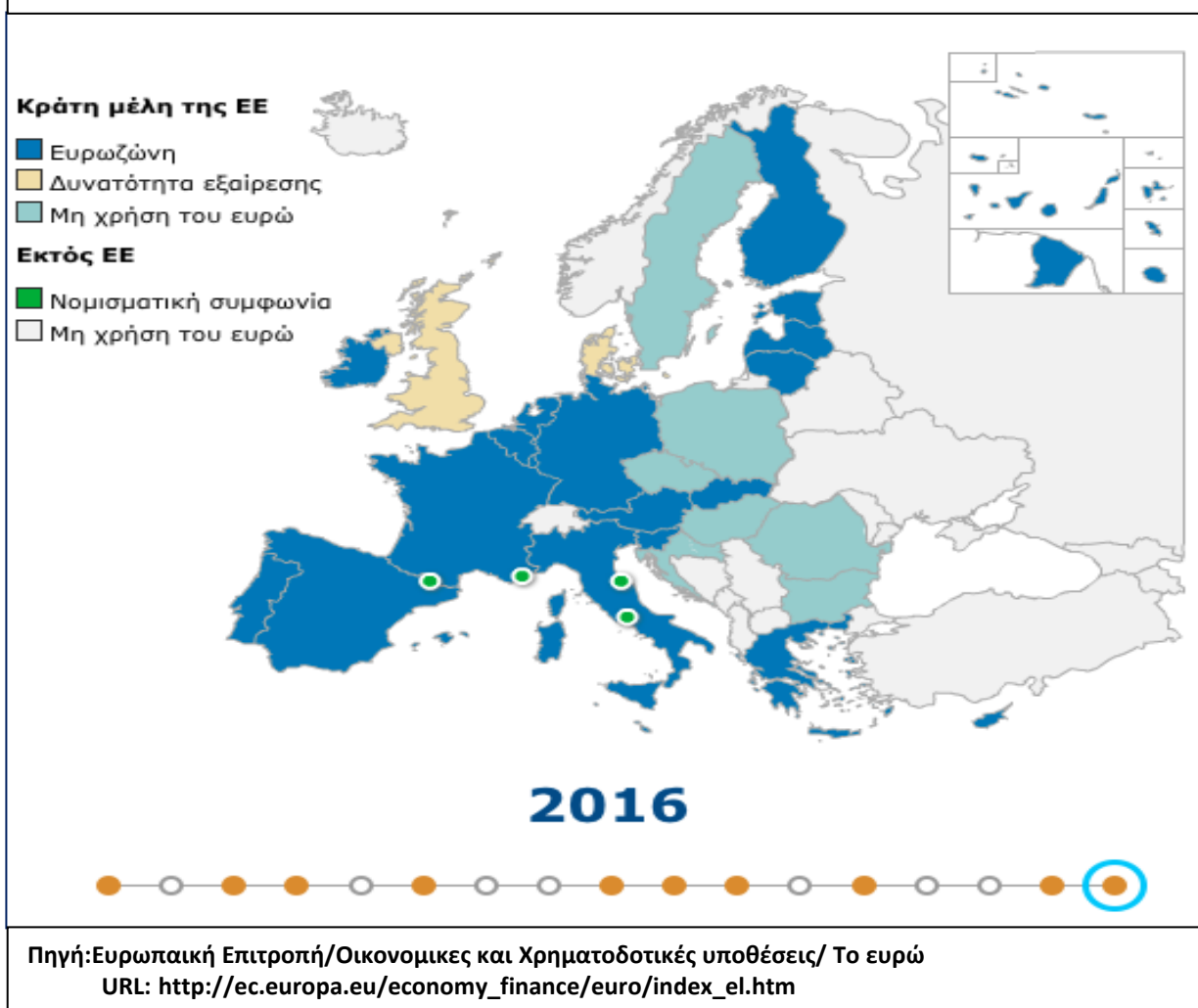
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή/ Οικονομικές και χρηματοδοτικές υποθέσεις/Το ευρώ
URL: http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/index_el.htm

3.6 Ευρωζώνη & SWEAP

Το ευρώ εισήχθη τον Ιανουάριο του 1999 και έγινε το νέο νόμισμα 11 κρατών μελών αντικαθιστώντας τα εθνικά νομίσματα, όπως το γερμανικό μάρκο και το γαλλικό φράγκο, σε δύο στάδια. Στην αρχή καθιερώθηκε ως εικονικό νόμισμα ως μέσο πληρωμής πλην των μετρητών και για λογιστικούς σκοπούς, ενώ τα εθνικά νομίσματα εξακολουθούσαν να χρησιμοποιούνται για πληρωμές με μετρητά και να θεωρούνται ως υπομονάδες του ευρώ, και την 1η Ιανουαρίου του 2002 κυκλοφόρησε σε χαρτονομίσματα και κέρματα.

Το ευρώ δεν είναι το νόμισμα όλων των κρατών μελών της Ε.Ε. Δύο χώρες (η Δανία & το Ηνωμένο Βασίλειο) συμφώνησαν μια ρήτρα η οποία και συμπεριλήφθηκε στη συνθήκη και τις εξαιρεί από τη συμμετοχή τους όσο αφορά το νόμισμα του ευρώ, ενώ τα υπόλοιπα κράτη μέλη (πολλά από τα νεότερα κράτη μέλη της ΕΕ & η Σουηδία) δεν πληρούν ακόμη τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος. Μόλις αυτό συμβεί, θα αντικαταστήσουν το εθνικό τους νόμισμα με το ευρώ.

Εικόνα 2: Χώρες που υιοθετούν το Ευρώ

Πίνακας 1: Η ζώνη του Ευρώ		
Μέλη Ευρωζώνης	Μέλη Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς Ευρώ	Μέλη Ευρωπαϊκής Ένωσης με δυνατότητα εξαίρεσης
Βέλγιο	Βουλγαρία	Δανία
Γερμανία	Τσεχική Δημοκρατία	Ηνωμένο Βασίλειο
Ιρλανδία	Ουγγαρία	
Ελλάδα	Πολωνία	
Ισπανία	Ρουμανία	
Γαλλία	Σουηδία	
Ιταλία	Κροατία	
Κύπρος		
Λουξεμβούργο		
Μάλτα		
Ολλανδία		
Αυστρία		
Πορτογαλία		
Σλοβενία		
Σλοβακία		
Φιλανδία		
Εσθονία		
Λετονία		
Λιθουανία		
Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα/ Το Ευρώ/Η χρήση του Ευρώ URL: https://www.ecb.europa.eu/euro/intro/html/map.el.html		

Η παρούσα εργασία θα εστιάσει περαιτέρω στη μελέτη του ΑΕΠ και της ΑΠΑ των 5 χωρών που αποτελούν την Νοτιοδυτική Περιφέρεια της Ευρωζώνης (SWEAP), οι οποίες είναι η **Πορτογαλία**, η **Ιρλανδία**, η **Ιταλία**, η **Ισπανία** και η **Ελλάδα** για τα έτη 1995 έως 2015.

ΜΕΡΟΣ II: ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Κεφάλαιο 4. Περιγραφική στατιστική ανάλυση των στοιχείων των εθνικών λογαριασμών για την δομή της συνολικής καταναλωτικής δαπάνης της περιφέρειας της Ευρωζώνης 1995-2015 έναντι των χωρών του κέντρου της.

4.1 Μεθοδολογία

Το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών (ΕΣΛ) παρέχει τη μεθοδολογία για τους εθνικούς λογαριασμούς στην Ε.Ε. Η ισχύουσα έκδοση, ESA 2010, θεσπίστηκε τον Μάιο του 2013 και εφαρμόζεται από τον Σεπτέμβριο του 2014. Ευθυγραμμίζεται πλήρως με τις παγκόσμιες κατευθυντήριες γραμμές για τους εθνικούς λογαριασμούς, ήτοι τις 2008 SNA.

Σύμφωνα με τη Eurostat, τα παρεχόμενα κύρια συγκεντρωτικά στοιχεία των εθνικών λογαριασμών καταρτίζονται από θεσμικούς φορείς, δηλαδή από μη χρηματοπιστωτικές ή χρηματοπιστωτικές εταιρείες, από τη γενική κυβέρνηση, τα νοικοκυριά και τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά. Στο παρόν κεφάλαιο θα μελετηθούν στοιχεία που αφορούν τους εθνικούς λογαριασμούς και πιο συγκεκριμένα το ΑΕγχΠ και τις συνιστώσες του. Όλες οι μελετώμενες μεταβλητές υπολογίζονται σε ετήσια.

Το ΑΕΠ είναι το κεντρικό μέγεθος των εθνικών λογαριασμών, το οποίο συνοψίζει την οικονομική θέση μιας χώρας (ή περιφέρειας). Μπορεί να υπολογιστεί με βάση διάφορες προσεγγίσεις: με την προσέγγιση βάσει της παραγωγής, την προσέγγιση βάσει των δαπανών και την προσέγγιση βάσει του εισοδήματος.

Με την ανάλυση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ, εξουδετερώνεται η επίδραση του απόλυτου μεγέθους του πληθυσμού και διευκολύνονται οι συγκρίσεις μεταξύ διαφόρων χωρών. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ αποτελεί ευρύ οικονομικό δείκτη του βιοτικού επιπέδου. Ο δείκτης όγκου του κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΜΑΔ εκφράζεται σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ-28 (ο οποίος ορίζεται σε 100). Εάν ο δείκτης μιας χώρας είναι υψηλότερος / χαμηλότερος από 100, το επίπεδο του κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ της εν λόγω χώρας είναι υψηλότερο / χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ-28· ο συγκεκριμένος δείκτης προορίζεται για χρήση σε συγκρίσεις σε διακρατική, παρά διαχρονική βάση.

Η οικονομική παραγωγή μπορεί επίσης να αναλυθεί ανά δραστηριότητα: στο πιο συγκεντρωτικό επίπεδο ανάλυσης εντοπίζονται 10 κατηγορίες της NACE αναθ. 2: γεωργία, θήρα, δασοκομία και αλιεία- βιομηχανία-κατασκευές- διανεμητικό εμπόριο, μεταφορές, υπηρεσίες στέγασης και εστίασης- υπηρεσίες πληροφοριών και επικοινωνιών- χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες- δραστηριότητες διαχείρισης ακίνητης περιουσίας- επαγγελματικές, επιστημονικές, τεχνικές, διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες- δημόσια διοίκηση, άμυνα, εκπαίδευση, ανθρώπινη υγεία και κοινωνικό έργο- τέχνες, ψυχαγωγία, αναψυχή, άλλες υπηρεσίες και δραστηριότητες των νοικοκυριών και ετερόδοκοι οργανισμοί και φορείς. Η

διαχρονική ανάλυση της παραγωγής ανά δραστηριότητα μπορεί να διευκολυνθεί με τη χρήση ενός μέτρου του όγκου – με άλλα λόγια, απομειώνοντας την αξία της παραγωγής ώστε να εξουδετερωθεί ο αντίκτυπος των μεταβολών των τιμών. Η αξία κάθε δραστηριότητας απομειώνεται μεμονωμένα, ώστε να αντικατοπτρίζει τις μεταβολές των τιμών στα συνδεδεμένα με αυτήν προϊόντα.

Στο παρόν κεφάλαιο θα μελετηθούν τα στοιχεία των Εθνικών λογαριασμών, το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν και η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία για την Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης τα έτη 1995-2015 έναντι των χωρών του Κέντρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και τις Ευρωζώνης στο σύνολο της. Τη Νοτιοδυτική Περιφέρεια της Ευρωζώνης (SWEAP) αποτελούν η **Πορτογαλία**, η **Ιρλανδία**, η **Ιταλία**, η **Ισπανία** και η **Ελλάδα**. Από την άλλη πλευρά, οι χώρες του κέντρου της Ευρωζώνης είναι οι: **Γαλλία**, **Βέλγιο**, **Λουξεμβούργο**, **Γερμανία**, **Ολλανδία**, **Σλοβακία**, **Αυστρία**, **Σλοβενία**. Τα στοιχεία της συγκεκριμένης μελέτης αντλήθηκαν από την Eurostat στις 12/04/2016 και την ΕΛΣΤΑΤ στις 10/7/2016.

4.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Τα στοιχεία που θα μελετηθούν σε αυτή την ενότητα αφορούν το ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς, εκφρασμένο σε δείκτες όγκου με έτος βάσης το 2010 και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ.

Το ΑΕΠ της Ευρωζώνης συνολικά φαίνεται ότι μέσα στην 20ετία (1995-2015) έχει διαρκώς αυξητική πορεία. Μάλιστα, το 1995 ήταν 5.587.934,5 εκατ. € και το 2015 έφτασε τα 10.400.160,4 εκατ. €. Όσον αφορά στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης παρατηρείται ότι το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία, η Αυστρία και η Σλοβενία παρουσιάζουν μια μικρή αύξηση στο ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς από έτος σε έτος. Οι χώρες με το μεγαλύτερο ΑΕΠ στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης είναι η Γερμανία και η Γαλλία όπου το 1995 έφτασε 1.982.061,1 εκατ. € και 1.231.446,6 εκατ. € αντίστοιχα. Το ΑΕΠ των χωρών αυτών παρουσιάζει αυξητική πορεία καθόλη την διάρκεια της 20ετίας φτάνοντας το 2015 στα 3.025.900 εκατ. € για την Γερμανία και στα 2.183.631 εκατ. € για την Γαλλία. Από την άλλη πλευρά η Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης περιλαμβάνει χώρες των οποίων το ΑΕΠ φαίνεται να επηρεάστηκε ιδιαίτερα από την οικονομική ύφεση του 2008. Πιο συγκεκριμένα, μέχρι το 2007-2008 οι χώρες αυτές παρουσίαζαν αυξητική ή σταθερή στάση από πλευράς ΑΕΠ. Ενώ το 2008-2009 το ΑΕΠ των χωρών αυτών μειώθηκε αισθητά. Η Πορτογαλία και η Ιρλανδία μετά το 2014 παρουσιάζουν αυξητική τάση του ΑΕΠ, ενώ αντίθετα οι υπόλοιπες χώρες παρουσιάζουν μειούμενη ή σταθερή τάση. Η Ιρλανδία είχε ΑΕΠ 52.940,7 εκατ. € το 1995 και έφτασε το 2015 τα 214.623 εκατ. €, ενώ το σημείο καμπής ήταν το 2008 όπου το ΑΕΠ μειώθηκε από 197.053,7 εκατ. € το 2007 σε 187.547,2 εκατ. €. Παράλληλα, από το 2010 και μετά το ΑΕΠ της Ιρλανδίας άρχισε πάλι να αυξάνεται. Η Ελλάδα από το 1995 έως και το 2008 παρουσίαζε αυξητική τάση στο ΑΕΠ της, το οποίο το 2009 μειώθηκε σε 237.534,2 εκατ. € και συνεχίζει μέχρι σήμερα να μειώνεται φτάνοντας το 2015 τα 176.022,7 εκατ. €. Η Ισπανία παρουσίαζε αύξηση του ΑΕΠ της έως το 2010, μείωση παρουσιάζεται από το 2011 και το 2013 ενώ το 2014 άρχισε πάλι να αυξάνεται φτάνοντας το 2015 1.081.190 εκατ. €. Όσον αφορά την Ιταλία το ΑΕΠ της φαίνεται από το 2008 και μετά να παρουσιάζει μικρές αυξομειώσεις φτάνοντας το 2015 τα 1.636.371,7 εκατ. €. Τέλος, η Πορτογαλία παρουσιάζει αυξητική πορεία του ΑΕΠ της την περίοδο 1995-2011. Το

2012 πραγματοποιείται μια ελαφριά κάμψη αλλά από εκεί και έπειτα η αυξητική πορεία συνεχίζεται φτάνοντας το 2015 τα 179.378,9 εκατ. € (Πίνακες 2,3 και 4).

Η ίδια εικόνα με αυτή που μόλις περιεγράφηκε για το ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς αναδεικνύεται και από το ΑΕΠ σε τιμές αγοράς εκφρασμένο σε δείκτες όγκου έτους βάσης 2010.

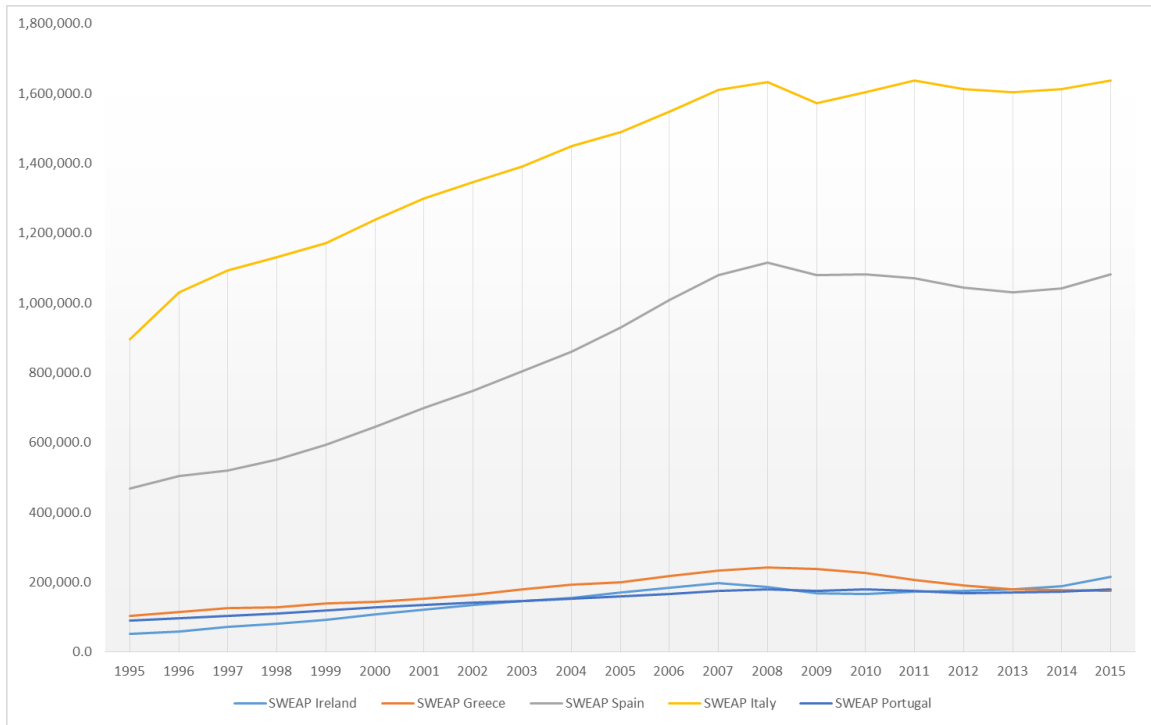
Πίνακας 2: ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €)

ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	7,282,918.0	7,668,034.9	8,099,672.6	8,482,216.0	8,903,286.9	9,561,468.1	9,959,046.7
	European Union (15 countries)	6,982,129.8	7,336,751.1	7,732,074.5	8,077,441.4	8,491,736.9	9,091,894.7	9,430,981.3
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	5,587,934.5	5,817,953.8	5,942,996.9	6,180,283.2	6,461,901.7	6,803,066.3	7,263,354.2
	Euro area (19 countries)	5,746,711.8	5,992,690.6	6,137,817.3	6,383,546.5	6,678,890.9	7,032,726.0	7,356,563.1
	Euro area (18 countries)	5,741,587.7	5,986,086.7	6,128,893.0	6,373,520.1	6,668,597.4	7,020,234.6	7,342,881.7
	Euro area (12 countries)	5,692,596.6	5,932,862.0	6,069,350.7	6,309,340.5	6,601,846.8	6,946,042.3	7,263,354.2
SWEAP	Ireland	52,940.7	59,748.6	73,083.6	80,454.4	92,629.4	108,359.8	121,893.3
	Greece	104,662.1	114,908.2	126,353.8	129,057.3	139,945.1	142,976.0	152,193.8
	Spain	468,878.7	505,109.1	519,608.4	551,396.7	594,316.0	646,250.0	699,528.0
	Italy	895,336.2	1,031,005.1	1,093,804.9	1,131,191.0	1,171,901.4	1,239,266.3	1,298,890.2
	Portugal	91,024.7	96,626.6	103,332.8	110,715.3	119,639.2	128,466.3	135,827.5
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	221,430.6	221,664.1	224,891.3	232,869.0	244,226.0	258,222.0	265,788.0
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	1,982,061.1	1,973,016.0	1,958,532.0	2,004,600.1	2,064,880.0	2,116,480.0	2,179,850.0
	France	1,231,446.6	1,271,857.9	1,289,315.7	1,350,163.7	1,408,159.0	1,485,303.0	1,544,629.0
	Luxembourg	:	:	:	:	:	23,200.8	23,525.7
	Netherlands	341,584.8	351,158.6	363,789.7	386,516.7	414,838.0	448,061.0	476,696.0
	Austria	183,907.2	186,550.1	187,441.5	194,497.0	203,418.3	213,196.1	220,095.7
	Slovenia	16,279.8	16,924.7	18,308.4	19,766.0	21,207.5	21,923.5	23,248.1
	Slovakia	15,259.4	16,990.3	19,299.1	20,315.3	19,491.5	22,346.8	23,871.6
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	10,327,309.0	10,494,493.0	11,023,755.1	11,516,984.2	12,181,943.9	12,914,631.3	12,994,979.5
	European Union (15 countries)	9,762,692.5	9,926,920.4	10,402,860.0	10,796,970.7	11,374,151.3	11,976,949.2	11,932,650.4
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	7,509,594.8	7,720,295.7	8,043,719.2	8,325,221.7	8,750,373.3	9,253,316.4	9,493,777.7
	Euro area (19 countries)	7,610,794.7	7,830,090.4	8,164,480.5	8,459,740.6	8,903,693.4	9,400,544.8	9,633,149.1
	Euro area (18 countries)	7,595,621.7	7,813,421.6	8,146,243.1	8,438,738.3	8,879,614.3	9,371,504.1	9,600,452.8
	Euro area (12 countries)	7,509,594.8	7,720,295.7	8,043,719.2	8,325,221.7	8,750,373.3	9,218,163.8	9,430,875.8
SWEAP	Ireland	135,946.1	145,779.4	156,176.6	169,977.7	184,923.3	197,053.7	187,547.2
	Greece	163,460.8	178,904.9	193,715.8	199,242.3	217,861.6	232,694.6	241,990.4
	Spain	749,288.0	803,472.0	861,420.0	930,566.0	1,007,974.0	1,080,807.0	1,116,207.0
	Italy	1,345,794.2	1,390,709.6	1,448,362.7	1,489,725.5	1,548,473.4	1,609,550.8	1,632,150.8
	Portugal	142,631.4	146,158.3	152,371.6	158,652.6	166,248.7	175,467.7	178,872.6
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	275,065.0	282,637.0	298,711.0	311,481.0	326,662.0	344,713.0	354,066.0
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	2,209,290.0	2,220,080.0	2,270,620.0	2,300,860.0	2,393,250.0	2,513,230.0	2,561,740.0
	France	1,594,259.0	1,637,438.0	1,710,760.0	1,771,978.0	1,853,267.0	1,945,670.0	1,995,850.0
	Luxembourg	24,767.7	25,877.3	27,660.5	29,733.5	33,409.3	36,766.1	37,647.4
	Netherlands	494,501.0	506,671.0	523,939.0	545,609.0	579,212.0	613,280.0	639,163.0
	Austria	226,302.7	230,999.2	241,505.0	253,009.3	266,478.0	282,346.9	291,930.4
	Slovenia	25,050.7	26,303.1	27,736.7	29,235.4	31,561.2	35,152.6	37,951.2
	Slovakia	26,305.6	30,064.5	34,702.3	39,219.9	45,396.2	56,090.6	65,839.8
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	12,254,796.7	12,793,540.0	13,179,497.6	13,431,767.5	13,548,142.5	13,957,764.4	14,625,372.9
	European Union (15 countries)	11,310,916.8	11,777,877.9	12,114,215.1	12,355,246.7	12,453,436.7	12,833,589.7	13,453,087.1
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	9,228,035.6	9,483,310.1	9,747,617.6	9,778,490.4	9,874,032.8	10,069,975.6	10,400,160.4
	Euro area (19 countries)	9,287,847.5	9,543,828.6	9,799,024.9	9,833,807.8	9,931,800.2	10,106,420.0	10,400,160.4
	Euro area (18 countries)	9,260,912.7	9,515,800.9	9,767,761.8	9,800,473.0	9,896,838.0	10,069,975.6	10,359,206.7
	Euro area (12 countries)	9,103,429.9	9,353,953.2	9,597,176.6	9,625,378.0	9,719,554.3	9,888,068.6	10,175,327.7
SWEAP	Ireland	169,431.7	166,157.5	173,940.0	174,844.2	179,447.7	189,045.9	214,623.0
	Greece	237,534.2	226,031.4	207,028.9	191,203.9	180,389.0	177,559.4	176,022.7
	Spain	1,079,034.0	1,080,913.0	1,070,413.0	1,042,872.0	1,031,272.0	1,041,160.0	1,081,190.0
	Italy	1,572,878.3	1,604,514.5	1,637,462.9	1,613,265.0	1,604,477.9	1,611,884.0	1,636,371.7
	Portugal	175,448.2	179,929.8	176,166.6	168,398.0	170,269.3	173,446.2	179,378.9
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	348,781.0	365,101.0	379,106.0	387,419.0	392,699.0	400,643.0	409,768.0
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	2,460,280.0	2,580,060.0	2,703,120.0	2,754,860.0	2,820,820.0	2,915,650.0	3,025,900.0
	France	1,939,017.0	1,998,481.0	2,059,284.0	2,086,929.0	2,116,565.0	2,132,449.0	2,183,631.0
	Luxembourg	36,268.2	39,525.5	42,226.9	43,574.1	46,541.1	48,897.5	52,112.5
	Netherlands	617,540.0	631,512.0	642,929.0	645,164.0	650,857.0	662,770.0	678,572.0
	Austria	286,188.4	294,627.5	308,630.3	317,055.8	322,878.3	329,295.6	337,161.8
	Slovenia	36,166.2	36,252.4	36,896.3	35,988.3	35,907.5	37,303.2	38,543.2
	Slovakia	63,818.5	67,387.1	70,443.5	72,420.0	73,835.1	75,560.5	78,070.8

Πηγή: Eurostat/Στοιχεία Eurostat/National Accounts (Including GDP)

URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/data/main-tables>

Διάγραμμα 3: ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €) – SWEAP

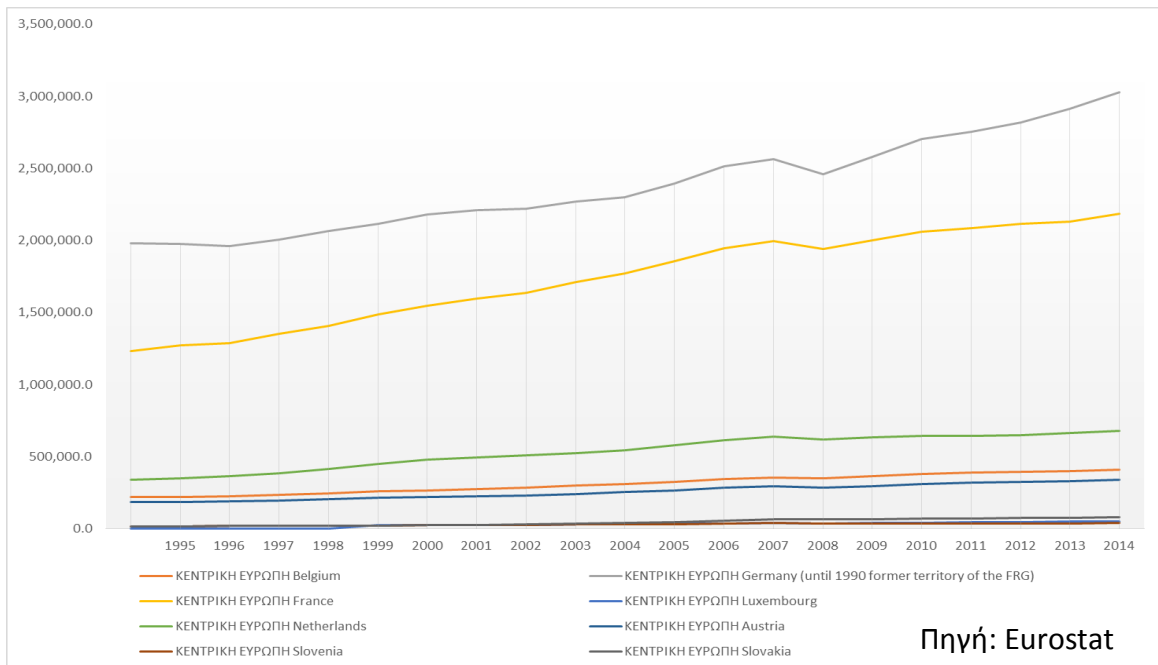

Πηγή: Eurostat

Πηγή: Eurostat/ National accounts/GDP aggregates and related indicators

URL: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/National_accounts_-_main_GDP_aggregates_and_related_indicators#Nominal_GDP

Διάγραμμα 4: ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €) – Κεντρική Περιφέρεια

Πηγή: Eurostat

Πηγή: Eurostat/ National accounts/GDP aggregates and related indicators

URL: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/National_accounts_-_main_GDP_aggregates_and_related_indicators#Nominal_GDP

Πίνακας 3: ΑΕΠ σε τιμές αγοράς (εκφρασμένο σε δείκτη όγκου, έτους βάσης 2010)

	ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	9,667,429.7	9,849,621.4	10,120,302.8	10,424,501.5	10,737,723.6	11,152,371.0	11,399,561.4
	European Union (15 countries)	9,034,763.2	9,196,494.9	9,444,858.1	9,728,477.4	10,023,489.0	10,408,830.6	10,635,897.5
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	7,119,552.0	7,233,687.9	7,419,804.1	7,633,188.0	7,859,000.7	8,159,261.2	8,527,157.4
	Euro area (19 countries)	7,396,861.0	7,519,088.9	7,718,127.8	7,943,182.1	8,177,590.2	8,490,588.5	8,671,112.9
	Euro area (18 countries)	7,380,269.4	7,501,992.8	7,700,111.8	7,924,130.6	8,158,485.7	8,470,752.2	8,650,192.0
SWEAP	Euro area (12 countries)	7,281,325.3	7,399,740.1	7,592,867.9	7,812,839.7	8,044,149.7	8,351,653.0	8,527,157.4
	Ireland	76,519.0	83,611.6	92,957.7	101,243.2	112,139.0	123,609.4	130,820.2
	Greece	158,776.5	163,320.9	170,644.5	177,291.0	182,738.4	189,901.3	197,747.3
	Spain	710,451.0	729,453.0	756,367.0	788,936.0	824,319.0	867,918.0	902,644.0
	Italy	1,409,058.7	1,427,184.4	1,453,378.4	1,476,866.1	1,499,903.0	1,555,551.0	1,583,118.3
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Portugal	136,873.6	141,659.6	147,929.8	155,018.3	161,045.7	167,145.3	170,393.4
	Belgium	270,095.5	274,398.6	284,580.3	290,202.0	300,542.0	311,463.2	313,990.6
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	2,145,061.9	2,162,606.3	2,202,597.2	2,246,200.2	2,290,835.3	2,358,690.9	2,398,681.8
	France	1,535,082.0	1,556,389.0	1,592,768.0	1,649,409.0	1,705,606.0	1,771,701.0	1,806,328.0
	Luxembourg	:	:	:	:	:	30,248.2	30,899.4
	Netherlands	448,664.2	464,666.8	484,646.8	506,579.1	532,169.9	554,727.4	566,511.2
	Austria	218,614.8	223,857.9	228,794.0	236,939.0	245,445.1	253,712.6	257,139.1
	Slovenia	22,631.0	23,426.8	24,624.9	25,434.0	26,775.5	27,888.1	28,710.7
	Slovakia	:	:	39,879.3	41,479.2	41,394.1	41,895.1	43,284.5
	ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	11,552,577.8	11,705,042.3	11,997,647.2	12,246,686.2	12,655,723.9	13,046,431.3	13,107,601.1
	European Union (15 countries)	10,767,001.1	10,890,668.6	11,144,808.7	11,357,624.3	11,713,816.6	12,048,192.7	12,074,423.0
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	8,605,873.5	8,657,687.9	8,849,531.9	8,992,157.2	9,277,363.3	9,588,591.9	9,656,897.0
	Euro area (19 countries)	8,755,441.0	8,813,926.9	9,013,077.7	9,164,601.7	9,461,592.1	9,750,225.7	9,795,957.9
	Euro area (18 countries)	8,733,383.7	8,790,000.3	8,987,805.9	9,137,688.5	9,432,859.3	9,718,560.7	9,763,494.2
SWEAP	Euro area (12 countries)	8,605,873.5	8,657,687.9	8,849,531.9	8,992,157.2	9,277,363.3	9,550,965.0	9,592,267.0
	Ireland	138,586.6	143,911.8	150,250.8	159,767.9	169,848.8	179,263.1	175,386.7
	Greece	205,504.7	217,412.7	228,416.0	229,784.5	242,772.9	250,720.7	249,880.4
	Spain	928,638.0	958,239.0	988,584.0	1,025,390.0	1,068,191.0	1,108,450.0	1,120,820.0
	Italy	1,587,053.1	1,589,454.6	1,614,598.8	1,629,932.1	1,662,638.1	1,687,143.2	1,669,421.4
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Portugal	171,703.4	170,099.3	173,180.8	174,508.8	177,219.0	181,635.3	181,997.2
	Belgium	319,581.0	322,056.3	333,762.4	340,752.1	349,269.1	361,135.4	363,833.5
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	2,398,681.8	2,381,653.4	2,409,518.0	2,426,546.4	2,516,332.5	2,598,378.4	2,626,501.1
	France	1,826,531.0	1,841,500.0	1,892,812.0	1,923,243.0	1,968,919.0	2,015,415.0	2,019,351.0
	Luxembourg	32,018.2	32,465.7	33,897.8	34,988.1	36,776.2	39,863.8	39,527.7
	Netherlands	567,098.3	568,708.4	580,257.2	592,792.9	613,651.2	636,346.9	647,158.8
	Austria	261,396.9	263,373.5	270,499.7	276,290.2	285,548.3	295,889.4	300,467.6
	Slovenia	29,812.1	30,659.4	31,993.6	33,274.3	35,156.3	37,596.7	38,837.5
	Slovakia	45,242.2	47,693.7	50,201.9	53,413.4	57,945.8	64,223.9	67,854.3
	ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	12,534,188.2	12,793,540.0	13,018,886.3	12,957,216.7	12,986,788.8	13,163,245.5	13,416,714.1
	European Union (15 countries)	11,537,968.8	11,777,877.9	11,972,220.0	11,905,184.1	11,922,543.8	12,070,339.5	12,287,527.7
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	9,290,634.9	9,483,310.1	9,647,465.4	9,560,532.6	9,530,310.1	9,634,512.9	9,825,951.9
	Euro area (19 countries)	9,351,066.5	9,543,828.6	9,696,063.6	9,611,136.2	9,582,728.6	9,667,600.6	9,825,951.9
	Euro area (18 countries)	9,323,492.9	9,515,800.9	9,666,341.7	9,580,216.9	9,550,649.4	9,634,512.9	9,788,536.2
SWEAP	Euro area (12 countries)	9,165,461.1	9,353,953.2	9,499,912.9	9,412,317.3	9,382,024.9	9,462,139.6	9,614,856.6
	Ireland	165,497.8	166,157.5	170,457.8	170,715.4	173,163.9	182,167.4	196,397.0
	Greece	239,133.7	226,031.4	205,389.1	190,394.7	184,305.4	185,510.8	185,081.2
	Spain	1,080,764.0	1,080,913.0	1,070,103.0	1,042,063.0	1,024,640.0	1,038,582.0	1,071,965.0
	Italy	1,577,902.8	1,604,514.5	1,613,766.5	1,568,274.2	1,540,857.7	1,535,570.1	1,547,233.3
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Portugal	176,577.2	179,929.8	176,642.8	169,527.1	167,611.2	169,129.4	171,599.3
	Belgium	355,520.3	365,101.0	371,661.3	372,223.4	372,285.1	377,304.8	382,476.2
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	2,478,921.7	2,580,060.0	2,674,490.2	2,685,326.5	2,693,324.6	2,736,411.6	2,782,594.7
	France	1,959,955.0	1,998,481.0	2,040,034.0	2,043,761.0	2,057,178.0	2,060,872.0	2,084,695.0
	Luxembourg	37,402.3	39,525.5	40,539.6	40,196.2	41,943.4	43,650.2	45,766.9
	Netherlands	622,776.5	631,512.0	642,018.0	635,231.6	632,084.8	638,476.0	651,185.4
	Austria	289,052.6	294,627.5	302,900.6	305,194.6	306,175.0	307,257.2	309,947.9
	Slovenia	35,809.2	36,252.4	36,487.8	35,496.0	35,120.5	36,191.1	37,233.1
	Slovakia	64,128.2	67,387.1	69,302.2	70,357.9	71,362.6	73,162.3	75,792.5

Πηγή: Eurostat/Στοιχεία Eurostat/National Accounts (Including GDP)

URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/data/main-tables>

Πίνακας 4: ΑΕΠ σε τιμές αγοράς (εκφρασμένο σε δείκτη όγκου, έτους βάσης 2010=100)

ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	75.6	77.0	79.1	81.5	83.9	87.2	89.1
	European Union (15 countries)	76.7	78.1	80.2	82.6	85.1	88.4	90.3
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	78.0	79.2	81.3	83.6	86.1	89.4	91.2
	Euro area (19 countries)	77.5	78.8	80.9	83.2	85.7	89.0	90.9
	Euro area (18 countries)	77.6	78.8	80.9	83.3	85.7	89.0	90.9
	Euro area (12 countries)	77.8	79.1	81.2	83.5	86.0	89.3	91.2
SWEAP	Ireland	46.1	50.3	55.9	60.9	67.5	74.4	78.7
	Greece	70.2	72.3	75.5	78.4	80.8	84.0	87.5
	Spain	65.7	67.5	70.0	73.0	76.3	80.3	83.5
	Italy	87.8	88.9	90.6	92.0	93.5	96.9	98.7
	Portugal	76.1	78.7	82.2	86.2	89.5	92.9	94.7
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	74.0	75.2	77.9	79.5	82.3	85.3	86.0
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	83.1	83.8	85.4	87.1	88.8	91.4	93.0
	France	76.8	77.9	79.7	82.5	85.3	88.7	90.4
	Luxembourg	:	:	:	:	:	76.5	78.2
	Netherlands	71.0	73.6	76.7	80.2	84.3	87.8	89.7
	Austria	74.2	76.0	77.7	80.4	83.3	86.1	87.3
	Slovenia	62.4	64.6	67.9	70.2	73.9	76.9	79.2
Slovakia	:	:	59.2	61.6	61.4	62.2	64.2	
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	90.3	91.5	93.8	95.7	98.9	102.0	102.5
	European Union (15 countries)	91.4	92.5	94.6	96.4	99.5	102.3	102.5
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	92.0	92.6	94.6	96.1	99.2	102.1	102.6
	Euro area (19 countries)	91.7	92.4	94.4	96.0	99.1	102.2	102.6
	Euro area (18 countries)	91.8	92.4	94.5	96.0	99.1	102.1	102.6
	Euro area (12 countries)	92.0	92.6	94.6	96.1	99.2	102.1	102.5
SWEAP	Ireland	83.4	86.6	90.4	96.2	102.2	107.9	105.6
	Greece	90.9	96.2	101.1	101.7	107.4	110.9	110.6
	Spain	85.9	88.7	91.5	94.9	98.8	102.5	103.7
	Italy	98.9	99.1	100.6	101.6	103.6	105.1	104.0
	Portugal	95.4	94.5	96.2	97.0	98.5	100.9	101.1
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	87.5	88.2	91.4	93.3	95.7	98.9	99.7
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	93.0	92.3	93.4	94.1	97.5	100.7	101.8
	France	91.4	92.1	94.7	96.2	98.5	100.8	101.0
	Luxembourg	81.0	82.1	85.8	88.5	93.0	100.9	100.0
	Netherlands	89.8	90.1	91.9	93.9	97.2	100.8	102.5
	Austria	88.7	89.4	91.8	93.8	96.9	100.4	102.0
	Slovenia	82.2	84.6	88.3	91.8	97.0	103.7	107.1
	Slovakia	67.1	70.8	74.5	79.3	86.0	95.3	100.7
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	98.0	100.0	101.8	101.3	101.5	102.9	104.9
	European Union (15 countries)	98.0	100.0	101.7	101.1	101.2	102.5	104.3
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	98.0	100.0	101.6	100.7	100.3	101.2	103.0
	Euro area (19 countries)	98.0	100.0	101.6	100.7	100.4	101.3	103.0
	Euro area (18 countries)	98.0	100.0	101.6	100.7	100.4	101.2	102.9
	Euro area (12 countries)	98.0	100.0	101.6	100.6	100.3	101.2	102.8
SWEAP	Ireland	99.6	100.0	102.6	102.7	104.2	109.6	118.2
	Greece	105.8	100.0	90.9	84.2	81.5	82.1	81.9
	Spain	100.0	100.0	99.0	96.4	94.8	96.1	99.2
	Italy	98.3	100.0	100.6	97.7	96.0	95.7	96.4
	Portugal	98.1	100.0	98.2	94.2	93.2	94.0	95.4
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	97.4	100.0	101.8	102.0	102.0	103.3	104.8
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	96.1	100.0	103.7	104.1	104.4	106.1	107.9
	France	98.1	100.0	102.1	102.3	102.9	103.1	104.3
	Luxembourg	94.6	100.0	102.6	101.7	106.1	110.4	115.8
	Netherlands	98.6	100.0	101.7	100.6	100.1	101.1	103.1
	Austria	98.1	100.0	102.8	103.6	103.9	104.3	105.2
	Slovenia	98.8	100.0	100.6	97.9	96.9	99.8	102.7
	Slovakia	95.2	100.0	102.8	104.4	105.9	108.6	112.5

Πηγή: Eurostat/Στοιχεία Eurostat/National Accounts (Including GDP)

URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/data/main-tables>

4.2. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν Ελλάδα (ΕΛΣΤΑΤ)

Η ΕΛΣΤΑΤ, για τον υπολογισμό του ΑΕΠ βασίζεται στις προσεγγίσεις της παραγωγής, της δαπάνης και του εισοδήματος. Όπως βλέπουμε στον Πίνακα 5 η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών από το 1995 έως το 2008 παρουσιάζει αυξητικές τάσεις, πιο συγκεκριμένα το 1995 ήταν 156.562 εκατ. € και έφτασε στα 386.427 εκατ. € το 2008. Από εκεί και πέρα, παρουσιάζει πτωτικές τάσεις ως συνέπεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης που έπληξε την χώρα μας αλλά και την Ευρωζώνη γενικότερα φτάνοντας στα 275.951 εκατ. €. Ειδικότερα, από το έτος 2010 έως το 2013 έτη που η κρίση έγινε ιδιαίτερα αισθητή στην χώρα μας, η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών παρουσιάζει μεγάλη ετήσια ποσοστιαία μείωση της τάξης των 8,85% για το έτος 2010-2011, 5,06% για το έτος 2011-2012, 5,93% για το έτος 2012-2013. Η επόμενη διετία παρουσιάζει μικρότερη μείωση της τάξης του 2,16% και 2,30% για το έτος 2013-2014 και 2014-2015 αντίστοιχα, ως αποτέλεσμα της προσαρμογής της χώρας μας στις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημάνουμε ότι οι φόροι που επιβάλλονται από το κράτος στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών έχουν αυξητικές τάσεις και ξεκινούν από το 1995 στα 10.986 εκατ. € και φτάνουν το ύψος των 22.253 εκατ. € το 2015, αντίστοιχα. Επίσης, σημαντικό στοιχείο είναι η συνεχόμενη πολιτική μείωση των επιδοτήσεων για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών όπου το 1995 ήταν 2.583 εκατ. € και το 2015 ήταν 1.428 εκατ. €.

Στην συνέχεια του Πίνακα 5, υπολογίζεται το ΑΕΠ με βάση την μέθοδο της προσέγγισης του δαπάνης. Εδώ παρατηρούμε ότι η τελική καταναλωτική δαπάνη στην διάρκεια της 20ετίας είχε αυξητικές τάσεις έως το 2009 που έφτασε στα επίπεδα των 217.205 εκατ. € και το 2015 ανήλθε σε 159.016 εκατ. €. Πιο συγκεκριμένα, η δαπάνη των νοικοκυριών από το 1995 έως το 2008 ήταν συνεχώς αυξητική, ενώ μετά την εμφάνιση της οικονομικής κρίσης παρατηρείται μια συρρίκνωση της δαπάνης των νοικοκυριών που φτάνει στο ύψος των 40 εκατ. €. Στην περίοδο 2010-2015 οι καταναλωτικές δαπάνες εμφανίζουν συνεχή μείωση, και ειδικά για την διετία 2010-2012 ήταν αρκετά υψηλά, της τάξης του 7,91% και 6,75% αντίστοιχα (5,89% και 6,24% για τις δαπάνες των νοικοκυριών) ως αποτέλεσμα της απότομης προσαρμογής της χώρας μας στις συνθήκες της οικονομικής κρίσης. Τα επομένα έτη η ποσοστιαία μείωση είναι μικρότερη (3,46%, 2,95% και 2,22% για την τελική καταναλωτική δαπάνη και 2,11%, 1,58% και 2,47% για τις δαπάνες των νοικοκυριών) κάτι που οφείλεται και στην συρρίκνωση του εισοδήματος στην χώρα μας.

Αντίστοιχη πορεία με την δαπάνη των νοικοκυριών ακολουθούν και οι δαπάνες της γενικής κυβέρνησης όπου το 1995 ήταν στα 16.559 εκατ. € και το 2015 έχουν μειωθεί στα 35.249 εκατ. €. Επίσης, σημαντικό στοιχείο είναι ότι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών έχουν συνεχώς αυξητική τάση κατά την διάρκεια της 20ετίας (1995-2015), παρουσιάζοντας μια μικρή κάμψη κατά τα έτη 2009 και 2010 γεγονός που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αβεβαιότητα που επικρατούσε στην χώρα λόγω της οικονομικής κρίσης, για να φτάσουν το 2015 στα επίπεδα των 53.009 εκατ. €. Επιπλέον, το χρονικό διάστημα από το 1995 έως το 2008 οι εισαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών εκτοξεύτηκαν από τα 21.109 εκατ. € στα 87.039 εκατ. €, για να φτάσουν το 2015 στο ύψος των 53.309 εκατ. €.

Επιπρόσθετα, στον Πίνακα 5 παρουσιάζεται και το ΑΕΠ με την προσέγγιση του εισοδήματος, όπου παρατηρούμε ότι μέχρι το 2008 το εισόδημα των καταναλωτών αυξάνεται και φτάνει στο ύψος των 241.990 εκατ. €, αντίθετα πτωτική πορεία ακολουθεί μέχρι το 2015 και φτάνει στα 176.023 εκατ. €. Και σε αυτήν την περίπτωση η τριετία της απότομης προσαρμογής (2010-2013) το ποσοστό της μείωσης του εισοδήματος είναι πολύ υψηλό, 8,40%, 7,64% και 5,66% αντίστοιχα, ενώ την επόμενη διετία υπάρχει σταθεροποίηση καθώς η ποσοστιαία μείωση είναι της τάξης του 1,56% και 0,86% δηλαδή σχετική σταθεροποίηση του ετήσιου εισοδήματος. Αυτή η σημαντική μείωση προέρχεται σε μεγάλο βαθμό από την μείωση των αμοιβών εργασίας στην χώρας.

Στην συνέχεια, στον Πίνακα 6 παρουσιάζονται οι ίδιες προσεγγίσεις στον υπολογισμό του ΑΕΠ με την διαφορά ότι είναι εκφρασμένες σε σταθερές τιμές, δηλαδή εκφράζουν τις μεταβολές στο γενικό επίπεδο τιμών σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι τα ίδια με παραπάνω καθώς οι τιμές έχουν παρόμοιες ποσοστιαίες μεταβολές, επιβεβαιώνοντας τα συμπεράσματά μας.

Πίνακας 5: Υπολογισμός ΑΕΠ Ελλάδας σε τρέχουσες τιμές (1995-2015) (εκατ. €)

Κωδ. ESA 10	I. Τρέχουσες τιμές	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ												
P.1	Παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών (σε βασικές τιμές)	156,562	171,470	186,310	202,685	214,046	231,451	248,815	268,007	287,061	311,799	321,498
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση (σε αγοραίες τιμές)	71,883	78,194	82,873	89,261	94,085	105,270	113,345	122,210	126,548	137,026	142,678
B.1	Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (σε βασικές τιμές)	84,679	93,276	103,437	113,424	119,961	126,181	135,470	145,797	160,513	174,773	178,821
D.21	Φόροι επί των προϊόντων	10,968	12,274	13,898	14,716	16,385	17,513	18,622	20,257	20,869	21,636	22,756
D.31	Επιδοτήσεις επί των προϊόντων	2,583	2,513	2,623	2,877	2,557	2,447	1,898	2,594	2,477	2,693	2,334
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ												
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	79,835	88,167	96,804	105,846	113,340	120,277	129,169	139,552	149,790	161,123	171,701
	- Νοικοκυριών	61,120	67,843	74,093	81,344	86,405	91,511	97,608	105,106	112,780	120,707	128,557
	- ΜΚΙΕΝ	2,156	2,182	2,427	2,585	2,880	2,974	3,077	3,017	3,091	3,310	3,256
	- Γενικής Κυβέρνησης	16,559	18,143	20,284	21,918	24,055	25,792	28,483	31,429	33,918	37,106	39,889
P.5	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	20,913	24,063	25,742	31,535	32,310	36,478	39,101	40,456	48,975	49,024	44,031
P.51	- Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	18,573	21,423	23,165	29,707	32,780	34,805	37,648	38,581	45,307	47,257	41,500
P.52	- Μεταβολή αποθεμάτων	2,340	2,640	2,578	1,829	-471	1,673	1,453	1,875	3,668	1,767	2,531
P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	13,425	14,721	18,609	20,414	25,762	33,502	34,683	32,877	33,177	40,115	42,463
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	21,109	23,914	26,443	32,533	37,623	49,009	50,759	49,424	53,037	56,546	58,953
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ												
D.1	Αμοιβές εξαρτημένης εργασίας	27,204	29,634	33,762	37,459	40,742	43,482	46,906	54,048	59,461	64,138	68,271
B.2	Ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα / μικτό εισόδημα	56,938	62,970	69,156	75,278	78,405	81,914	87,971	91,232	100,724	110,096	110,449
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	11,577	13,098	14,743	15,649	17,534	18,676	19,585	21,198	21,888	22,707	23,898
D.3	Επιδοτήσεις	2,654	2,665	2,948	3,124	2,892	2,824	2,268	3,017	3,169	3,225	3,375
B.1*g	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ σε αγοραίες τιμές	93,064	103,037	114,712	125,263	133,789	141,247	152,194	163,461	178,905	193,716	199,242
Κωδ. ESA 10	I. Τρέχουσες τιμές	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ												
P.1	Παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών (σε βασικές τιμές)	353,965	377,760	386,427	375,814	354,633	323,261	306,893	288,680	282,457	275,951	
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση (σε αγοραίες τιμές)	160,918	172,493	172,608	163,423	154,990	141,352	137,914	128,697	125,631	120,753	
B.1	Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (σε βασικές τιμές)	193,047	205,267	213,819	212,391	199,644	181,909	168,979	159,983	156,826	155,198	
D.21	Φόροι επί των προϊόντων	25,572	28,120	28,640	25,674	26,920	25,788	23,315	22,258	22,235	22,253	
D.31	Επιδοτήσεις επί των προϊόντων	758	693	468	531	532	668	1,090	1,853	1,501	1,428	
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ												
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	183,767	198,611	213,182	217,205	206,992	189,782	175,232	164,738	160,393	159,016	
	- Νοικοκυριών	136,001	147,079	159,108	157,389	152,038	139,855	128,866	122,941	120,140	118,936	
	- ΜΚΙΕΝ	3,854	3,783	3,931	4,449	4,765	4,823	4,801	4,944	4,880	4,831	
	- Γενικής Κυβέρνησης	43,911	47,750	50,143	55,367	50,188	45,104	41,564	36,854	35,372	35,249	
P.5	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	56,975	63,133	59,315	43,559	38,534	31,271	24,480	20,708	21,707	17,307	
P.51	- Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	51,602	60,528	57,627	49,387	39,698	31,607	24,140	21,686	20,615	20,519	
P.52	- Μεταβολή αποθεμάτων	5,373	2,604	1,688	-5,828	-1,164	-336	340	-978	1,092	-3,213	
P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	46,130	52,403	56,533	45,089	49,958	52,866	54,845	55,179	58,038	53,009	
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	69,010	81,453	87,039	68,319	69,452	66,889	63,353	60,236	62,579	53,309	
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ												
D.1	Αμοιβές εξαρτημένης εργασίας	73,066	78,441	82,947	84,875	82,130	73,259	66,080	59,320	58,160	59,021	
B.2	Ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα / μικτό εισόδημα	120,884	128,313	131,822	128,365	118,529	110,117	103,539	100,369	96,149	94,366	
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	26,961	29,548	30,720	28,080	28,734	28,151	26,024	25,588	27,779	26,926	
D.3	Επιδοτήσεις	3,050	3,607	3,499	3,786	3,362	4,499	4,439	4,888	4,529	4,290	
B.1*g	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ σε αγοραίες τιμές	217,862	232,695	241,990	237,534	226,031	207,029	191,204	180,389	177,559	176,023	

Πηγή: Eurostat/Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ/Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί
 URL: <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL15>

Πίνακας 6: Υπολογισμός ΑΕΠ Ελλάδας σε σταθερές τιμές προηγούμενου έτους (1995-2015) (εκατ. €)

Κωδ. ESA 10	II. Σταθερές τιμές προηγούμενου έτους	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ												
P.1	Παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών (σε βασικές τιμές)		159,907	176,836	194,701	207,148	223,821	241,316	260,500	278,083	302,391	311,211
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση (σε αγοραίες τιμές)		73,138	79,548	86,357	91,529	99,390	110,832	119,776	123,312	132,518	135,753
B.1	Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (σε βασικές τιμές)		86,769	97,289	108,343	115,619	124,431	130,484	140,724	154,771	169,873	175,458
D.21	Φόροι επί των προϊόντων		11,549	12,948	13,656	16,359	16,999	18,484	19,852	20,464	20,915	21,700
D.31	Επιδοτήσεις επί των προϊόντων		2,591	2,580	2,819	2,867	2,398	1,885	2,411	2,303	2,829	2,281
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ												
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη		82,400	90,717	100,824	109,564	116,467	124,929	135,064	145,393	155,353	166,643
	Νοικοκυριών		62,953	70,849	77,547	84,058	88,656	94,932	102,896	110,038	116,835	124,872
	ΜΚΙΕΝ		2,016	2,300	2,467	2,806	2,882	2,977	2,910	2,986	3,216	3,144
	Γενικής Κυβέρνησης		17,431	17,568	20,810	22,700	24,929	27,021	29,258	32,368	35,302	38,626
P.5	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου		22,561	24,751	30,153	31,389	36,304	38,107	39,974	47,983	48,655	43,809
P.51	Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου		20,254	22,174	28,398	31,905	33,719	36,673	37,522	44,408	46,649	41,643
P.52	Μεταβολή αποθεμάτων		2,307	2,577	1,756	-515	2,585	1,434	2,452	3,575	2,006	2,166
P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών		13,973	18,122	19,449	25,404	31,477	33,542	32,143	32,635	39,332	41,455
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών		23,207	25,932	31,246	37,246	45,216	49,495	49,016	53,078	55,380	57,029
B.1*g	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ σε αγοραίες τιμές		95,727	107,657	119,180	129,111	139,033	147,083	158,164	172,933	187,959	194,876
Κωδ. ESA 10	II. Σταθερές τιμές προηγούμενου έτους	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ												
P.1	Παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών (σε βασικές τιμές)	340,931	365,415	368,023	373,792	348,422	316,361	305,576	296,272	290,205	283,373	
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση (σε αγοραίες τιμές)	154,288	167,159	163,138	167,205	148,108	134,689	135,386	131,687	129,657	126,072	
B.1	Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (σε βασικές τιμές)	186,643	198,256	204,886	206,587	200,314	181,672	170,190	164,585	160,548	157,301	
D.21	Φόροι επί των προϊόντων	24,699	27,339	27,543	25,539	24,731	24,387	22,731	22,243	22,460	21,353	
D.31	Επιδοτήσεις επί των προϊόντων	838	601	514	543	524	669	1,006	1,740	1,440	1,506	
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ												
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	178,081	191,837	202,904	211,474	204,347	188,183	175,468	169,399	164,409	160,750	
	Νοικοκυριών	131,744	141,880	152,494	155,922	146,735	136,783	128,239	125,532	123,549	120,492	
	ΜΚΙΕΝ	3,736	3,677	3,774	4,394	4,553	4,735	4,832	4,995	4,956	4,894	
	Γενικής Κυβέρνησης	42,602	46,280	46,636	51,158	53,059	46,665	42,397	38,871	35,904	35,364	
P.5	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	54,546	61,835	57,315	43,369	38,867	30,124	23,764	21,836	22,758	18,854	
P.51	Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	49,547	59,801	56,174	49,599	39,832	31,561	24,193	21,881	21,081	20,760	
P.52	Μεταβολή αποθεμάτων	4,999	2,035	1,141	-6,229	-965	-1,437	-429	-45	1,677	-1,906	
P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	44,676	51,028	54,223	46,063	47,281	49,972	53,486	56,035	59,298	55,835	
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	66,800	79,707	82,528	69,324	65,975	62,890	60,803	62,180	64,896	58,291	
B.1*g	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ σε αγοραίες τιμές	210,504	224,994	231,915	231,583	224,521	205,389	191,915	185,089	181,569	177,148	

Πηγή: Eurostat/Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ/Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί
 URL: <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL15>

4.3 Κατά Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Από την μελέτη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ αναδεικνύεται το βιοτικό επίπεδο της κάθε χώρας. Όσον αφορά την Ευρωζώνη στο σύνολό της το βιοτικό επίπεδο κατά την περίοδο 1995-2015 φαίνεται να βελτιώθηκε σημαντικά από 19.300 εκατ. € σε 30.100 εκατ. € αντίστοιχα. Στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης οι χώρες με το μικρότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς είναι η Σλοβακία και η Σλοβενία, των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ αυξήθηκε σημαντικά από το 1995 (8.200 εκατ. € για την Σλοβενία και 2.800 εκατ. € για την Σλοβακία) φτάνοντας το 2015 τα 18.700 εκατ. € για την Σλοβενία και 14.400 εκατ. € για την Σλοβακία. Επιπλέον, η χώρα με το υψηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ και κατ' επέκταση βιοτικό επίπεδο είναι το Λουξεμβούργο όπου το 2015 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ φτάνει τα 91.600 εκατ. €. Η Γερμανία και η Γαλλία παρουσιάζουν σταθερή αυξητική πορεία όσον αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ φτάνοντας το 2015 για την Γερμανία σε 37.100 εκατ. € και το 2014 για την Γαλλία σε 32.200 εκατ. €.

Από την άλλη πλευρά, στην νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης η χώρα με το μεγαλύτερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι η Ιρλανδία όπου το 2015 είναι 46.200 εκατ. €. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι η πορεία του κατά κεφαλήν ΑΕΠ μέσα στην 20ετία (1995-2015) είναι αντίστοιχη με αυτήν του ΑΕΠ συνολικά καθώς ο πληθυσμός της Ευρώπης τα τελευταία χρόνια δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες μεταβολές. Επίσης, τα χαμηλότερα επίπεδα κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε αυτή την περιφέρεια της Ευρωζώνης παρουσιάζονται από την Ελλάδα και την Πορτογαλία (16.200 εκατ. € και 17.300 εκατ. € αντίστοιχα το 2015).

Εν προκειμένω, την υψηλότερη ανάπτυξη κατέγραψε η Πολωνία (μέση μεγέθυνση 3,9 % ετησίως) και η Σλοβακία. Στον αντίποδα, η συνολική μεταβολή του πραγματικού ΑΕγχΠ κατά την περίοδο από το 2004 έως το 2014 ήταν αρνητική στην Ελλάδα, στην Ιταλία και στην Πορτογαλία.

Πίνακας 7: Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €)

ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	15,100	15,800	16,700	17,500	18,300	19,600	20,400
	European Union (15 countries)	18,700	19,600	20,600	21,500	22,600	24,100	24,900
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	19,300	20,000	20,400	21,200	22,100	23,200	23,800
	Euro area (19 countries)	18,100	18,900	19,300	20,000	20,900	22,000	22,900
	Euro area (18 countries)	18,300	19,100	19,500	20,200	21,100	22,200	23,100
	Euro area (12 countries)	18,900	19,700	20,100	20,800	21,800	22,800	23,800
SWEAP	Ireland	:	:	:	21,700	24,700	28,500	31,500
	Greece	9,900	10,800	11,900	12,000	13,000	13,200	14,000
	Spain	11,800	12,700	13,000	13,700	14,700	15,900	17,200
	Italy	15,800	18,100	19,200	19,900	20,600	21,800	22,800
	Portugal	9,100	9,600	10,200	10,900	11,700	12,500	13,100
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	21,800	21,800	22,100	22,800	23,900	25,200	25,900
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	24,400	24,200	24,000	24,600	25,400	26,000	26,700
	France	20,700	21,300	21,500	22,400	23,300	24,400	25,200
	Luxembourg	:	:	:	:	:	53,100	53,200
	Netherlands	22,100	22,600	23,300	24,600	26,200	28,100	29,700
	Austria	23,100	23,400	23,500	24,400	25,500	26,600	27,400
	Slovenia	8,200	8,500	9,200	10,000	10,700	11,000	11,700
	Slovakia	2,800	3,200	3,600	3,800	3,600	4,100	4,400
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	21,100	21,400	22,400	23,300	24,500	25,900	26,000
	European Union (15 countries)	25,600	25,900	27,000	27,900	29,200	30,600	30,300
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	24,400	25,000	25,900	26,600	27,800	29,100	29,600
	Euro area (19 countries)	23,600	24,100	25,000	25,800	27,000	28,400	28,900
	Euro area (18 countries)	23,800	24,300	25,200	26,000	27,200	28,600	29,100
	Euro area (12 countries)	24,400	25,000	25,900	26,600	27,800	29,200	29,700
SWEAP	Ireland	34,600	36,500	38,400	40,900	43,300	44,800	41,700
	Greece	15,000	16,400	17,700	18,100	19,800	21,100	21,800
	Spain	18,100	19,000	20,100	21,300	22,700	23,900	24,300
	Italy	23,600	24,200	25,000	25,600	26,500	27,400	27,600
	Portugal	13,700	14,000	14,500	15,100	15,800	16,600	16,900
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	26,600	27,200	28,700	29,700	31,000	32,500	33,100
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	27,100	27,200	27,900	28,300	29,500	31,000	31,700
	France	25,800	26,300	27,300	28,100	29,200	30,400	31,000
	Luxembourg	55,500	57,200	60,300	63,800	70,600	76,500	77,000
	Netherlands	30,600	31,200	32,200	33,400	35,400	37,400	38,900
	Austria	28,000	28,500	29,600	30,800	32,200	34,000	35,100
	Slovenia	12,600	13,200	13,900	14,600	15,700	17,400	18,800
	Slovakia	4,900	5,600	6,400	7,300	8,400	10,400	12,200
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	24,400	25,400	26,100	26,500	26,700	27,500	:
	European Union (15 countries)	28,600	29,600	30,400	30,900	31,000	31,900	:
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	28,200	28,900	29,500	29,500	29,700	30,100	:
	Euro area (19 countries)	27,800	28,500	29,200	29,200	29,500	29,900	:
	Euro area (18 countries)	28,000	28,700	29,400	29,400	29,600	30,100	:
	Euro area (12 countries)	28,600	29,300	29,900	29,900	30,200	30,600	:
SWEAP	Ireland	37,300	36,400	38,000	38,100	39,000	41,000	46,200
	Greece	21,400	20,300	18,600	17,300	16,500	16,300	16,200
	Spain	23,300	23,200	22,900	22,300	22,100	22,400	23,300
	Italy	26,400	26,800	27,300	26,700	26,500	26,500	26,900
	Portugal	16,600	17,000	16,700	16,000	16,300	16,700	17,300
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	32,300	33,500	34,500	35,000	35,400	35,900	36,500
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	30,600	32,100	33,700	34,300	35,000	36,000	37,100
	France	30,000	30,800	31,500	31,800	32,100	32,200	:
	Luxembourg	72,800	77,900	81,300	82,000	85,300	87,600	91,600
	Netherlands	37,400	38,000	38,500	38,500	38,700	39,300	40,100
	Austria	34,300	35,200	36,800	37,600	38,100	38,500	39,100
	Slovenia	17,700	17,700	18,000	17,500	17,400	18,100	18,700
	Slovakia	11,800	12,400	13,000	13,400	13,600	13,900	14,400

Πηγή: Eurostat/ Στοιχεία Eurostat/National Accounts (Including GDP)

URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/data/main-tables>

Πίνακας 7α: Αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ 2004-2014 (%)												
Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή												
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Μέσος Όρος
EU-28	2,5	2,0	3,4	3,1	0,5	-4,4	2,1	1,7	-0,5	0,0	1,3	0,9
Euro area (EA-19)	2,2	1,7	3,3	3,1	0,5	-4,5	2,0	1,6	-0,8	-0,4	0,9	0,7
Ireland	4,6	5,7	5,5	4,9	-2,6	-6,4	-0,3	2,8	-0,3	0,2	4,8	1,4
Greece	5,0	0,9	5,8	3,5	-0,4	-4,4	-5,4	-8,9	-6,6	-3,9	0,8	-2,0
Spain	3,2	3,7	4,2	3,8	1,1	-3,6	0,0	-0,6	-2,1	-1,2	1,4	0,6
Italy	1,6	0,9	2,0	1,5	-1,0	-5,5	1,7	0,6	-2,8	-1,7	-0,4	-0,5
Portugal	1,8	0,8	1,6	2,5	0,2	-3,0	1,9	-1,8	-4,0	-1,6	0,9	-0,3

Πηγή: Eurostat (online data code: nama_10_gdp)

Πηγή: Eurostat/ National accounts/GDP aggregates and related indicators/source data for tables and figures
URL: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/National_accounts_-

Στον παραπάνω πίνακα 7 α, φαίνεται η ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ για τις χώρες της ΝΔ Ευρώπης για τα έτη 2004-2014. Παρατηρούμε ότι υπάρχει ομοιομορφία στις τάσεις των μεταβολών μεταξύ των χωρών. Συγκεκριμένα, μέχρι το έτος 2008 το ΑΕΠ της κάθε χώρας αυξανόταν (όπως και στο σύνολο της ευρωζώνης) σε πολλές περιπτώσεις και με εντυπωσιακούς ρυθμούς (π.χ. 5,0% Ελλάδα το 2004 λόγω Ολυμπιακών Αγώνων). Μετά το 2008 (έτος καμπίς) το ΑΕΠ αρχίζει να μειώνεται με αρκετά μεγάλους ρυθμούς. Ενώ όμως η αύξηση του ΑΕΠ τα προηγούμενα έτη ακολουθούσε τις ίδιες τάσεις, η μείωση του ΑΕΠ από το 2008 και μετά δεν ακολουθεί την ίδια πορεία. Συγκεκριμένα, η Ιρλανδία από το 2010 και μετά εμφανίζει αύξηση του ΑΕΠ και δείχνει ότι έχει ξεπεράσει την κρίση του 2010 σε σημαντικό βαθμό, στην Ισπανία και την Πορτογαλία το 2013 η μείωση του ΑΕΠ περιορίστηκε και το 2014 αυξήθηκε, ενώ και στην Ιταλία η μείωση έχει σχεδόν μηδενιστεί. Η χώρα μας η οποία εμφάνισε τα μεγαλύτερα ποσοστά μείωσης του ΑΕΠ (-8,9% το 2011) δεν δείχνει να έχει ξεπεράσει τις επιπτώσεις της κρίσης.

Στον πίνακα 7β, παρατηρούμε την εξέλιξη της δαπάνης των νοικοκυριών ως ποσοστό του ΑΕΠ και κατά απόλυτη τιμή. Εντύπωση προκαλεί το γεγονός πως στη χώρα μας αν και το ποσοστό δαπάνης έχει αυξηθεί από το 2004 κατά 6 ποσοστιαίες μονάδες η απόλυτη τιμή της δαπάνης έχει μείνει στα ίδια επίπεδα, γεγονός που καταδεικνύει την μεγάλη μείωση του ΑΕΠ κατά τα έτη αυτά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7β : Εξέλιξη της δαπάνης των νοικοκυριών για τις χώρες της ΝΔ Ευρώπης(2004-2009-2014)							
	ΣΑΝ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ(%)			ΑΠΟΛΥΤΕΣ ΤΙΜΕΣ (euro)			
	2004	2009	2014	2004	2009	2014	
Ireland	44,1	47,3	43,3	16.900	17.500	17.400	
Greece	63,4	67,6	69,5	11.100	14.300	11.300	
Spain	57,1	55,1	58,0	11.500	12.800	13.200	
Italy	58,6	60,1	60,3	14.700	15.900	16.000	
Portugal	61,8	62,8	64,0	9.000	10.400	10.600	

ΠΗΓΗ: Eurostat (online data codes: nama_10_gdp and nama_10_pc)

Πηγή: Eurostat/ National accounts/GDP aggregates and related indicators/source data for tables and figures
URL: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/National_accounts_-

4.4 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία

Τα στοιχεία που θα μελετηθούν σε αυτή την ενότητα αφορούν την ΑΠΑ σε τρέχουσες τιμές αγοράς, εκφρασμένο σε δείκτες όγκου με έτος βάσης το 2010 και την ΑΠΑ ανά κλάδο επιχειρηματικής δραστηριότητας στα έτη 2000 και 2013 (τα έτη αυτά χρησιμοποιούνται ως συγκρίσιμα διότι τα στοιχεία για όλες τις χώρες της μελέτης μας είναι διαθέσιμα).

Η ΑΠΑ της Ευρωζώνης συνολικά φαίνεται ότι μέσα στην 20ετία (1995-2015) έχει διαρκώς αυξητική πορεία. Μάλιστα, το 1995 ήταν 5.049.404 εκατ. € και το 2015 έφτασε τα 9.329.302 εκατ. €. Όσον αφορά στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης παρατηρείται ότι το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία, η Αυστρία και η Σλοβακία παρουσιάζουν μια μικρή αύξηση στην ΑΠΑ σε τρέχουσες τιμές αγοράς από έτος σε έτος. Οι χώρες με την μεγαλύτερη ΑΠΑ στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης είναι η Γερμανία και η Γαλλία όπου το 1995 έφτασε 1.796.177,1 εκατ. € και 1.103.198,8 εκατ. € αντίστοιχα. Η ΑΠΑ των χωρών αυτών παρουσιάζει αυξητική πορεία έως και το 2008, παρατηρείται μια μικρή κάμψη το 2009 και μετά η αυξητική πορεία συνεχίζει, φτάνοντας το 2015 στα 2.722.657 εκατ. € για την Γερμανία και στα 1.953.060 εκατ. € για την Γαλλία. Από την άλλη πλευρά η Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης περιλαμβάνει χώρες των οποίων των η ΑΠΑ φαίνεται να επηρεάστηκε ιδιαίτερα από την οικονομική ύφεση του 2008.

Πιο συγκεκριμένα, μέχρι το 2008 οι χώρες αυτές παρουσίαζαν αυξητική ή σταθερή στάση από πλευράς ΑΠΑ. Ενώ το 2009-2010 η ΑΠΑ των χωρών αυτών μειώθηκε αισθητά. Από το 2009 και μετά η ΑΠΑ της Ελλάδας παρουσιάζει διαρκώς μειούμενη πορεία φτάνοντας το 2015 τα 155.197,9 εκατ. €, ενώ για την Ιταλία παρουσιάζει συνεχής αυξομειώσεις από έτος σε έτος. Η Ιρλανδία παρουσίασε μείωση στην ΑΠΑ μόνο τα έτη 2009-2010 και από το 2010 και μετά συνέχισε πάλι η αυξητική πορεία φτάνοντας το 2015 στα 195.487,4 εκατ. €. Όσον αφορά την Ισπανία και την Πορτογαλία η ΑΠΑ μετά το 2009 μειωνόταν έως το 2013-2014 όπου ξεκίνησε πάλι η αυξητική πορεία του συγκεκριμένου δείκτη για τις χώρες αυτές.

Η ίδια εικόνα με αυτή που μόλις περιγράφηκε για την ΑΠΑ σε τρέχουσες τιμές αγοράς αναδεικνύεται και από την ΑΠΑ σε τιμές αγοράς εκφρασμένη σε δείκτες όγκου έτους βάσης 2010 (Πίνακας 8,9 και 10).

Πίνακας 8: ΑΠΑ σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €)

ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	6,560,852.6	6,903,045.4	7,278,268.1	7,606,887.3	7,957,533.3	8,558,355.2	8,937,848.1
	European Union (15 countries)	6,294,173.8	6,609,006.1	6,951,498.1	7,247,830.7	7,594,112.4	8,142,217.3	8,468,304.7
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008,	5,049,404.0	5,251,594.5	5,356,368.6	5,559,945.3	5,795,276.2	6,110,657.8	6,541,299.2
	Euro area (19 countries)	5,192,624.4	5,408,895.9	5,531,357.5	5,742,856.0	5,989,395.0	6,315,699.6	6,624,819.1
	Euro area (18 countries)	5,188,047.2	5,402,958.5	5,523,536.4	5,734,068.3	5,980,347.2	6,304,598.0	6,612,641.2
Euro area (12 countries)	5,144,636.8	5,355,617.5	5,470,303.2	5,676,805.1	5,920,757.1	6,238,383.6	6,541,299.2	
SWEAP	Ireland	47,652.8	52,975.8	64,962.3	72,603.6	82,339.9	96,323.6	108,307.8
	Greece	95,232.8	104,022.9	113,934.6	116,859.8	125,480.9	127,725.7	135,470.3
	Spain	433,595.7	465,806.2	476,731.7	503,160.1	538,938.0	586,321.0	636,824.0
	Italy	808,795.2	933,960.1	985,656.7	1,014,380.9	1,048,729.4	1,110,198.3	1,171,715.1
	Portugal	80,207.8	84,870.0	90,925.6	96,795.0	104,255.2	112,568.0	119,144.9
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	199,889.9	199,188.9	201,558.1	208,684.4	218,143.0	230,489.0	238,599.0
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	1,796,177.1	1,788,952.7	1,777,276.0	1,817,302.6	1,862,037.0	1,909,237.0	1,969,930.0
	France	1,103,198.8	1,135,066.6	1,151,694.2	1,206,352.0	1,258,638.0	1,333,059.0	1,390,445.0
	Luxembourg	:	:	:	:	:	20,828.1	21,207.8
	Netherlands	309,596.6	316,812.5	327,422.8	347,393.9	371,805.0	401,992.0	424,604.0
	Austria	165,312.3	166,723.8	166,883.3	173,336.1	180,719.1	190,177.3	196,609.8
	Slovenia	13,972.2	14,565.2	15,946.5	17,138.5	18,295.9	19,152.7	20,398.6
	Slovakia	13,710.0	15,322.4	17,469.5	18,240.8	17,556.0	19,959.0	21,622.4
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	9,273,223.1	9,421,574.8	9,890,044.6	10,313,929.2	10,887,044.6	11,544,813.7	11,664,626.2
	European Union (15 countries)	8,772,358.6	8,919,840.2	9,341,669.9	9,679,961.6	10,174,730.1	10,720,052.0	10,728,240.3
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	6,767,420.6	6,954,762.8	7,241,999.9	7,479,059.9	7,837,090.4	8,293,362.2	8,545,861.6
	Euro area (19 countries)	6,857,879.8	7,052,768.3	7,349,821.4	7,598,846.3	7,973,990.3	8,425,175.5	8,671,726.8
	Euro area (18 countries)	6,844,381.8	7,037,831.0	7,333,322.0	7,579,836.6	7,952,256.6	8,399,099.0	8,642,377.6
	Euro area (12 countries)	6,767,420.6	6,954,762.8	7,241,999.9	7,479,059.9	7,837,090.4	8,262,553.5	8,490,436.5
SWEAP	Ireland	120,278.1	129,069.0	137,044.6	148,562.5	161,921.6	174,312.4	167,007.6
	Greece	145,797.4	160,513.4	174,773.0	178,820.5	193,047.1	205,267.0	213,818.9
	Spain	682,380.0	727,685.0	776,193.0	834,247.0	900,092.0	972,855.0	1,025,672.0
	Italy	1,214,273.2	1,257,845.6	1,307,733.7	1,343,622.5	1,387,174.4	1,445,764.8	1,473,044.8
	Portugal	124,793.2	127,819.0	133,269.8	137,599.4	143,579.4	152,183.2	156,016.4
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	246,591.0	253,813.0	267,044.0	278,495.0	291,826.0	307,960.0	317,009.0
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	1,998,344.0	2,005,064.0	2,057,626.0	2,082,086.0	2,164,972.0	2,261,360.0	2,304,665.0
	France	1,436,649.0	1,476,006.0	1,539,431.0	1,592,159.0	1,659,580.0	1,746,821.0	1,796,275.0
	Luxembourg	22,322.8	23,269.1	24,702.7	26,518.7	30,094.2	33,034.9	33,889.1
	Netherlands	441,588.0	452,900.0	467,539.0	486,403.0	515,986.0	547,518.0	570,887.0
	Austria	201,881.9	206,344.2	215,210.7	224,777.3	237,683.3	251,926.3	260,532.9
	Slovenia	21,887.8	23,029.8	24,339.8	25,689.5	27,739.7	30,808.7	33,229.8
	Slovakia	23,801.2	26,982.8	31,068.8	34,919.8	41,039.9	50,683.2	59,861.3
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	11,044,267.8	11,480,943.8	11,801,247.0	12,028,479.9	12,130,685.7	12,487,160.9	13,074,459.4
	European Union (15 countries)	10,205,685.1	10,582,729.0	10,861,443.5	11,077,842.3	11,164,127.3	11,493,895.4	12,041,223.9
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	8,333,706.5	8,536,865.6	8,763,965.5	8,791,003.6	8,875,376.6	9,040,555.0	9,329,302.0
	Euro area (19 countries)	8,387,197.6	8,590,847.1	8,810,117.1	8,840,739.3	8,927,301.7	9,073,466.7	9,329,302.0
	Euro area (18 countries)	8,362,897.2	8,565,637.4	8,781,969.3	8,810,587.9	8,895,648.1	9,040,555.0	9,295,966.6
	Euro area (12 countries)	8,221,806.9	8,420,668.2	8,629,423.0	8,653,543.0	8,736,998.2	8,878,564.8	9,129,386.5
SWEAP	Ireland	151,677.6	151,394.1	160,248.4	160,127.2	163,970.1	171,368.2	195,487.4
	Greece	212,390.9	199,643.7	181,909.2	168,979.0	159,983.2	156,825.8	155,197.9
	Spain	1,006,122.0	989,913.0	983,721.0	957,140.0	941,293.0	948,309.0	981,823.0
	Italy	1,421,651.3	1,443,246.5	1,470,334.1	1,448,021.0	1,443,984.9	1,448,038.2	1,468,941.0
	Portugal	155,505.9	158,325.9	154,242.8	147,361.6	149,768.4	151,714.0	156,071.3
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	312,596.0	326,534.0	339,644.0	346,646.0	351,299.0	358,408.0	366,823.0
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	2,207,236.0	2,321,695.0	2,428,078.0	2,475,120.0	2,536,860.0	2,623,090.0	2,722,657.0
	France	1,752,722.0	1,800,982.0	1,849,498.0	1,873,450.0	1,899,320.0	1,910,231.0	1,953,060.0
	Luxembourg	32,601.5	35,683.0	38,017.4	39,091.9	41,736.0	43,633.3	47,169.2
	Netherlands	553,689.0	567,757.0	579,590.0	583,832.0	586,734.0	596,655.0	609,935.0
	Austria	254,762.7	262,311.4	274,852.2	281,894.5	287,543.4	293,310.7	300,195.3
	Slovenia	31,638.3	31,582.7	32,105.5	31,211.3	30,962.8	32,203.4	33,286.5
	Slovakia	58,098.7	61,406.2	63,865.6	66,326.1	67,384.7	68,577.6	70,536.9

Πηγή: Eurostat/ Στοιχεία Eurostat/National Accounts (Including GDP)

URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/data/main-tables>

Πίνακας 9: ΑΠΑ σε τιμές αγοράς (εκφρασμένο σε δείκτη όγκου, έτους βάσης 2010)

ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	8,636,064.7	8,797,594.7	9,034,813.9	9,307,076.7	9,579,113.5	9,963,114.5	10,188,614.9	
	European Union (15 countries)	8,076,134.5	8,219,522.5	8,439,294.3	8,695,334.5	8,951,572.0	9,310,239.3	9,517,160.3	
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	6,365,067.6	6,468,262.2	6,634,679.2	6,824,538.2	7,018,073.3	7,297,133.3	7,634,286.2	
	Euro area (19 countries)	6,612,796.9	6,722,740.7	6,900,377.9	7,101,628.9	7,301,053.6	7,591,044.7	7,762,103.9	
	Euro area (18 countries)	6,597,846.9	6,707,339.1	6,884,152.8	7,084,487.0	7,283,858.4	7,573,182.0	7,743,269.1	
	Euro area (12 countries)	6,510,142.2	6,616,709.4	6,789,168.2	6,986,108.6	7,182,930.7	7,468,165.6	7,634,286.2	
SWEAP	Ireland	71,419.1	78,119.3	86,736.3	94,014.2	103,033.1	112,782.3	119,392.7	
	Greece	142,795.5	146,319.9	152,614.9	159,853.5	162,947.4	169,019.6	174,782.7	
	Spain	653,912.0	670,768.0	693,649.0	721,255.0	751,864.0	792,634.0	825,180.0	
	Italy	1,270,962.1	1,287,529.5	1,308,328.1	1,326,675.1	1,346,539.0	1,398,284.5	1,422,063.1	
	Portugal	121,336.3	125,129.8	130,576.8	135,827.8	140,365.9	145,584.4	148,830.9	
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	243,111.6	246,077.0	254,662.7	259,601.7	268,158.8	277,491.3	281,187.5	
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	1,889,163.2	1,908,201.1	1,948,134.3	1,989,692.6	2,025,678.9	2,092,775.9	2,135,262.9	
	France	1,377,932.0	1,397,935.0	1,429,855.0	1,482,218.0	1,533,145.0	1,591,815.0	1,622,861.0	
	Luxembourg	:	:	:	:	:	27,421.0	28,153.6	
	Netherlands	400,376.6	413,420.9	431,253.8	450,429.9	472,791.1	493,295.9	503,601.3	
	Austria	193,082.3	196,867.3	201,248.6	209,067.6	215,922.3	224,243.6	227,583.8	
	Slovenia	19,580.0	20,228.2	21,220.1	21,853.7	22,866.7	23,928.1	24,780.0	
	Slovakia	:	:	36,597.1	37,539.0	37,556.3	37,698.7	39,486.5	
	ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	10,326,319.2	10,458,334.5	10,726,200.2	10,941,618.4	11,306,157.9	11,676,780.3	11,759,015.0
European Union (15 countries)		9,635,158.6	9,743,114.2	9,976,965.2	10,161,519.9	10,478,437.5	10,799,212.6	10,848,412.8	
Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)		7,711,143.1	7,753,825.8	7,936,508.5	8,054,959.0	8,309,361.3	8,610,545.4	8,691,546.7	
Euro area (19 countries)		7,843,951.0	7,892,376.5	8,081,296.0	8,207,281.4	8,472,651.7	8,754,565.5	8,816,273.8	
Euro area (18 countries)		7,824,103.9	7,870,876.0	8,058,586.5	8,183,099.5	8,446,831.5	8,726,094.8	8,787,081.4	
Euro area (12 countries)		7,711,143.1	7,753,825.8	7,936,508.5	8,054,959.0	8,309,361.3	8,577,831.3	8,634,580.3	
SWEAP	Ireland	125,854.9	129,505.1	134,686.8	141,436.3	151,012.2	158,633.8	155,922.7	
	Greece	181,560.9	192,735.9	203,974.9	204,773.8	213,731.7	219,499.2	219,091.5	
	Spain	848,591.0	872,570.0	897,871.0	929,576.0	969,939.0	1,010,811.0	1,024,343.0	
	Italy	1,426,716.0	1,427,460.5	1,450,270.2	1,462,478.4	1,490,923.5	1,514,368.0	1,501,603.4	
	Portugal	149,859.5	148,637.3	151,164.0	151,894.4	154,260.8	158,635.2	159,508.3	
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	285,857.5	288,523.7	297,631.0	304,041.7	311,375.1	321,978.9	325,997.2	
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	2,141,067.1	2,127,369.1	2,161,730.2	2,176,124.7	2,257,616.2	2,344,679.8	2,372,540.1	
	France	1,640,653.0	1,652,316.0	1,701,573.0	1,725,739.0	1,767,026.0	1,810,863.0	1,818,946.0	
	Luxembourg	29,132.2	29,450.3	30,659.9	31,533.1	33,307.5	36,122.3	35,712.8	
	Netherlands	504,054.4	505,712.9	516,352.0	527,651.1	546,213.2	566,968.8	577,989.9	
	Austria	231,232.7	233,337.1	240,080.4	245,421.5	254,388.2	263,926.7	268,491.0	
	Slovenia	25,831.7	26,602.1	27,757.0	28,827.3	30,517.5	32,689.5	33,643.5	
	Slovakia	41,118.5	42,973.0	44,972.9	47,489.7	52,275.6	58,032.1	61,689.0	
	ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	ΕΥΡΩΖΩΝΗ	European Union (28 countries)	11,243,087.0	11,480,943.8	11,688,984.6	11,647,475.5	11,683,414.1	11,840,898.4	12,056,490.9
European Union (15 countries)		10,362,682.8	10,582,729.0	10,764,257.0	10,718,091.1	10,742,122.0	10,873,498.5	11,059,677.2	
Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)		8,362,060.6	8,536,865.6	8,691,386.2	8,630,446.3	8,611,282.3	8,705,545.5	8,868,410.9	
Euro area (19 countries)		8,415,906.3	8,590,847.1	8,735,002.4	8,675,740.0	8,658,109.2	8,735,325.1	8,868,410.9	
Euro area (18 countries)		8,391,105.1	8,565,637.4	8,708,268.8	8,647,927.8	8,629,244.3	8,705,545.5	8,838,155.2	
Euro area (12 countries)		8,249,752.4	8,420,668.2	8,559,692.8	8,497,415.5	8,478,304.2	8,551,588.0	8,680,083.4	
SWEAP	Ireland	149,882.4	151,394.1	152,805.6	151,773.4	152,472.1	160,814.7	173,304.3	
	Greece	211,681.7	199,643.7	181,672.0	169,968.2	165,548.3	166,133.0	166,636.1	
	Spain	989,810.0	989,913.0	984,159.0	959,914.0	944,880.0	958,210.0	989,404.0	
	Italy	1,418,573.4	1,443,246.5	1,451,697.3	1,416,148.4	1,394,602.1	1,391,952.8	1,400,297.3	
	Portugal	155,473.0	158,325.9	156,513.0	151,464.7	150,303.9	151,239.2	152,931.7	
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	318,537.4	326,534.0	333,532.9	333,899.7	333,791.3	338,229.6	342,883.5	
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	2,226,969.8	2,321,695.0	2,404,347.3	2,416,652.3	2,423,849.6	2,460,300.2	2,498,143.8	
	France	1,769,818.0	1,800,982.0	1,839,021.0	1,846,727.0	1,860,043.0	1,865,683.0	1,884,228.0	
	Luxembourg	33,678.1	35,683.0	36,390.4	35,958.3	37,452.8	38,797.8	40,735.6	
	Netherlands	558,157.2	567,757.0	579,152.0	574,694.4	573,622.4	579,173.5	589,074.7	
	Austria	257,126.3	262,311.4	270,537.9	272,182.4	273,497.3	274,401.7	276,584.9	
	Slovenia	31,171.4	31,582.7	31,687.2	30,934.6	30,711.3	31,873.9	32,792.8	
	Slovakia	58,380.1	61,406.2	62,785.3	64,353.5	65,036.6	66,403.6	68,480.9	

Πηγη: Eurostat/ Στοιχεία Eurostat/National Accounts (Including GDP)

URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/data/main-tables>

Πίνακας 10: ΑΠΑ σε τιμές αγοράς (εκφρασμένο σε δείκτη όγκου, έτους βάσης 2010=100)

ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
ΕΥΡΩΣΩΝΗ	European Union (28 countries)	75.2	76.6	78.7	81.1	83.4	86.8	88.7
	European Union (15 countries)	76.3	77.7	79.7	82.2	84.6	88.0	89.9
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	77.4	78.7	80.7	83.0	85.4	88.8	90.7
	Euro area (19 countries)	77.0	78.3	80.3	82.7	85.0	88.4	90.4
	Euro area (18 countries)	77.0	78.3	80.4	82.7	85.0	88.4	90.4
	Euro area (12 countries)	77.3	78.6	80.6	83.0	85.3	88.7	90.7
SWEAP	Ireland	47.2	51.6	57.3	62.1	68.1	74.5	78.9
	Greece	71.5	73.3	76.4	80.1	81.6	84.7	87.5
	Spain	66.1	67.8	70.1	72.9	76.0	80.1	83.4
	Italy	88.1	89.2	90.7	91.9	93.3	96.9	98.5
	Portugal	76.6	79.0	82.5	85.8	88.7	92.0	94.0
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	74.5	75.4	78.0	79.5	82.1	85.0	86.1
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	81.4	82.2	83.9	85.7	87.3	90.1	92.0
	France	76.5	77.6	79.4	82.3	85.1	88.4	90.1
	Luxembourg	:	:	:	:	:	76.8	78.9
	Netherlands	70.5	72.8	76.0	79.3	83.3	86.9	88.7
	Austria	73.6	75.1	76.7	79.7	82.3	85.5	86.8
	Slovenia	62.0	64.0	67.2	69.2	72.4	75.8	78.5
	Slovakia	:	:	59.6	61.1	61.2	61.4	64.3
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ΕΥΡΩΣΩΝΗ	European Union (28 countries)	89.9	91.1	93.4	95.3	98.5	101.7	102.4
	European Union (15 countries)	91.0	92.1	94.3	96.0	99.0	102.0	102.5
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	91.6	92.1	94.3	95.7	98.7	101.9	102.5
	Euro area (19 countries)	91.3	91.9	94.1	95.5	98.6	101.9	102.6
	Euro area (18 countries)	91.3	91.9	94.1	95.5	98.6	101.9	102.6
	Euro area (12 countries)	91.6	92.1	94.3	95.7	98.7	101.9	102.5
SWEAP	Ireland	83.1	85.5	89.0	93.4	99.7	104.8	103.0
	Greece	90.9	96.5	102.2	102.6	107.1	109.9	109.7
	Spain	85.7	88.1	90.7	93.9	98.0	102.1	103.5
	Italy	98.9	98.9	100.5	101.3	103.3	104.9	104.0
	Portugal	94.7	93.9	95.5	95.9	97.4	100.2	100.7
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	87.5	88.4	91.1	93.1	95.4	98.6	99.8
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	92.2	91.6	93.1	93.7	97.2	101.0	102.2
	France	91.1	91.7	94.5	95.8	98.1	100.5	101.0
	Luxembourg	81.6	82.5	85.9	88.4	93.3	101.2	100.1
	Netherlands	88.8	89.1	90.9	92.9	96.2	99.9	101.8
	Austria	88.2	89.0	91.5	93.6	97.0	100.6	102.4
	Slovenia	81.8	84.2	87.9	91.3	96.6	103.5	106.5
	Slovakia	67.0	70.0	73.2	77.3	85.1	94.5	100.5
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ΕΥΡΩΣΩΝΗ	European Union (28 countries)	97.9	100.0	101.8	101.5	101.8	103.1	105.0
	European Union (15 countries)	97.9	100.0	101.7	101.3	101.5	102.7	104.5
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	98.0	100.0	101.7	100.9	100.7	101.6	103.2
	Euro area (19 countries)	98.0	100.0	101.7	101.0	100.8	101.7	103.2
	Euro area (18 countries)	98.0	100.0	101.7	101.0	100.7	101.6	103.2
	Euro area (12 countries)	98.0	100.0	101.7	100.9	100.7	101.6	103.1
SWEAP	Ireland	99.0	100.0	100.9	100.3	100.7	106.2	114.5
	Greece	106.0	100.0	91.0	85.1	82.9	83.2	83.5
	Spain	100.0	100.0	99.4	97.0	95.5	96.8	99.9
	Italy	98.3	100.0	100.6	98.1	96.6	96.4	97.0
	Portugal	98.2	100.0	98.9	95.7	94.9	95.5	96.6
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	97.6	100.0	102.1	102.3	102.2	103.6	105.0
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	95.9	100.0	103.6	104.1	104.4	106.0	107.6
	France	98.3	100.0	102.1	102.5	103.3	103.6	104.6
	Luxembourg	94.4	100.0	102.0	100.8	105.0	108.7	114.2
	Netherlands	98.3	100.0	102.0	101.2	101.0	102.0	103.8
	Austria	98.0	100.0	103.1	103.8	104.3	104.6	105.4
	Slovenia	98.7	100.0	100.3	97.9	97.2	100.9	103.8
	Slovakia	95.1	100.0	102.2	104.8	105.9	108.1	111.5

Πηγή: Στοιχεία Eurostat/National Accounts (Including GDP)/ URL:
<http://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/data/main-tables>

4.5 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Η ΑΠΑ για τον κλάδο της Γεωργίας την περίοδο 2000-2013 αυξήθηκε για το σύνολο της Ευρωζώνης. Στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης, στις περισσότερες χώρες παρατηρείται αύξηση της ΑΠΑ για τον συγκεκριμένο κλάδο εκτός του Βελγίου, της Γερμανίας, του Λουξεμβούργου και της Ολλανδίας. Από την άλλη πλευρά, στην Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης η ΑΠΑ του κλάδου αυτού μειώθηκε εκτός της Ισπανία και της Ιταλίας.

Η ΑΠΑ για τον κλάδο της Βιομηχανίας την περίοδο 2000-2013 αυξήθηκε για το σύνολο της Ευρωζώνης. Στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης, στις περισσότερες χώρες παρατηρείται αύξηση της ΑΠΑ για τον συγκεκριμένο κλάδο ενώ δεν παρατηρείται η ίδια αύξηση και για το Λουξεμβούργο. Από την άλλη πλευρά, στην Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης η ΑΠΑ του κλάδου αυτού αυξήθηκε σε όλες τις χώρες.

Η ΑΠΑ για τον κλάδο των Κατασκευών την περίοδο 2000-2013 αυξήθηκε για το σύνολο της Ευρωζώνης. Στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης, παρατηρείται αύξηση της ΑΠΑ για τον συγκεκριμένο κλάδο σε όλες τις χώρες. Από την άλλη πλευρά, στην Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης η ΑΠΑ του κλάδου αυτού μειώθηκε με την Ισπανίας και την Ιταλίας να μην παρουσιάζουν κάποια αντίστοιχη μείωση.

Η ΑΠΑ για τον κλάδο του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου την περίοδο 2000-2013 αυξήθηκε για το σύνολο της Ευρωζώνης. Στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης, σε όλες τις χώρες παρατηρείται αύξηση της ΑΠΑ για τον συγκεκριμένο κλάδο. Από την άλλη πλευρά, στην Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης η ΑΠΑ του κλάδου αυτού αυξήθηκε σε όλες.

Η ΑΠΑ για τον κλάδο των Πληροφοριών και Επικοινωνιών την περίοδο 2000-2013 αυξήθηκε για το σύνολο της Ευρωζώνης. Στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης, σε όλες τις χώρες παρατηρείται αύξηση της ΑΠΑ για τον συγκεκριμένο κλάδο. Από την άλλη πλευρά, στην Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης η ΑΠΑ του κλάδου αυτού αυξήθηκε.

Η ΑΠΑ για τον κλάδο των Χρηματοοικονομικών & Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων την περίοδο 2000-2013 αυξήθηκε για το σύνολο της Ευρωζώνης. Παρατηρείται αύξηση της ΑΠΑ για τον συγκεκριμένο κλάδο τόσο στις χώρες της κεντρικής περιφέρειας αλλά και της νοτιοδυτικής περιφέρειας της Ευρωζώνης.

Η ΑΠΑ για τους κλάδους των Ακινήτων, των Επαγγελματικών και Επιστημονικών δραστηριοτήτων, της Δημόσιας Διοίκησης Άμυνας και Εκπαίδευσης και των Τεχνών Διασκέδασης και Ψυχαγωγίας έχει αυξητικές τάσεις σε όλη την Ευρωζώνη, αλλά και στο σύνολο των χωρών που απαρτίζουν την κεντρική και νοτιοδυτική περιφέρεια αυτής.

Πίνακας 11: ΑΠΑ ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας σε τρέχουσες τιμές αγοράς (εκατ. €)

ΚΛΑΔΟΙ		Agriculture, forestry and fishing		Industry (except construction)		Manufacturing		Construction		Wholesale and retail trade, transport, accomodation and food service activities		Information and communication	
		2000	2013	2000	2013	2000	2013	2000	2013	2000	2013	2000	2013
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2000	2013	2000	2013	2000	2013	2000	2013	2000	2013	2000	2013
ΕΥΡΩΣΩΝΗ	European Union (28 countries)	184,798.9	195,902.9	1,811,285.6	2,222,976.8	1,525,731.2	1,763,321.7	490,214.4	660,861.7	1,615,981.1	2,213,629.5	399,469.3	529,236.5
	European Union (15 countries)	163,280.0	158,207.4	1,708,380.3	1,972,029.2	1,443,290.1	1,570,478.2	459,985.7	599,453.2	1,520,768.0	2,003,159.2	383,062.8	490,226.8
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	133,875.0	142,956.0	1,303,838.5	1,656,839.5	1,133,029.2	1,350,450.1	347,271.0	476,788.6	1,130,408.8	1,616,243.7	262,225.3	357,145.7
	Euro area (19 countries)	144,458.3	143,976.5	1,336,506.1	1,660,740.6	1,159,268.8	1,353,378.8	360,519.9	478,122.9	1,178,606.5	1,622,328.4	269,526.2	358,054.0
	Euro area (18 countries)	144,116.9	142,956.0	1,335,099.9	1,656,839.5	1,158,179.6	1,350,450.1	360,008.0	476,788.6	1,176,496.5	1,616,243.7	269,089.3	357,145.7
	Euro area (12 countries)	141,914.0	138,993.7	1,320,946.1	1,625,901.2	1,146,272.9	1,325,560.1	356,005.1	468,003.2	1,163,602.4	1,586,478.3	266,806.2	350,994.9
SWEAP	Ireland	3,433.8	2,733.3	26,466.4	38,837.4	24,397.0	34,390.2	6,918.4	2,480.8	16,875.0	22,964.9	6,729.8	13,260.5
	Greece	8,039.1	5,931.4	17,107.4	23,427.3	13,243.5	15,693.4	8,734.2	2,912.4	33,194.0	36,331.7	4,580.8	7,249.7
	Spain	24,075.0	24,109.0	118,294.0	162,961.0	102,077.0	125,132.0	58,664.0	73,203.0	134,588.0	241,717.0	25,563.0	37,760.0
	Italy	30,035.9	30,044.6	242,394.1	255,963.6	215,256.6	216,516.1	54,715.4	78,451.3	234,088.1	291,458.5	45,810.4	54,821.4
	Portugal	4,021.9	3,501.9	22,625.3	27,507.1	19,036.1	20,332.7	9,135.5	6,248.8	25,770.1	36,927.9	3,970.2	5,168.3
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	2,943.0	2,691.0	49,272.0	53,109.0	42,014.0	42,575.0	11,795.0	19,619.0	43,272.0	67,555.0	8,681.0	14,137.0
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	20,450.0	19,060.0	464,600.0	626,460.0	410,120.0	535,460.0	97,270.0	114,760.0	296,110.0	355,240.0	77,260.0	96,210.0
	France	31,819.8	33,198.0	229,696.4	235,963.0	196,176.1	187,593.0	64,478.4	111,594.0	234,118.0	335,499.0	63,522.7	77,411.0
	Luxembourg	134.3	139.3	2,504.7	2,389.9	2,138.0	1,838.6	1,266.9	2,539.7	3,365.5	7,158.0	1,240.8	2,537.7
	Netherlands	9,359.0	8,892.0	71,271.0	106,071.0	54,655.0	68,991.0	21,281.0	25,463.0	79,571.0	100,464.0	17,779.0	24,245.0
	Austria	3,579.7	4,366.2	44,493.6	61,624.0	37,662.8	51,760.1	14,445.9	19,548.0	42,917.4	62,046.6	6,218.1	9,191.8
	Slovenia	629.9	885.2	5,264.2	7,847.1	4,586.5	6,484.2	1,247.8	1,730.1	3,525.5	6,288.1	723.9	1,369.0
	Slovakia	876.9	1,939.4	5,671.3	17,503.3	4,685.3	14,376.6	1,418.6	4,967.5	4,484.2	14,984.1	697.4	2,926.0
ΚΛΑΔΟΙ		Financial and insurance activities		Real estate activities		Professional, scientific and technical activities, administrative and support service		Public administration, defence, education, human health and social work activities		Arts, entertainment and recreation; other service activities; activities of household and extra-territorial organizations and bodies			
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2000	2013	2000	2013	2000	2013	2000	2013	2000	2013		
ΕΥΡΩΣΩΝΗ	European Union (28 countries)	411,213.4	635,675.9	806,532.5	1,302,125.5	789,571.6	1,217,665.6	1,460,143.6	2,263,148.9	279,681.8	419,852.5		
	European Union (15 countries)	394,728.9	594,900.7	775,787.8	1,232,038.7	765,471.0	1,149,095.5	1,400,246.5	2,127,129.0	267,357.6	391,900.3		
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	286,022.7	439,188.1	600,042.1	1,002,756.3	575,354.0	894,215.9	1,052,756.7	1,684,083.7	205,603.0	319,835.2		
	Euro area (19 countries)	295,522.1	439,954.5	619,342.6	1,004,820.6	584,613.8	895,682.8	1,083,030.9	1,686,871.4	211,676.2	320,377.9		
	Euro area (18 countries)	295,289.1	439,188.1	618,742.8	1,002,756.3	584,206.6	894,215.9	1,081,749.8	1,684,083.7	211,461.0	319,835.2		
	Euro area (12 countries)	292,787.4	432,673.0	613,879.1	991,917.1	580,621.7	883,258.3	1,072,830.9	1,662,973.2	209,842.8	315,115.9		
SWEAP	Ireland	7,119.1	14,879.2	6,623.5	10,161.5	6,202.7	12,831.8	12,427.6	26,207.5	1,700.1	3,088.5		
	Greece	6,764.8	7,639.2	13,837.0	26,668.7	5,267.5	7,438.8	20,074.2	34,559.8	4,239.9	7,820.4		
	Spain	26,281.0	36,217.0	35,180.0	78,000.0	35,044.0	72,530.0	90,974.0	170,781.0	20,935.0	35,895.0		
	Italy	51,278.6	77,574.9	116,972.0	200,096.3	92,994.2	123,141.6	167,342.0	235,256.1	35,260.2	52,482.6		
	Portugal	6,264.9	8,429.4	8,709.3	14,794.9	6,498.4	9,444.4	22,077.0	29,272.0	2,476.0	4,270.0		
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	13,824.0	22,087.0	21,329.0	30,476.0	24,656.0	45,003.0	44,461.0	79,571.0	4,561.0	7,163.0		
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	80,360.0	99,680.0	200,960.0	299,150.0	201,380.0	280,120.0	321,020.0	450,550.0	82,070.0	112,620.0		
	France	57,736.0	91,385.0	150,879.5	245,966.0	146,004.1	229,139.0	269,814.6	421,699.0	40,997.0	63,148.0		
	Luxembourg	4,904.9	10,332.0	1,881.9	3,880.5	1,431.7	4,411.3	2,519.1	6,421.4	371.6	823.1		
	Netherlands	22,675.0	47,174.0	30,701.0	32,922.0	42,201.0	58,737.0	69,390.0	121,640.0	9,187.0	14,087.0		
	Austria	10,464.6	14,293.2	15,522.8	28,270.7	12,812.9	25,868.7	31,964.1	50,016.7	5,110.9	8,259.2		
	Slovenia	913.0	1,236.0	1,479.4	2,278.6	1,329.6	2,745.0	3,023.9	5,314.0	625.4	820.3		
	Slovakia	438.8	2,713.9	1,592.5	4,452.0	1,223.6	5,083.4	2,840.2	8,839.6	415.6	2,258.5		

Πηγή: Eurostat/Στοιχεία Eurostat/National Accounts (Including GDP)

URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/data/main-tables>

4.6 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας(ΕΛΣΤΑΤ)

Στον Πίνακα 12, παρουσιάζεται η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία της Ελλάδας της 20ετίας, 1995-2015, εκφρασμένη σε τρέχουσες τιμές αγοράς σε εκατ. €, ανά κλάδο οικονομική δραστηριότητας της χώρας. Στον Πίνακα αυτόν, παρουσιάζονται επεξεργασμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

Η ΑΠΑ για τον κλάδο της γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας στην Ελλάδα παρουσιάζει μικρές αυξομειώσεις κατά την διάρκεια της 20ετίας (1995-2015), αλλά το 2015 η ΑΠΑ σε τρέχουσες τιμές είναι κάτω από το επίπεδο των αντίστοιχων τιμών του 1995 και είναι 6.216 εκατ. €.

Η ΑΠΑ για τον κλάδο Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση παρουσιάζει αυξητικές τάσεις μέχρι το 2008 που έφτασε στα επίπεδα των 27.176 εκατ. €, ενώ το 2015 έφτασε τα 19.584 εκατ. €.

Η ΑΠΑ για τον κλάδο των Κατασκευών παρουσιάζει αυξητικές τάσεις έως το 2006 που ανέρχεται στα επίπεδα των 18.086 εκατ. €. Τα επόμενα έτη μέχρι το 2015 ο συγκεκριμένος κλάδος παρουσιάζει μια κατακόρυφη πτώση λόγω της οικονομικής κρίσης που έπληξε την χώρας μας φτάνοντας στα επίπεδα των 3.999 εκατ. €.

Η ΑΠΑ για τον κλάδο του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου, επισκευών και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης παρουσιάζει αυξητικές τάσεις μέχρι και το 2009 που έφτασε στα 51.420 εκατ. €, για να κλείσει το 2015 στα 39.466 εκατ. €.

Η ΑΠΑ για τον κλάδο της ενημέρωσης και επικοινωνίας ακολουθεί την ίδια πορεία με τον κλάδο του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου, επισκευών και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης και μέχρι το 2009 έφτασε στα 8.568 εκατ. € και στην συνέχεια ακολούθησε πτωτική πορεία φτάνοντας το 2015 στα 4.905 εκατ. €.

Η ΑΠΑ του κλάδου των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών μέχρι το 2009 παρουσίαζε ανοδική πορεία φτάνοντας τα 9.775 εκατ. €, ενώ τα επόμενα έτη παρουσίασε σημαντική μείωση φτάνοντας το 2015 στα 6.814 εκατ. €.

Η ΑΠΑ για τον κλάδο διαχείρισης ακίνητης περιουσίας κατά την διάρκεια της 20ετίας παρουσιάζει αυξητικές τάσεις φτάνοντας στο υψηλότερο επίπεδο το 2012 με 32.324 εκατ. €.

Η ΑΠΑ του κλάδου Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες έχει αυξητικές τάσεις μέχρι το 2008 και τα επόμενα έτη ακολουθεί πτωτική πορεία φτάνοντας στα επίπεδα των 8.507 εκατ. €, το 2015.

Η ΑΠΑ του κλάδου Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα έχει αυξητικές τάσεις έως το 2009 που είχε φτάσει στα επίπεδα των 46.716 εκατ. €, σε αντίθεση με το 2015 που έφτασε στα επίπεδα των 32583 εκατ. €.

Η ΑΠΑ του κλάδου Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες παρουσιάζει αυξητικές τάσεις έως το 2009 που είχε ανέλθει στα επίπεδα των 9.868 εκατ. €, ενώ το 2015 είναι κάτω από τα επίπεδα του 2004.

Η ίδια εικόνα με αυτή που μόλις περιγράφηκε για την ΑΠΑ σε τρέχουσες τιμές αγοράς αναδεικνύεται και από την ΑΠΑ σε τιμές αγοράς εκφρασμένη σε αξία εκατ. €, σε σχέση με τις τιμές του προηγούμενου έτους (Πίνακας 13).

Πίνακας 12: ΑΠΑ Ελλάδας σε τρέχουσες τιμές (1995-2015) (Α10) (σε εκατ. €)												
Κωδ. ESA 10	Ι. Τρέχουσες τιμές	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΑΥΑ	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	6864	6785	7160	7472	7738	7677	7918	8152	8945	8282	8536
ΑΥΒ_ΑΥΕ	Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση	13545	14064	14259	15373	17100	17641	19849	21473	22389	23353	24099
ΑΥΓ	Κατασκευές	4709	5374	6313	7426	8489	8840	9574	10301	14318	16057	11375
ΑΥΓ_ΑΥΙ	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης	22813	25914	28948	30805	31906	34794	36047	36443	41222	44465	46127
ΑΥΙ	Ενημέρωση και επικοινωνία	2923	3341	4033	4519	5170	4922	5450	6028	6029	6636	6948
ΑΥΚ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	3446	4060	4447	5230	5072	5782	5318	5889	6669	8325	8493
ΑΥΛ	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	9690	11199	12501	13567	13245	13932	14915	16809	17011	17967	20779
ΑΥΜ_ΑΥΝ	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	3978	4332	4904	5501	6110	6071	6550	7656	8862	9942	10185
ΑΥΟ_ΑΥΩ	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	13728	14723	17045	19256	20369	21591	24420	27015	29023	32925	34790
ΑΥΡ_ΑΥΥ	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες	2983	3484	3827	4276	4761	4930	5429	6031	6046	6821	7487
	Σύνολο Α10	84679	93276	103437	113424	119961	126181	135470	145797	160513	174773	178821
D.21-D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις στα προϊόντα	8384	9761	11275	11839	13828	15066	16724	17663	18392	18943	20422
B.1*g	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	93064	103037	114712	125263	133789	141247	152194	163461	178905	193716	199242
Κωδ. ESA 10	Ι. Τρέχουσες τιμές	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	
ΑΥΑ	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	6974	7068	6793	6663	6519	6109	6191	5964	6019	6261	
ΑΥΒ_ΑΥΕ	Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση	25459	26864	27176	25825	22368	22016	21571	21431	20142	19584	
ΑΥΓ	Κατασκευές	18086	15017	10719	10550	8888	6310	5821	4757	4575	3999	
ΑΥΓ_ΑΥΙ	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης	47553	52016	56917	51420	49399	44313	37677	37038	39042	39466	
ΑΥΙ	Ενημέρωση και επικοινωνία	7795	8279	8061	8568	7683	6355	5518	5132	5021	4905	
ΑΥΚ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	9074	9223	9396	9775	9623	8652	8396	7707	7137	6814	
ΑΥΛ	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	20054	24321	28303	29544	33515	31367	32324	29902	27960	26770	
ΑΥΜ_ΑΥΝ	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	12059	13341	13649	13463	10593	9570	8683	8195	8113	8507	
ΑΥΟ_ΑΥΩ	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	37656	40360	43968	46716	43238	40403	35920	33167	32238	32538	
ΑΥΡ_ΑΥΥ	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες	8336	8778	8835	9868	7820	6815	6879	6690	6578	6355	
	Σύνολο Α10	193,047	205,267	213,819	212,391	199,644	181,909	168,979	159,983	156,826	155,198	
D.21-D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις στα προϊόντα	24,814	27,428	28,172	25,143	26,388	25,120	22,225	20,406	20,734	20,825	
B.1*g	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	217,862	232,695	241,990	237,534	226,031	207,029	191,204	180,389	177,559	176,023	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ/ Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ/Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί
URL: <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL12>

Πίνακας 13: ΑΠΑ Ελλάδας σε σταθερές τιμές προηγούμενου έτους (1995-2015) (Α10) (σε εκατ. €)												
Κωδ. ESA 10	II. Σταθερές τιμές προηγούμενου έτος	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
AYA	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία		6741	6858	7267	7705	7491	7634	7737	8140	9092	8579
AYB_AYE	Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση		13254	14185	14820	16896	17715	18868	21089	22168	22226	24085
AYF	Κατασκευές		4884	5781	6936	8055	8763	9429	9543	13697	15943	12219
AYG_AYI	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης		23752	27480	30025	31051	34399	35250	37636	40192	44231	45246
AYJ	Ενημέρωση και επικοινωνία		3090	3849	4353	5155	5464	5456	6192	6127	6564	6933
AYK	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες		3677	4278	4942	4931	5608	5196	4950	6088	8106	8263
AYL	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας		9914	11490	12803	12871	13397	14367	15914	16221	17012	19728
AYM_AYN	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες		4261	4566	5112	5564	5740	6188	7105	8381	9496	9734
AYO_AYQ	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα		14073	15130	17999	18882	21011	22882	24740	27956	30723	33318
AYR_AYU	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες		3123	3673	4086	4509	4843	5213	5819	5801	6480	7353
	Σύνολο Α10		86769	97289	108343	115619	124431	130484	140724	154771	169873	175458
D.21-D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις στα προϊόντα		8958	10368	10837	13492	14602	16599	17440	18161	18086	19419
B.1*g	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν		95727	107657	119180	129111	139033	147083	158164	172933	187959	194876
Κωδ. ESA 10	II. Σταθερές τιμές προηγούμενου έτος	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	
AYA	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	7363	6080	7150	7130	6974	6378	6766	6006	6613	5875	
AYB_AYE	Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση	23929	26183	24534	26959	21889	21338	20611	20954	19256	20139	
AYF	Κατασκευές	17192	15197	10976	10831	9574	6536	5946	4448	4522	4116	
AYG_AYI	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης	46010	49686	54598	50290	48924	43816	37414	37733	39714	39604	
AYJ	Ενημέρωση και επικοινωνία	7875	8128	8214	8234	7390	6264	5613	5238	4899	4870	
AYK	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	8749	9766	10049	9602	9060	8251	8218	7886	7370	7025	
AYL	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	19368	23224	27256	28494	32734	31138	33064	32175	30368	28011	
AYM_AYN	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	11672	12770	13344	12880	10546	9512	8791	8031	8006	8666	
AYO_AYQ	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	36499	38831	40294	42634	45643	41717	36717	35150	33034	32530	
AYR_AYU	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες	7987	8393	8470	9532	7578	6724	7050	6965	6766	6465	
	Σύνολο Α10	186643	198256	204886	206587	200313	181672	170190	164585	160548	157301	
D.21-D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις στα προϊόντα	23861	26737	27029	24996	24207	23717	21725	20504	21021	19848	
B.1*g	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	210504	224994	231915	231583	224520	205389	191915	185089	181569	177148	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ/Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ/Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί
URL: <http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL12>

4.7 Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία σε ποσοστό του ΑΕΠ

Μελετώντας ως ποσοστό του ΑΕΠ μπορούμε να εξάγουμε χρήσιμα συμπεράσματα σε σχέση με την φορολογία προϊόντων και υπηρεσιών. Στο σύνολο της Ευρωζώνης την 20ετία (1995-2015) το μελετούμενο ποσοστό μειώθηκε από 90,4% σε 89,7%, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι το 2015 σε σχέση με το 1995 η φορολογία συνολικά στην Ευρωζώνη αυξήθηκε σημαντικά.

Για την κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης, η Γαλλία και η Γερμανία παρουσιάζουν σταθερότητα όσον αφορά την ΑΠΑ ως ποσοστό του ΑΕΠ, το Βέλγιο και η Ολλανδία το 2015 παρουσιάζουν μειωμένο ποσοστό σε σχέση με το 1995. Αντίθετα, η Σλοβακία και η Σλοβενία εμφανίζουν αυξημένο ποσοστό το 2015 σε σχέση με το 1995. Από την πλευρά της νοτιοδυτικής περιφέρειας της Ευρωζώνης, το ποσοστό στην περίπτωση της Ιρλανδίας αυξήθηκε, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι μειώθηκαν οι φόροι το 2015 σε σχέση με το 1995, ενώ αντίθετα για τις υπόλοιπες χώρες υπήρχε αισθητή μείωση κυρίως στην περίπτωση της Ελλάδας και της Ισπανίας γεγονός το οποίο δείχνει την αισθητή αύξηση της φορολογίας το χρονικό διάστημα μεταξύ του 1995 και 2015.

4.8 Ακαθάριστο Λειτουργικό Πλεόνασμα

Ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα / έλλειμμα είναι το υπόλοιπο που απομένει αν αφαιρεθούν από την αξία της παραγωγικής διαδικασίας οι μισθοί του προσωπικού και τυχόν πληρωτέοι φοροί, πριν ληφθούν υπόψη εσοδα ή εξοδα που συνδέονται με χρηματοοικονομικά και μη παραγόμενα από την επιχείρηση περιουσιακά στοιχεία. Για τον υπολογισμό του ακαθάριστου λειτουργικού πλεονάσματος / ελλείμματος δεν λαμβάνονται υπόψη τυχόν επιχορηγήσεις που έχει λάβει η επιχείρηση, ενώ σε περίπτωση πλεονάσματος, οι επενδυτές που έχουν προσφέρει ίδια κεφάλαια έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν να χρηματοδοτούν απρόσκοπτα τη λειτουργία της. Η διαφορά με τα κέρδη που παρουσιάζονται στις λογιστικές καταστάσεις της εταιρίας είναι ότι για τον καθορισμό του ακαθάριστου πλεονάσματος / ελλείμματος αφαιρούνται μόνο συγκεκριμένα κοσμή, όπως των ενδιαμεσών αγαθών και των αμοιβών προσωπικού, αλλά όχι οι αποσβέσεις.

4.9 Αμοιβές εξαρτημένης εργασίας

Σύμβαση εξαρτημένης εργασίας υπάρχει όταν οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στην παροχή της εργασίας που συμφωνήθηκε και στον μισθό, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής του, και ο εργαζόμενος υπόκειται σε νομική και προσωπική εξάρτηση από τον εργοδότη. Η εξάρτηση αυτή εκδηλώνεται με το δικαίωμα του τελευταίου να δίνει δεσμευτικές για τον εργαζόμενο εντολές και οδηγίες, ως προς τον τρόπο, τόπο και χρόνο παροχής της εργασίας και να ασκεί εποπτεία και έλεγχο για την διαπίστωση της συμμορφώσεως του εργαζομένου προς αυτές. Η υποχρέωση μάλιστα του εργαζομένου να δέχεται τον έλεγχο του εργοδότη και να συμμορφώνεται προς τις οδηγίες του ως προς τον τρόπο παροχής της εργασίας, αποτελεί το βασικό γνώρισμα της ως άνω εξαρτήσεως, η οποία μπορεί να είναι λιγότερο αυστηρή στις περιπτώσεις που ο εργαζόμενος αναπτύσσει πρωτοβουλία κατά την εκτέλεση της εργασίας του, λόγω των επιστημονικών ή τεχνικών του γνώσεων, αλλά θα πρέπει να υπάρχει για να θεωρηθεί η εργασία του ως εξαρτημένη. Εξάλλου, σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών υπάρχει όταν ο εργαζόμενος παρέχει αντί μισθού τις υπηρεσίες του, χωρίς να υπόκειται στον έλεγχο και την εποπτεία του εργοδότη ή να είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς τις εντολές και οδηγίες αυτού, ιδίως ως προς τον τρόπο και τον χρόνο παροχής των υπηρεσιών του. Και στη σύμβαση αυτή, πάντως, υπάρχει κάποια δέσμευση και εξάρτηση, όπως συμβαίνει σε κάθε περίπτωση που αναλαμβάνονται υποχρεώσεις με ενοχική σύμβαση και γι' αυτό ακριβώς η συμμόρφωση του εργαζομένου προς τους όρους της συμβάσεώς του, που μπορούν να έχουν σχέση και με τον τόπο ή τα χρονικά πλαίσια παροχής της εργασίας, δεν υποδηλώνουν, χωρίς άλλο, εξάρτηση αυτού από τον εργοδότη, με την προεκτεθείσα έννοια. Οπωσδήποτε το δικαίωμα του εργοδότη να δίνει εντολές και οδηγίες ως προς τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο παροχής της εργασίας και να ελέγχει την συμμόρφωση του εργαζομένου προς αυτές, καθώς και η έκταση των αντίστοιχων υποχρεώσεων του τελευταίου, αποτελούν ενδεικτικά στοιχεία της υπάρξεως εξαρτήσεως, η οποία όμως δεν εξαρτάται μόνον από το αν συντρέχουν όλα ή τα περισσότερα από τα στοιχεία αυτά. Διότι εκείνο που διακρίνει την εξαρτημένη εργασία από την ανεξάρτητη δεν είναι το ποσοτικό στοιχείο, δηλαδή η σώρευση περισσότερων ενδείξεων δεσμεύσεως και εξαρτήσεως, αλλά το ποιοτικό, δηλαδή η ιδιαίτερη ποιότητα της δεσμεύσεως και εξαρτήσεως, η οποία έχει για τον υποβαλλόμενο σε αυτή εργαζόμενο συνέπειες που καθιστούν απαραίτητη την ιδιαίτερη ρύθμιση της σχέσεώς του με τον εργοδότη και δικαιολογούν την ειδική προστασία του από το εργατικό δίκαιο. Το ποιοτικό αυτό στοιχείο συνάγεται από την εκτίμηση των όρων και εν γένει συνθηκών παροχής της εργασίας και διαφέρει κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος και την φύση της εργασίας, συνδυαζόμενο δε με τις υφιστάμενες ενδείξεις εξαρτήσεως, παρέχει ασφαλέστερο κριτήριο για την διάκριση της εξαρτημένης εργασίας από την ανεξάρτητη. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.1 του Α.Ν.1846/1951, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ.1 του Ν.4476/1965 προϋπόθεση υπαγωγής στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. αποτελεί η παροχή εξαρτημένης εργασίας έναντι αμοιβής. Ο χαρακτηρισμός δε της εργασίας ως εξαρτημένης κρίνεται με βασικό κριτήριο αν ο προσφέρων την εργασία, ανεξαρτήτως του τρόπου αμοιβής, τελεί κατά την εκτέλεση αυτή υπό την καθοδήγηση και επιτήρηση του εργοδότη, οπότε η

εργασία θεωρείται εξαρτημένη και συνεπάγεται την υπαγωγή του στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. ή εάν αντιθέτως διατηρεί ελευθερία ενεργειών, οπότε η εργασία δεν είναι εξαρτημένη και δεν υπάγεται στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ..

Εξάλλου, εάν, ενόψει των συνθηκών κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, είναι πράγματι δυσχερής η διάκριση μεταξύ εξαρτημένης ή μη εργασίας εφαρμόζεται το προβλεπόμενο από την ανωτέρω διάταξη μαχητό τεκμήριο υπέρ της εξαρτημένης εργασίας και της υπαγωγής του προσφέροντος την εργασία αυτή στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.. Προς ανατροπή του τεκμηρίου αυτού πρέπει να αποδεικνύεται κάθε φορά, κατά τρόπο βέβαιο και σαφή ότι η εργασία προσφέρεται υπό καθεστώς ελευθέρων ενεργειών, κατά τη σχετική πλήρως αιτιολογημένη κρίση της Διοικήσεως και τελικώς των Διοικητικών Δικαστηρίων (ΣτΕ 2146/2000, 2265/1984, 281/1991 κ.λπ.). Ο Ν.3846/2010 αλλάζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ή έργου θεωρούνται συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον νόμο, όλες οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ή έργου αορίστου ή ορισμένου χρόνου, τεκμαίρονται ότι υποκρύπτουν σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, εφόσον η εργασία αυτή παρέχεται αυτοπροσώπως, αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στον ίδιο εργοδότη για εννέα συνεχείς μήνες, ενώ επιπλέον καταργείται η υποχρέωση γνωστοποίησης των συμβάσεων στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας. Επομένως με τις καινούργιες ρυθμίσεις ο νομοθέτης, αναγνωρίζοντας ότι το τεκμήριο υπέρ της ανεξάρτητης εργασίας το οποίο ίσχυε στο παρελθόν ήταν ανεπαρκές, εισάγει τεκμήριο υπέρ της μισθωτής εργασίας και μετακυλύετε στον εργοδότη το βάρος της απόδειξης αν πρόκειται για σύμβαση εξαρτημένης εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, στοιχεία τα οποία λαμβάνονται υπόψη είναι εάν ο απασχολούμενος εργάζεται υπό τον έλεγχο και τις οδηγίες του εργοδότη, όπου είναι δυνατόν να εκδηλώνεται με διαφορετικές μορφές (π.χ. καθορισμός του τόπου, τρόπου και ωραρίου εργασίας κ.λπ.), ενώ ο τρόπος πληρωμής του απασχολούμενου δεν είναι καθοριστικός. Και βέβαια η σύναψη τέτοιων συμβάσεων εγκυμονεί πάντα τον κίνδυνο αγωγών ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων ή καταγγελιών ενώπιον των ασφαλιστικών αρχών από τους απασχολούμενους οι οποίοι διεκδικούν τα δικαιώματα για την αυξημένη προστασία των μισθωτών.

Πίνακας 14: ΑΠΑ ως ποσοστό του ΑΕΠ

ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΕΥΡΩΣΩΝΗ	European Union (28 countries)	90.1	90.0	89.9	89.7	89.4	89.5	89.7	89.8	89.8	89.7	89.6
	European Union (15 countries)	90.1	90.1	89.9	89.7	89.4	89.6	89.8	89.9	89.9	89.8	89.7
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	90.4	90.3	90.1	90.0	89.7	89.8	90.1	90.1	90.1	90.0	89.8
	Euro area (19 countries)	90.4	90.3	90.1	90.0	89.7	89.8	90.1	90.1	90.1	90.0	89.8
	Euro area (18 countries)	90.4	90.3	90.1	90.0	89.7	89.8	90.1	90.1	90.1	90.0	89.8
	Euro area (12 countries)	90.4	90.3	90.1	90.0	89.7	89.8	90.1	90.1	90.1	90.0	89.8
SWEAP	Ireland	90.0	88.7	88.9	90.2	88.9	88.9	88.9	88.5	88.5	87.7	87.4
	Greece	91.0	90.5	90.2	90.5	89.7	89.3	89.0	89.2	89.7	90.2	89.8
	Spain	92.5	92.2	91.7	91.3	90.7	90.7	91.0	91.1	90.6	90.1	89.6
	Italy	90.3	90.6	90.1	89.7	89.5	89.6	90.2	90.2	90.4	90.3	90.2
	Portugal	88.1	87.8	88.0	87.4	87.1	87.6	87.7	87.5	87.5	87.5	86.7
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	90.3	89.9	89.6	89.6	89.3	89.3	89.8	89.6	89.8	89.4	89.4
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	90.6	90.7	90.7	90.7	90.2	90.2	90.4	90.5	90.3	90.6	90.5
	France	89.6	89.2	89.3	89.3	89.4	89.7	90.0	90.1	90.1	90.0	89.9
	Luxembourg	:	:	:	:	:	89.8	90.1	90.1	89.9	89.3	89.2
	Netherlands	90.6	90.2	90.0	89.9	89.6	89.7	89.1	89.3	89.4	89.2	89.1
	Austria	89.9	89.4	89.0	89.1	88.8	89.2	89.3	89.2	89.3	89.1	88.8
	Slovenia	85.8	86.1	87.1	86.7	86.3	87.4	87.7	87.4	87.6	87.8	87.9
	Slovakia	89.8	90.2	90.5	89.8	90.1	89.3	90.6	90.5	89.7	89.5	89.0
ΧΩΡΑ/ ΕΤΟΣ		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
ΕΥΡΩΣΩΝΗ	European Union (28 countries)	89.4	89.4	89.8	90.1	89.7	89.5	89.6	89.5	89.5	89.4	
	European Union (15 countries)	89.5	89.5	89.9	90.2	89.9	89.7	89.7	89.6	89.6	89.5	
	Euro area (EA11-2000, EA12-2006, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2010, EA17-2013, EA18-2014, EA19)	89.6	89.6	90.0	90.3	90.0	89.9	89.9	89.9	89.8	89.7	
	Euro area (19 countries)	89.6	89.6	90.0	90.3	90.0	89.9	89.9	89.9	89.8	89.7	
	Euro area (18 countries)	89.6	89.6	90.0	90.3	90.0	89.9	89.9	89.9	89.8	89.7	
	Euro area (12 countries)	89.6	89.6	90.0	90.3	90.0	89.9	89.9	89.9	89.8	89.7	
SWEAP	Ireland	87.6	88.5	89.0	89.5	91.1	92.1	91.6	91.4	90.6	91.1	
	Greece	88.6	88.2	88.4	89.4	88.3	87.9	88.4	88.7	88.3	88.2	
	Spain	89.3	90.0	91.9	93.2	91.6	91.9	91.8	91.3	91.1	90.8	
	Italy	89.6	89.8	90.3	90.4	89.9	89.8	89.8	90.0	89.8	89.8	
	Portugal	86.4	86.7	87.2	88.6	88.0	87.6	87.5	88.0	87.5	87.0	
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	Belgium	89.3	89.3	89.5	89.6	89.4	89.6	89.5	89.5	89.5	89.5	
	Germany (until 1990 former territory of the FRG)	90.5	90.0	90.0	89.7	90.0	89.8	89.8	89.9	90.0	90.0	
	France	89.5	89.8	90.0	90.4	90.1	89.8	89.8	89.7	89.6	89.4	
	Luxembourg	90.1	89.9	90.0	89.9	90.3	90.0	89.7	89.7	89.2	90.5	
	Netherlands	89.1	89.3	89.3	89.7	89.9	90.1	90.5	90.1	90.0	89.9	
	Austria	89.2	89.2	89.2	89.0	89.0	89.1	88.9	89.1	89.1	89.0	
	Slovenia	87.9	87.6	87.6	87.5	87.1	87.0	86.7	86.2	86.3	86.4	
	Slovakia	90.4	90.4	90.9	91.0	91.1	90.7	91.6	91.3	90.8	90.3	

Πηγή: Eurostat/ Στοιχεία Eurostat/National Accounts (Including GDP)

URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/data/main-tables>

ΠΙΝΑΚΑΣ15: ΕΤΗΣΙΟΙ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ

Πόροι		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
P.1	Παραγωγή Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	156562	171470	186310	202685	214046	231451	248815	268007	287061	311799
D.1	Φόροι στην παραγωγή και τις εισαγωγές	27244	29661	33817	37544	41041	43786	47175	54269	59595	64191
D.2	Φόροι στα προϊόντα	11426	12948	14578	15470	17335	18455	19383	21001	21680	22444
D.21	Άλλοι φόροι στην παραγωγή	10817	12124	13733	14537	16186	17292	18420	20060	20661	21373
D.29	Επιδοτήσεις	609	824	845	933	1149	1163	963	941	1019	1071
D.3	Επιδοτήσεις προϊόντων	2651	2669	2948	3123	2893	2824	2268	3017	3168	3225
D.31	Άλλες επιδοτήσεις παραγωγής	2580	2517	2623	2877	2557	2447	1898	2593	2477	2693
D.39	Εισόδημα περιουσίας	71	152	325	246	335	377	370	424	691	532
D.4	Τόκοι	38453	36346	34314	39282	37121	36497	27919	24978	21780	21972
D.41	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	35045	32520	29668	33273	30745	30460	20751	17875	13911	14135
D.42	Επανεπενδύσιμα έσοδα από άμεσες επενδύσεις εξωτερικού	3126	3530	4340	5672	5991	5596	6571	6443	6842	6797
D.43	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου	24	26	28	36	60	71	105	122	335	352
D.9	Φόροι κεφαλαίου	816	590	1524	2055	1393	2918	1955	2380	2651	3873
D.91		293	293	342	339	324	435	428	376	291	324
Εξισωτικά μεγέθη		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
B.1g	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	93067	103032	114712	125263	133788	141248	152194	163461	178905	193715
B.1n	Καθαρό Εγχώριο Προϊόν	80308	88953	99275	108143	115097	120811	129883	139290	153024	166248
B.2g/B.3g	Λειτουργικό πλεόνασμα/Μικτό εισόδημα, ακαθάριστο από το οποίο: Μικτό εισόδημα, ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα,	56938	62970	69156	75278	78405	81914	87971	91232	100724	110096
B.3g	ακαθάριστο Διαθέσιμο εισόδημα/Διορθωμένο Διαθέσιμο Εισόδημα,	28955	31706	34665	37400	39081	39613	43017	45342	50727	53848
B.5g	ακαθάριστο Αποταμίευση,	95405	104805	116635	127126	135610	142706	152957	164872	178278	192637
B.6g/B.7g	ακαθάριστο Καθαρή χορήγηση(+)/καθαρή λήψη(-)	97609	106866	118524	128936	136915	144016	154165	165608	179150	193316
B.8g	δανείων	17773	18699	21719	23089	23575	23740	24997	26055	29360	32191
B.9		-2104	-3316	-2267	-6181	-6409	-9314	-12224	-13462	-17681	-14135

Πόροι		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
P.1	Παραγωγή	321498	353965	377760	386427	375814	354633	323261	306893	288680	282457
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	68294	73047	78409	82800	84675	81877	72883	65719	58986	57780
D.2	Φόροι στην παραγωγή και τις εισαγωγές	23632	26688	29241	30413	27826	28454	27963	25860	25438	27613
D.21	Φόροι στα προϊόντα	22490	25299	27813	28333	25420	26640	25600	23151	22108	22069
D.29	Άλλοι φόροι στην παραγωγή	1142	1389	1428	2080	2406	1814	2363	2709	3330	5544
D.3	Επιδοτήσεις	3375	3050	3607	3499	3786	3362	4499	4439	4888	4528
D.31	Επιδοτήσεις προϊόντων	2334	758	692	468	531	532	668	1090	1852	1501
D.39	Άλλες επιδοτήσεις παραγωγής	1041	2292	2915	3030	3255	2830	3831	3349	3036	3028
D.4	Εισόδημα περιουσίας	23312	26893	41233	46932	31306	30946	37111	38156	25938	20385
Εξισωτικά μεγέθη		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
B.1g	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	199243	217861	232695	241990	237534	226032	207029	191204	180389	177559
B.1n	Καθαρό Εγχώριο Προϊόν	170679	186703	199133	205627	199852	188119	170092	154177	145788	145001
B.2g/B.3g	Λειτουργικό πλεόνασμα/Μικτό εισόδημα, ακαθάριστο από το οποίο: Μικτό	110449	120884	128313	131822	128365	118529	110117	103539	100369	96149
B.3g	εισόδημα, ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα,	52719	59256	60853	60115	58421	51520	45488	39820	39139	39397
B.5g	ακαθάριστο Διαθέσιμο	196802	213818	226699	234783	232261	221401	201376	192473	180105	177488
B.6g/B.7g	εισόδημα/Διορθωμένο Διαθέσιμο Εισόδημα, ακαθάριστο	196796	213944	225482	234144	231043	219896	199748	191617	181423	176854
B.8g	Αποταμίευση, ακαθάριστη	25094	30177	26870	20961	13838	12904	9966	16385	16685	16461
B.9	Καθαρή χορήγηση(+) καθαρή λήψη(-) δανείων	-15858	-22201	-31260	-34360	-27365	-21710	-17258	-4598	791	-2159

ΜΕΡΟΣ III:

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Συμπεράσματα

Η αύξηση του ΑΕΠ στην Ε.Ε-28 (σε τρέχουσες τιμές) επιβραδύνθηκε σημαντικά το 2008, ενώ το ΑΕΠ συρρικνώθηκε αισθητά το 2009 ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Το 2010 σημειώθηκε ανάκαμψη στο ΑΕΠ της Ε.Ε-28 και η πορεία αυτή συνεχίστηκε (αν και με σταδιακά βραδύτερο ρυθμό) το 2011–13, πριν η αύξηση επιταχυνθεί και πάλι το 2014, καθώς το ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αυξήθηκε κατά 3%.

Πιο συγκεκριμένα, στη ζώνη του ευρώ (ευρωζώνη των 19) αναλογούσε το 72,6% του ΑΕΠ της ΕΕ-28 το 2014, σημειώνοντας πτώση από το 75,8% το 2009. Οι συγκρίσεις μεταξύ των χωρών θα πρέπει να γίνονται με προσοχή, αφού ιδίως οι διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά την εξέλιξη των στοιχείων για το ονομαστικό ΑΕΠ όταν μετατρέπονται σε κοινό νόμισμα.

Το ΑΕΠ της Ευρωζώνης συνολικά φαίνεται ότι μέσα στην 20ετία (1995-2015) έχει διαρκώς αυξητική πορεία. Όσον αφορά στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης παρατηρείται ότι το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία, η Αυστρία και η Σλοβενία παρουσιάζουν μια μικρή αύξηση στο ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς από έτος σε έτος. Οι χώρες με το μεγαλύτερο ΑΕΠ στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης είναι η Γερμανία και η Γαλλία. Από την άλλη πλευρά η Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης περιλαμβάνει χώρες των οποίων το ΑΕΠ φαίνεται να επηρεάστηκε ιδιαίτερα από την οικονομική ύφεση του 2008. Πιο συγκεκριμένα, μέχρι το χρονικό διάστημα 2007-2008 οι χώρες αυτές παρουσίαζαν αυξητική ή σταθερή στάση από πλευράς ΑΕΠ. Ενώ το χρονικό διάστημα 2008-2009 το ΑΕΠ των χωρών αυτών μειώθηκε αισθητά. Η Πορτογαλία και η Ιρλανδία μετά το 2014 παρουσιάζουν αυξητική τάση του ΑΕΠ, ενώ αντίθετα οι υπόλοιπες χώρες παρουσιάζουν μειούμενη ή σταθερή. Από το 2010 και μετά το ΑΕΠ της Ιρλανδίας άρχισε πάλι να αυξάνεται. Η Ελλάδα από το 1995 έως και το 2008 παρουσίαζε αυξητική τάση στο ΑΕΠ της, το οποίο το 2009 μειώθηκε και συνεχίζει μέχρι και σήμερα να μειώνεται. Η Ισπανία παρουσίαζε αύξηση του ΑΕΠ της έως και το 2010, ενώ άρχισε να παρουσιάζει μείωση του ΑΕΠ από το 2011 έως και το 2013 ενώ το 2014 άρχισε πάλι να αυξάνεται το ΑΕΠ. Όσον αφορά την Ιταλία το ΑΕΠ της φαίνεται από το 2008 και μετά να παρουσιάζει μικρές αυξομειώσεις. Τέλος, η Πορτογαλία παρουσιάζει αυξητική πορεία του ΑΕΠ της την περίοδο 1995-2011 ενώ Το 2012 πραγματοποιείται μια ελαφριά κάμψη αλλά από εκεί και έπειτα η αυξητική πορεία συνεχίζεται.

Μελετώντας τις προσεγγίσεις υπολογισμού του ΑΕΠ για την Ελλάδα, σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, συμπεραίνεται ότι η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών από το 1995 έως το 2008 παρουσιάζει αυξητικές τάσεις, ενώ από εκεί και έπειτα, παρατηρούνται πτωτικές τάσεις ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης που έπληξε την χώρα μας αλλά και την Ευρωζώνη. Οι φόροι που επιβάλλονται από το κράτος στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών έχουν αυξητικές τάσεις, ενώ παράλληλα ακολουθείται διαρκή πολιτική μείωσης των επιδοτήσεων για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών. Είναι σημαντικό ότι η τελική καταναλωτική δαπάνη στην διάρκεια της 20ετίας είχε αυξητικές τάσεις έως το 2009, ενώ από εκεί και έπειτα παρουσιάζει μείωση. Πιο συγκεκριμένα, η δαπάνη των νοικοκυριών από το 1995 έως το 2008 παρουσίαζε συνεχώς αυξητική πορεία, ενώ μετά την εμφάνιση της οικονομικής κρίσης παρατηρείται μια συρρίκνωση της δαπάνης των νοικοκυριών.

Αντίστοιχη πορεία με την δαπάνη των νοικοκυριών ακολουθούν και οι δαπάνες της γενικής κυβέρνησης. Επίσης, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών έχουν συνεχώς αυξητική τάση κατά την διάρκεια της 20ετίας (1995-2015), παρουσιάζοντας μια μικρή κάμψη κατά τα έτη 2009 και 2010 γεγονός που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αβεβαιότητα που επικρατούσε στην χώρα μας λόγω της οικονομικής κρίσης, ενώ αντίθετα οι εισαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών εκτοξεύτηκαν από τα 21.109 εκατ. € στα 87.039 εκατ. €, για να φτάσουν το 2015 στο ύψος των 53.309 εκατ. €. Μέχρι το 2008 το εισόδημα των καταναλωτών αυξάνεται και φτάνει στο ύψος των 241.990 εκατ. €, ενώ αντίθετα πτωτική πορεία ακολουθεί μέχρι το 2015 και φτάνει στα 176.023 εκατ. €. Αυτή η σημαντική μείωση προέρχεται σε μεγάλο βαθμό από την μείωση των αμοιβών εργασίας στην χώρα μας.

Στη συνέχεια, από την μελέτη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ αναδεικνύεται το βιοτικό επίπεδο της κάθε χώρας. Όσον αφορά την Ευρωζώνη στο σύνολό της το βιοτικό επίπεδο κατά την περίοδο 1995-2015 φαίνεται να βελτιώθηκε σημαντικά. Στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης οι χώρες με το μικρότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές αγοράς είναι η Σλοβακία και η Σλοβενία, των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ αυξήθηκε σημαντικά από το 1995. Επιπλέον, η χώρα με το υψηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ και κατ' επέκταση βιοτικό επίπεδο είναι το Λουξεμβούργο. Η Γερμανία και η Γαλλία παρουσιάζουν σταθερή αυξητική πορεία όσον αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Από την άλλη πλευρά, στην νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης η χώρα με το μεγαλύτερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι η Ιρλανδία. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι η πορεία του κατά κεφαλήν ΑΕΠ μέσα στην 20ετία (1995-2015) είναι αντίστοιχη με αυτήν του ΑΕΠ συνολικά καθώς ο πληθυσμός της Ευρώπης τα τελευταία χρόνια δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες μεταβολές. Επίσης, τα χαμηλότερα επίπεδα κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε αυτή την περιφέρεια της Ευρωζώνης παρουσιάζονται από την Ελλάδα και την Πορτογαλία.

Η ΑΠΑ της Ευρωζώνης συνολικά φαίνεται ότι μέσα στην 20ετία (1995-2015) έχει διαρκώς αυξητική πορεία. Όσον αφορά στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης παρατηρείται ότι το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία, η Αυστρία και η Σλοβακία παρουσιάζουν μια μικρή αύξηση στην ΑΠΑ σε τρέχουσες τιμές αγοράς από έτος σε έτος. Οι χώρες με την μεγαλύτερη ΑΠΑ στην κεντρική περιφέρεια της Ευρωζώνης είναι η Γερμανία και η Γαλλία. Η ΑΠΑ των χωρών αυτών παρουσιάζει αυξητική πορεία έως και το 2008, παρατηρείται μια μικρή κάμψη το 2009 και μετά η αυξητική πορεία συνεχίζει. Από την άλλη πλευρά η Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης περιλαμβάνει χώρες των οποίων η ΑΠΑ φαίνεται να επηρεάστηκε ιδιαίτερα από την οικονομική ύφεση του 2008. Πιο συγκεκριμένα, μέχρι το 2008 οι χώρες αυτές παρουσίαζαν αυξητική ή σταθερή στάση από πλευράς ΑΠΑ. Ενώ το 2009-2010 η ΑΠΑ των χωρών αυτών μειώθηκε αισθητά. Από το 2009 και μετά η ΑΠΑ της Ελλάδας παρουσιάζει διαρκώς μειούμενη πορεία, ενώ για την Ιταλία παρουσιάζει συνεχής αυξομειώσεις από έτος σε έτος. Η Ιρλανδία παρουσίασε μείωση στην ΑΠΑ μόνο τα έτη 2009-2010 και από το 2010 και έπειτα συνέχισε πάλι η αυξητική πορεία στην ΑΠΑ. Όσον αφορά την Ισπανία και την Πορτογαλία η ΑΠΑ μετά το 2009 μειωνόταν έως το χρονικό διάστημα 2013-2014 όπου ξεκίνησε πάλι η αυξητική πορεία του συγκεκριμένου δείκτη για τις χώρες αυτές.

Από τα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τους εθνικούς λογαριασμούς της Ελλάδας, έχουμε πιο συγκεκριμένα για τη χώρα μας ότι η ΑΠΑ:

- Για τον κλάδο της γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας στην Ελλάδα παρουσιάζει μικρές αυξομειώσεις κατά την διάρκεια της 20ετίας (1995-2015), αλλά το 2015 η ΑΠΑ σε τρέχουσες τιμές είναι κάτω από το επίπεδο των αντίστοιχων τιμών του 1995.
- Για τον κλάδο «Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση» παρουσιάζει αυξητικές τάσεις μέχρι το 2008, ενώ το 2015 έφτασε τα 19.584 εκατ. €, παρουσιάζοντας μια μείωση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.
- Για τον κλάδο των κατασκευών παρουσιάζει αυξητικές τάσεις έως το 2006, ενώ τα έτη έως το 2015 ο συγκεκριμένος κλάδος παρουσιάζει κατακόρυφη πτώση λόγω της οικονομικής κρίσης που έπληξε την χώρας και την ταυτόχρονη παγκόσμια κρίση στον εν λόγω κλάδο.
- Για τον κλάδο του «Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου, επισκευών και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης» παρουσίασε αυξητικές τάσεις μέχρι και το 2009, αλλά το 2015 έκλεισε αρκετά μειωμένη.
- Για τον κλάδο της ενημέρωσης και επικοινωνίας ακολουθεί την ίδια πορεία με τον κλάδο του παραπάνω κλάδου.
- Για τον κλάδο των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών μέχρι το 2009 είχε ανοδική πορεία φτάνοντας τα 9.775 εκατ. €, ενώ τα επόμενα έτη παρουσίασε σημαντική μείωση φτάνοντας το 2015 στα 6.814 εκατ. €.
- Για τον κλάδο διαχείρισης ακίνητης περιουσίας κατά την διάρκεια της 20ετίας παρουσιάζει αυξητικές τάσεις φτάνοντας στο υψηλότερο επίπεδο το 2012 με 32.324 εκατ. €.
- Για τον κλάδο «Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες» έχει αυξητικές τάσεις μέχρι το 2008 και τα επόμενα έτη ακολουθεί πτωτική πορεία.
- Για τον κλάδο «Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα» έχει αυξητικές τάσεις έως το 2009 που είχε φτάσει στα επίπεδα των 46.716 εκατ. €, σε αντίθεση με το 2015 που έφτασε στα επίπεδα των 32.583 εκατ. €.
- Για τον κλάδο «Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες» παρουσιάζει αυξητικές τάσεις έως το 2009, ενώ το 2015 είναι κάτω από τα επίπεδα του 2004.

η συνολική επίδοση των οικονομιών των κρατών μελών της Ευρωζώνης, αναλυόμενη καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης 20ετίας, επιδεινώθηκε εξαιτίας των επιπτώσεων της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Ιδιαίτερη ήταν η επίδραση της οικονομικής ύφεσης στα στοιχεία των Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών των κρατών μελών της νοτιοδυτικής περιφέρειας της Ευρωζώνης SWEAP, αλλά και ειδικότερα της Ελλάδας.

Τελος, Από τον πίνακα 15 παρατηρούμε ότι το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα αυξάνεται κανονικά από το 1995 έως και το 2008. Αυτό λόγω της αύξησης της παραγωγής(156562 το 1995 και 386427 το 2008).Από το 2009 το ακαθάριστο

λειτουργικό πλεόνασμα άρχισε να μειώνεται ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, και ακλούθησε καθοδική πορεία έως και σήμερα...(2009:128365 και 2014:96149). Αυτό συνέβη λόγω της μείωσης της παραγωγής(2009=375814 και 2014=282457)με μικρή μείωση των φόρων των προϊόντων και ο μέσος ονομαστικός μισθός παρουσίασε πτώση(μείωση κερδών, πτώση αμοιβών ανά απασχολούμενο.)

1. Περιορισμοί μελέτης

Οι περιορισμοί της παρούσας μελέτης αφορούν τα εξής θέματα:

- I. Η μελέτη περιορίζεται στην περιγραφική ανάλυση των Εθνικών και Περιφερειακών λογαριασμών ΑΕΠ και ΑΠΑ και όχι στην παρακολούθηση του συνόλου των Εθνικών και Περιφερειακών λογαριασμών για την εξαγωγή πιο ολοκληρωμένων συμπερασμάτων σε σχέση με την οικονομική κατάσταση μιας χώρας.
- II. Η μελέτη βασίστηκε σε δευτερογενή δεδομένα που αντλήθηκαν από την Eurostat και την ΕΛΣΤΑΤ, όπου μάλιστα για ορισμένα έτη δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία για όλες τις εξεταζόμενες χώρες.
- III. Η μελέτη περιορίστηκε στην περιγραφική ανάλυση των στοιχείων του ΑΕΠ και της ΑΠΑ για την Νοτιοδυτική περιφέρεια της Ευρωζώνης, με έμφαση στην Ελλάδα, ενώ πραγματοποιήθηκε σύγκριση μόνο με ορισμένες χώρες του κέντρου αυτής.

Βιβλιογραφία

- Abel, A. B., Bernanke, S. B. & Croushore, D. (2010). Μακροοικονομική, Νέα Αναθεωρημένη Έκδοση, Τόμος Α', Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, Επιστημονική Βιβλιοθήκη.
- Ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της ΕΕ-2010 (ESA-10, <http://ec.europa.eu/eurostat/web/esa-2010>).
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 549/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2013 για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Λιανός, Θ., Παπαβασιλείου, Α. & Χατζηανδρέου, Α. Αρχές Οικονομικής Θεωρίας, Γ' Τάξη Λυκείου, Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
- ΕΛΣΤΑΤ (2014), Δελτίο Τύπου, Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί.
- ΕΛΣΤΑΤ (2012), Euro-SDMX δομή μεταδεδομένων (ESMS), Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί, Ελλάδα.
- Πετράκη-Κώττη Α. & Κώττη Χ. Γεωργίου (2000), Σύγχρονη Μακροοικονομική, Αθήνα: Ε. Μπένου
- ΕΛΣΤΑΤ (2011), Εθνικοί Λογαριασμοί, Ελλάς
- ΕΛΣΤΑΤ, διάφορες εκδόσεις εθνικών λογαριασμών (<http://www.statistics.gr/statistics/eco>)
- Eurostat, national accounts/ database / annual accounts (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/nationalaccounts/data/database>)
- Σταματόπουλος, Θ. Β (2014) Σημειώσεις για το μάθημα «Εθνικοί Λογαριασμοί – Κοινωνική Λογιστική», διαθέσιμες στο: <https://eclass.teicrete.gr>
- www.users.sch.gr, Μελέτη: «Οι εθνικοί λογαριασμοί»
- www.ec.europa.eu
- www.statistics.gr